

OKRĘGOWA KOMISJA EGZAMINACYJNA
W POZNANIU

RAPORT

ZE SPRAWDZIANU

W SZKOLE PODSTAWOWEJ

WOJEWÓDZTWA
LUBUSKIE*WIELKOPOLSKIE*ZACHODNIOPOMORSKIE
2003

Opracowanie:

Bolesława Kasprówicz – Kielich, Elżbieta Klima

Wyniki ewaluacji i wnioski z badań prowadzonych przez OKE – Adela Łabuzińska

Redakcja: Krystyna Grykiel, Zofia Hryhorowicz,

Nr ISBN 83-912660-8-7

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu
ul. Gronowa 22
61-655 Poznań

Wydawnictwo: „Matus” Tomasz Beyga Glinno126
64-300 Nowy Tomyśl tel./fax (0-61)44 26 033
Druk, oprawa:
Drukarnia „Beyga”, Glinno 126
64-300 Nowy Tomyśl tel./fax (0-61)44 26 033

Spis treści		Strona
	<i>Wstęp</i>	5
I.	<i>Organizacja i przebieg sprawdzianu</i>	6
II.	<i>Dane statystyczne o uczniach i szkołach w okręgu</i>	9
1.	Zestawienie liczby uczniów przystępujących do sprawdzianu na terenie działania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu	9
2.	Osiągnięcia uczniów rozwiązujących poszczególne rodzaje arkuszy w porównaniu z wynikami uzyskanymi w 2002 roku.....	10
3.	Współczynnik rzetelności testów	13
III.	<i>Arkusz standardowy S-A1-032, „Przed telewizorem” – opis i analiza wyników</i>	14
1.	Opis arkusza	14
2.	Zestawienie badanych umiejętności	15
3.	<i>Analiza wyników uzyskanych w okręgu</i>	18
4.	Ogólne wyniki punktowe uzyskane przez uczniów w okręgu	19
5.	Rozkłady wyników punktowych uzyskanych przez uczniów w skali dziewięciopunktowej (staninowej)	21
6.	Współczynnik łatwości zadań	24
7.	Poziom opanowania poszczególnych umiejętności.....	27
8.	Średnie wyniki uzyskane przez szkoły.....	32
9.	Rozkłady średnich wyników uzyskanych w szkołach w skali dziewięciopunktowej (staninowej)	35
10.	Średnie wyniki punktowe uzyskane w gminach w okręgu.....	37
11.	Staniny dla średnich wyników punktowych uzyskanych w gminach w okręgu	39
IV.	<i>Arkusz dla uczniów niesłyszących i słabo słyszących S-A7-032 „Przed telewizorem” – opis i analiza wyników</i>	41
1.	Opis arkusza	41
2.	Zestawienie badanych umiejętności	42
3.	<i>Analiza wyników uzyskanych w okręgu</i>	45
4.	Wyniki punktowe uzyskane przez uczniów w okręgu	45
5.	Poziom opanowania poszczególnych umiejętności	47
V.	<i>Arkusz dla uczniów z trudnościami w uczeniu się¹ S-A8-032 „Popołudnie Kası” – opis i analiza wyników</i>	50
1.	Opis arkusza	50
2.	Zestawienie badanych umiejętności	51
3.	<i>Analiza wyników uzyskanych w okręgu</i>	54
4.	Wyniki punktowe uzyskane przez uczniów w okręgu	54
5.	Poziom opanowania poszczególnych umiejętności	56
VI.	<i>Analiza wyników dla województw na terenie działania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu</i>	
A.	<i>Województwo lubuskie</i>	
1.	Wyniki punktowe uzyskane przez uczniów rozwiązujących arkusz standardowy „Przed telewizorem”	59
2.	Rozkłady wyników punktowych uzyskanych przez uczniów w skali dziewięciopunktowej (staninowej)	61
3.	Poziom opanowania poszczególnych umiejętności przez uczniów w województwie lubuskim	63
4.	Wyniki uzyskane przez szkoły w województwie lubuskim	65

¹ Uczniowie z trudnościami w uczeniu się są to uczniowie z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim.

5.	Wyniki uzyskane przez uczniów niesłyszących i słabo słyszących rozwiązujących arkusz dostosowany „Przed telewizorem”	66
6.	Wyniki uzyskane przez uczniów z trudnościami w uczeniu się rozwiązujących zadania w arkuszu „Popołudnie Kasi”	67
B.	Województwo wielkopolskie	
1.	Wyniki punktowe uzyskane przez uczniów rozwiązujących arkusz standardowy „Przed telewizorem”	68
2.	Rozkłady wyników punktowych uzyskanych przez uczniów w skali dziewięciopunktowej (staninowej).....	70
3.	Poziom opanowania poszczególnych umiejętności. przez uczniów w województwie wielkopolskim	71
4.	Wyniki uzyskane przez szkoły w województwie wielkopolskim	73
5.	Wyniki uzyskane przez uczniów niesłyszących i słabo słyszących rozwiązujących arkusz dostosowany „Przed telewizorem”	75
6.	Wyniki uzyskane przez uczniów z trudnościami w uczeniu się rozwiązujących zadania w arkuszu „Popołudnie Kasi”	75
C.	Województwo zachodniopomorskie	
1.	Wyniki punktowe uzyskane przez uczniów rozwiązujących arkusz standardowy „Przed telewizorem”	77
2.	Rozkłady wyników punktowych uzyskanych przez uczniów w skali dziewięciopunktowej (staninowej)	79
3.	Poziom opanowania poszczególnych umiejętności przez uczniów w województwie zachodniopomorskim	81
4.	Wyniki uzyskane przez szkoły w województwie zachodniopomorskim	83
5.	Wyniki uzyskane przez uczniów niesłyszących i słabo słyszących rozwiązujących arkusz dostosowany „Przed telewizorem”	85
6.	Wyniki uzyskane przez uczniów z trudnościami w uczeniu się rozwiązujących zadania w arkuszu „Popołudnie Kasi”	86
VII.	Wnioski	87
VIII.	<i>Przykładowa analiza i interpretacja wyników sprawdzianu w szóstej klasie szkoły podstawowej:</i>	88
IX.	Ewaluacja prawidłowości przebiegu sprawdzianu	112
X.	Wnioski z badań prowadzonych przez OKE w Poznaniu:	
A.	Wykorzystanie wyników sprawdzianu w doskonaleniu procesu dydaktycznego	114
B.	Wpływ warunków społeczno-rodzinych uczniów na wyniki sprawdzianu w roku 2003	118

Szanowni Państwo,

8 kwietnia 2003 roku już po raz trzeci (licząc próbę 2001 roku) przeprowadzono sprawdzian stopnia opanowania przez szóstoklasistów pięciu kategorii umiejętności: czytania, pisania, rozumowania, korzystania informacji i wykorzystywania wiedzy w praktyce.

Dbając o obiektywizm wyniku sprawdzianu, który pozwala na diagnozowanie i porównywalność osiągnięć uczniów w całym kraju, dużą wagę przywiązujemy do rzetelności wszystkich działań.

W raportach przesyłanych (szkoły otrzymują już drugi raport, pierwszy otrzymały w maju) odnajdą Państwo informacje o:

- rzetelności narzędzia (arkusza), którym badaliśmy poziom opanowania umiejętności,
- rzetelności organizacji i przeprowadzania sprawdzianu w szkole,
- rzetelności sprawdzania i oceniania prac uczniowskich przez egzaminatorów.

Wymienione trzy płaszczyzny działań związanych z rzetelnością, wymagają od pracowników OKE, dyrektorów szkół oraz nauczycieli (w tym nauczycieli – egzaminatorów) systematycznego doskonalenia.

Najtrudniej jednak zmieniać człowieka, od którego zależy sens zewnętrznego oceniania w oświacie. W tym zakresie przed nami – wspólnie – najwięcej do zrobienia. Temu służą m.in. nasze spotkania i szkolenia (stałe: sierpień – komunikaty, wrzesień – szkolenia w zakresie wykorzystania wyników w dydaktyce, luty – szkolenia dotyczące stosowania instrukcji i procedur, i doraźnie wg potrzeb), wydawnictwa (zeszyty ćwiczeń, broszury, raporty), strona internetowa www.oke.poznan.pl, ewaluacje wszystkich działań Komisji.

Średnie wyniki sprawdzianu w naszym Okręgu - 27.8 punktu - oznaczają, że osiągnięcia uczniów są zadawalające, choć odpowiedzialnych za jakość procesu kształcenia zastanawiają i zmuszają do pracy wyniki wskazujące na niski poziom opanowania niektórych umiejętności. Miniony rok nie przyniósł zmian w poprawności pisania, rozumowania, wyciągania wniosków czy wykorzystywania wiedzy w praktyce.

W imieniu własnym oraz wszystkich Pracowników Komisji gratuluję Pracownikom Szkół, Organów Prowadzących i Nadzoru Pedagogicznego tych wyników, które były potwierdzeniem wysokiej jakości pracy – wspólnego sukcesu.

Wszystkim związanym w oświata, w tym z zewnętrznym systemem oceniania, dziękuję za kolejny rok trudu oraz życzę, aby praca bezpośrednia lub pośrednia z uczniami naszych szkół w trzech województwach: lubuskim, wielkopolskim, zachodniopomorskim przynosiła w codziennym trudzie uśmiech i radość.

Poznań, 20 czerwca 2003 r.

Zofia Hryhorowicz

/dyrektor OKE w Poznaniu/

I. Organizacja i przebieg sprawdzianu

W dniu 8 kwietnia 2003 r. o godzinie 9⁰⁰ szóstoklasiści przystąpili do sprawdzianu. Przygotowano dla nich zróżnicowane w formie i w treści zestawy egzaminacyjne (Tabela 1.).

Tabela 1. Rodzaje zestawów egzaminacyjnych

Symbol zestawu	Zestaw egzaminacyjny		Liczba uczniów	% liczby uczniów
	Tytuł	Odbiorca		
S-A1- 032	„Przed telewizorem”	uczeń bez dysfunkcji i z dysleksją	86839	97,797
S-A4-032	„Przed telewizorem” (dostosowany)	uczeń słabo widzący	74	0,083
S-A5-032	„Przed telewizorem” (dostosowany)	uczeń słabo widzący	31	0,035
S-A6-032	„Przed telewizorem” Druk w piśmie Braille’a (dostosowany)	uczeń niewidomy	3	0,003
S-A7-032	„Przed telewizorem” (dostosowany)	uczeń niesłyszący i słabo słyszący	140	0,158
S-A8 -032	„Popołudnie Kasi”	uczeń z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim	1708	1,924
Razem			88795	100

Zgodnie z §32 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 marca 2001 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych (DzU z 2001 r. Nr 29, poz. 323 ze zmianami) uczniowie z dysfunkcjami mogą przystąpić do sprawdzianu w warunkach i formie dostosowanych do tych dysfunkcji. Sposoby dostosowania formy i warunków egzaminacyjnych, które określił Minister Edukacji Narodowej i Sportu oraz system egzaminacyjny, zostały omówione w *Procedurach i instrukcjach dotyczących przygotowania i przeprowadzania sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego*.

Mimo że sprawdzian jest powszechny i obowiązkowy, w okręgu z różnych przyczyn nie przystąpiło do niego 328 uczniów, z których 171 przystąpiło do sprawdzianu w dodatkowym terminie w dniu 24 czerwca 2003 r.

Zgodnie z przywołanym rozporządzeniem, w skład każdego z zespołów nadzorujących przebieg sprawdzianu wchodził nauczyciel z innej szkoły. Poza tym egzaminy

obserwowali eksperci i obserwatorzy. Obecność osób z zewnątrz w szkole zwiększała rzetelność i prawidłowość przeprowadzania sprawdzianu.

Po napisaniu sprawdzianu przez uczniów, przewodniczący szkolnego zespołu egzaminacyjnego przekazywał zestawy egzaminacyjne przedstawicielowi OKE. Na terenie działania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu utworzono 22 ośrodki, w których przedstawiciele OKE przyjmowali prace uczniów.

Następnie prace uczniów trafiały do przewodniczących zespołów egzaminacyjnych. Przewodniczącymi zespołów egzaminacyjnych były osoby rekomendowane przez koordynatorów 9 rejonów OKE w Poznaniu. Większość z nich pełniła już tę funkcję po raz trzeci.

W dniu 7 i 8 kwietnia koordynatorzy sprawdzianu z ośmiu okręgowych komisji egzaminacyjnych spotkali się w Warszawie w celu ostatecznego ustalenia kryteriów oraz schematów oceniania. W dniu 10 kwietnia w Poznaniu koordynatorzy przeprowadzili dla przewodniczących zespołów egzaminatorów szkolenie, w czasie którego omówiono zakres ich obowiązków, organizację sprawdzania i oceniania prac przez egzaminatorów i egzaminatorów - weryfikatorów. Ponadto każdy przewodniczący zespołu egzaminatorów otrzymał zwarty druk *Procedur sprawdzania przez egzaminatorów prac egzaminacyjnych sprawdzianu i egzaminów*, który obok wszystkich niezbędnych informacji zawierał także wzory dokumentów potrzebnych do ścisłego kontrolowania obiegu prac egzaminacyjnych. W trakcie szkolenia omówiono zatwierdzony przez krajowy zespół koordynatorów (pracowników z 8 okręgowych komisji egzaminacyjnych oraz CKE) schematy punktowania zestawów zadań. Wspólnie oceniono standardowe zestawy rozwiązań uczniowskich oraz prace uczniów z dysleksją. Następnie każdy z przewodniczących przeszkolił w ten sam sposób egzaminatorów wchodzących w skład kierowanego przez siebie zespołu. W trzech województwach, na terenie działania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu, prace uczniów sprawdzało i oceniało 825 egzaminatorów zewnętrznych w 34 zespołach (z których każdy liczył średnio 22 osoby). Do jednego z tych zespołów powołano egzaminatorów oceniających prace uczniów z trudnościami w uczeniu się (Arkusz S-A 8- 032) oraz uczniów niesłyszących i słabo słyszących (Arkusz S-A7- 032). Praca wszystkich zespołów egzaminatorów była nadzorowana przez pracowników OKE w Poznaniu.

Egzaminatorzy sprawdzali prace uczniów indywidualnie oraz zespołowo. Wszelkie wątpliwości wyjaśniano z przewodniczącymi zespołów egzaminatorów, którzy w trakcie sprawdzania losowo weryfikowali rzetelność pracy egzaminatorów. W ten sposób zweryfikowano 2244 prace.

Po sporządzeniu protokołu, w którym zespół egzaminatorów proponował wyniki, przewodniczący przekazywał protokolarnie prace do koordynatorów rejonu OKE. W każdym z rejonów koordynacji powołano zespół egzaminatorów – weryfikatorów, którzy sprawdzali poprawność kryterialnego oceniania. Sprawdzili oni 11% wszystkich prac uczniowskich – 9010. Rzetelność pierwszej i drugiej weryfikacji była losowo sprawdzana przez koordynatorów - głównych egzaminatorów w okręgu (6325 prac). Łącznie zweryfikowano (ponownie sprawdzono) 17579 prac, co stanowi 19,8% wszystkich prac uczniowskich. Wyniki zostały sczytane i zweryfikowane w OKE. Następnie przekazano je do szkół oraz wykorzystano do opracowania niniejszego raportu.

Szkoły otrzymały wyniki indywidualne uczniów:

- za każde zadanie,
- za poszczególne umiejętności,
- za cały arkusz egzaminacyjny,
- współczynnik łatwości testu.

Każda ze szkół otrzymała także średnie wyniki:

- oddziałów,
- gmin,
- powiatów,
- województwa,
- okręgu.

Ponadto szkoły otrzymały komentarz dydaktyczny oraz przykłady możliwości wykorzystania przesłanych wyników do ich komunikowania.

II. Dane statystyczne o uczniach i szkołach w okręgu

1. Zestawienie liczby uczniów przystępujących do sprawdzianu na terenie działania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu

Na terenie działania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu do sprawdzianu przystąpiło 88795 uczniów z 2071 szkół podstawowych z trzech województw: lubuskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego. Liczbę uczniów, którzy przystąpili do sprawdzianu w poszczególnych województwach oraz uczniów, którzy rozwiązywali różne rodzaje arkuszy zamieszczono w poniższych tabelach:

Tabela 2. Liczba uczniów, którzy przystąpili do sprawdzianu

Łącznie uczniów przystępujących do sprawdzianu	88795
w tym: rozwiązujących arkusz standardowy (S – A1 – 032) „Przed telewizorem” w poszczególnych województwach:	
lubuskie -	14350
wielkopolskie -	49204
zachodniopomorskie -	23285
razem -	86839
rozwiązujących arkusze niestandardowe - razem:	1956
- w tym:	
„Przed telewizorem” (S – A4– 032, S- A5– 032) – dla uczniów słabo widzących	105
„Przed telewizorem” (S – A6) – dla uczniów niewidomych	3
„Popołudnie Kasi” (S – A8 – 032) – dla uczniów z trudnościami w uczeniu się	1708
„Przed telewizorem” (S – A7 – 032) – dla uczniów niesłyszących i słabo słyszących	140
nieobecni podczas sprawdzianu	328
zwolnieni ze sprawdzianu	62

Tabela 3.**Dane o uczniach i szkołach w okręgu**

Liczba szkół, których uczniowie przystąpili do sprawdzianu w okręgu	2071
Liczba uczniów, którzy przystąpili do sprawdzianu:	
w okręgu	88795
w tym:	
mieszkających na wsi	32070
mieszkających w dużych miastach	16169
mieszkających w pozostałych miastach	40556

2. Osiągnięcia uczniów rozwiązujących poszczególne rodzaje arkuszy w porównaniu z wynikami uzyskanymi w 2002 roku

W tabelach 4. 5. i 6. przedstawiono średnie wyniki punktowe uzyskane w okręgu przez uczniów rozwiązujących arkusz standardowy: S-A1-032 „Przed telewizorem”, uczniów niesłyszących i słabo słyszących rozwiązujących arkusz dostosowany: S-A7-032 „Przed telewizorem” oraz uczniów z trudnościami w uczeniu się rozwiązujących arkusz: S-A8-032 „Popołudnie Kasi”. W tabelach zebrano wyniki punktowe uzyskane zarówno w roku 2003, jak i 2002, za rozwiązanie całego arkusza oraz za rozwiązanie zadań sprawdzających poziom opanowania poszczególnych umiejętności. Podano również maksymalne liczby punktów możliwych do uzyskania.

Na 40 punktów możliwych do uzyskania za rozwiązanie zadań ze standardowego arkusza „Przed telewizorem”, uczniowie w okręgu **w roku 2003** średnio uzyskiwali **27,8** punktu.

O 0,1 pkt. niższy średni wynik uzyskali uczniowie z województwa zachodniopomorskiego, o 0,4 pkt. niższy średni wynik uczniowie z województwa lubuskiego (**27,4**). Średnia szóstoklasistów z województwa wielkopolskiego jest wyższa o 0,2 pkt. i wynosi **28,0** punktów.

Niemal wszystkie średnie wyniki są niższe od tych, które uczniowie w okręgu uzyskali w roku 2002. Największe różnice, bo wynoszące 0,3 pkt zauważono, analizując średnie wyniki uzyskane za zadania, które sprawdzały opanowanie umiejętności pisania i rozumowania. Za rozwiązanie zadań sprawdzających opanowanie umiejętności czytania i wykorzystywania wiedzy w praktyce – 0,1 pkt. mniej.

Tabela 4. Średnie wyniki punktowe uzyskane w okręgu przez szóstoklasistów rozwiązujących arkusz standardowy: S-A1- 032 „Przed telewizorem” w roku 2003 w porównaniu z wynikami uzyskanymi w 2002 roku

		Czytanie		Pisanie		Rozumowanie		Korzystanie z informacji		Wykorzystywanie wiedzy w praktyce		Razem za arkusz	
Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania		10		12		8		2		8		40	
		2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003
Województwo	lubuskie	7,5	7,6	9,0	8,7	5,4	5,2	1,7	1,7	4,3	4,2	27,9	27,4
	wielkopolskie	7,7	7,7	9,2	8,8	5,7	5,4	1,7	1,7	4,4	4,3	28,7	28,0
	zachodniopomorskie	7,6	7,7	9,1	8,7	5,6	5,2	1,7	1,7	4,4	4,3	28,3	27,7
Okręg		7,6	7,7	9,1	8,8	5,6	5,3	1,7	1,7	4,4	4,3	28,3	27,8
Kraj		7,9	7,9	9,4	8,9	5,9	5,4	1,7	1,7	4,6	4,7	29,5	28,6

Tabela 5. Średnie wyniki punktowe uzyskane w okręgu przez szóstoklasistów rozwiązujących arkusz dla uczniów niesłyszących i słabo słyszących: S-A7- 032 „Przed telewizorem” w roku 2003 w porównaniu z wynikami uzyskanymi w 2002 roku

		Czytanie		Pisanie		Rozumowanie		Korzystanie z informacji		Wykorzystywanie wiedzy w praktyce		Razem za arkusz	
Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania		10		12		8		2		8		40	
		2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003
Województwo	lubuskie	8,9	7,9	8,8	10,3	7,1	5,9	1,8	1,6	4,8	5,4	31,3	31,0
	wielkopolskie	8,6	7,7	8,4	9,8	6,7	5,6	1,7	1,5	5,5	5,0	31,0	29,7
	zachodniopomorskie	8,7	6,8	8,4	9,6	6,9	5,1	1,8	1,4	4,6	4,4	30,5	27,3
Okręg		8,7	7,4	8,5	9,9	6,8	5,5	1,7	1,5	5,1	4,9	30,9	29,1
Kraj		7,9	7,9	9,4	8,9	5,9	5,4	1,7	1,7	4,6	4,7	29,5	28,6

Za rozwiązanie zadań zawartych w dostosowanym dla potrzeb uczniów niesłyszących i słabo słyszących arkuszu „Przed telewizorem”, na 40 punktów możliwych do uzyskania, uczniowie uzyskiwali w roku 2003 średnio 29,1 punktu. Rozwiązujący ten arkusz w województwie zachodniopomorskim uzyskali średni wynik niższy o 1,8 punktu, a uczniowie w województwie wielkopolskim wyższy o 0,6 pkt. niż średnia w okręgu. Najwyższy średni wynik uzyskali uczniowie w województwie lubuskim – o 0,9 pkt. wyższy niż średnia w okręgu. Zdecydowanie więcej punktów niż w roku 2002 uczniowie niesłyszący i słabo słyszący uzyskali za wykonanie zadań sprawdzających opanowanie umiejętności pisania. Za rozwiązanie zadań sprawdzających opanowanie wszystkich pozostałych umiejętności, uczniowie ci otrzymali mniej punktów niż w ubiegłym roku. Średnia liczba punktów uzyskanych za rozwiązanie wszystkich zadań zawartych w arkuszu była w 2003 roku aż o 1,8 punktu niższa od średniej z 2002 roku.

Tabela 6. Średnie wyniki punktowe uzyskane w okręgu przez szóstoklasistów rozwiązujących arkusz dla uczniów z trudnościami w uczeniu się: S-A8-032 „Popołudnie Kasi” w roku 2003 w porównaniu z wynikami uzyskanymi w 2002 roku.

		Czytanie		Pisanie		Rozumowanie		Korzystanie z informacji		Wykorzystywanie wiedzy w praktyce		Razem za arkusz	
		8	9	8	8	7	9	3	2	14	12	40	40
Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania		2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003
Województwo	lubuskie	5,8	6,6	3,9	5,6	4,8	5,3	2,7	1,5	10,1	7,8	27,2	26,8
	wielkopolskie	6,0	6,6	4,2	5,5	4,9	5,7	2,7	1,6	10,4	8,0	28,2	27,3
	zachodniopomorskie	6,1	6,7	4,3	5,6	4,8	5,6	2,7	1,6	10,5	8,0	28,3	27,4
Okręg		6,0	6,6	4,2	5,6	4,9	5,6	2,7	1,6	10,3	8,0	28,1	27,4

Uczniowie z trudnościami w uczeniu się (upośledzeni umysłowo w stopniu lekkim), na 40 punktów możliwych do uzyskania za rozwiązanie wszystkich zadań z arkusza „Popołudnie Kasi”, średnio w 2003 roku uzyskiwali 27,4 punktu. Rozwiązujący ten arkusz w województwie lubuskim uzyskali średni wynik niższy o 0,6 pkt. od średniej w okręgu, uczniowie w województwie wielkopolskim niższy o 0,1 pkt., a w zachodniopomorskim taki,

jak średnia w okręgu. Średnia liczba punktów uzyskanych za rozwiązanie wszystkich zadań zawartych w arkuszu była w 2003 roku o 0,7 punktu niższa od średniej z 2002 roku. Wyniki przedstawiono w tabeli nr 6.

3. Współczynnik rzetelności testów

O wartości wyników sprawdzianu i o tym, że wyniki te są rzeczywistą miarą osiągnięć uczniów świadczy, obok rzetelności przeprowadzenia sprawdzianu w szkole oraz rzetelności sprawdzania i oceniania, rzetelność² narzędzia (arkusza). W tabeli nr 7 przedstawiono współczynniki rzetelności dla trzech omawianych w raporcie arkuszy. Jeżeli współczynnik rzetelności przybiera wartości w przedziale od 0,80 do 0,89, mamy do czynienia z narzędziem rzetelnym³. Jeżeli współczynnik rzetelności przybiera wartości w przedziale od 0,90 do 1,00, mamy do czynienia z testem bardzo rzetelnym.

Tabela 7. Współczynniki rzetelności testów

Rodzaj arkusza	Liczba zdających	Rzetelność testu
S-A1-032 „Przed telewizorem”	86947	0,87
S-A7-032 „Przed telewizorem”	140	0,92
S-A8-032 „Popołudnie Kasi”	1708	0,88

² Rzetelność można w uproszczeniu zdefiniować jako zgodność wyników testowania dokonanych w różnym czasie tym samym testem, na tej samej populacji. Miarą jej jest współczynnik rzetelności.

³ Na podstawie: B. Niemiernko, *Pomiar wyników kształcenia, WS iP, Warszawa 1999.*

III. Arkusz standardowy S-A1-032 „Przed telewizorem” – opis i analiza wyników

1. Opis arkusza

Poniżej przedstawiamy opis arkusza „Przed telewizorem” (symbol S-A1-032)⁴, który zastosowano w dniu 8 kwietnia 2003 r. do sprawdzenia u uczniów kończących szóstą klasę szkoły podstawowej stopnia opanowania umiejętności opisanych w standardach wymagań egzaminacyjnych.

Na rozwiązanie wszystkich zadań przewidziano 60 minut, czas ten mógł zostać przedłużony o dodatkowe 30 min. zgodnie z opinią wydaną przez publiczną poradnię psychologiczno – pedagogiczną, poradnię specjalistyczną lub poradnie niepubliczne o uprawnieniach publicznych.

Poprzez zadania sprawdzono stopień opanowania następujących kategorii umiejętności, za które uczeń maksymalnie mógł uzyskać następującą liczbę punktów:

- **czytanie** **10**
- **pisanie** **12**
- **rozumowanie** **8**
- **korzystanie z informacji** **2**
- **wykorzystywanie wiedzy w praktyce** **8**

Wyżej wymienione umiejętności, w arkuszu „Przed telewizorem” sprawdzano poprzez 25 zadań, w tym: 20 zamkniętych wielokrotnego wyboru i 5 zadań otwartych krótkiej i rozszerzonej odpowiedzi.

Za poprawne wykonanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać **40 punktów**.

W zadaniach zamkniętych uczeń wybierał jedną prawidłową odpowiedź spośród czterech podanych i zaznaczał swoje rozwiązania na karcie odpowiedzi. Zadania te były punktowane w skali 0 -1. Za ich poprawne rozwiązanie szóstoklasista mógł uzyskać 20 punktów.

⁴ Arkusze sprawdzianu, schematy oceniania i klucze odpowiedzi znajdują się na naszej stronie internetowej www.oke.poznan.pl

2. Zestawienie badanych umiejętności

Aby w szkole można było prawidłowo przeprowadzić analizę wyników uzyskanych przez uczniów podczas sprawdzianu, wskazane byłoby, aby nauczyciele zapoznali się z wykazem umiejętności badanych w arkuszu egzaminacyjnym.

W tabelach nr 8 - 12 przedstawiono: nazwę sprawdzanej umiejętności, przyporządkowanie jej do standardów wymagań egzaminacyjnych, numery zadań sprawdzających tę umiejętność, maksymalną liczbę punktów za każdą z umiejętności oraz wagę procentową każdej z umiejętności. Dane zawarte w tabelach pozwalają na zapoznanie się z umiejętnościami, które zostały sprawdzone, jakimi zadaniami je badano oraz ile punktów uczeń mógł uzyskać za wykonanie zadań sprawdzających opanowanie każdej umiejętności.

Uczniowie słabo widzący i niewidomi rozwiązywali taki sam arkusz, zapisany odpowiednią czcionką 16 pkt. (S-A4-032), 24 pkt. (S-A5-032) lub w alfabecie Braille'a (S-A6-032).

Tabela 8. Czytanie

<i>Nazwa sprawdzanej umiejętności</i>	<i>Standard</i>	<i>Numery zadań</i>	<i>Punkty</i>		<i>% waga punktowa</i>
odczytywanie tekstu popularnonaukowego	1.1, 1.4	1, 3, 4	3	10	25%
odczytywanie tekstu literackiego	1.1, 1.2	9, 10, 11, 12, 13, 14, 15	7		

Tabela 9. Pisanie

<i>Nazwa sprawdzanej umiejętności</i>	<i>Standard</i>	<i>Numery zadań</i>	<i>Punkty</i>		<i>% waga punktowa</i>
redagowanie listu	2.1	24.I, 24.II ⁵	2	12	30%
formułowanie odpowiedzi na zadane pytanie	2.2, 2.3	25.I, 25.II	2		
przedstawianie na diagramie danych z tabeli	2.4	21	2		
przestrzeganie norm językowych, ortograficznych i interpunkcyjnych	2.3	24.V – 24.IX	5		
pisanie staranne	2.5	24.X	1		

Tabela 10. Rozumowanie

<i>Nazwa sprawdzanej umiejętności</i>	<i>Standard</i>	<i>Numery zadań</i>	<i>Punkty</i>		<i>% waga punktowa</i>
rozpoznawanie prostokąta w podanej skali	3.6	5	1	8	20%
argumentowanie	3.4	24.III	1		
umieszczanie dat w przedziałach czasowych	3.1	2	1		
porównywanie czasu trwania zdarzeń	3.6	19	1		
ustalenie sposobu rozwiązywania zadania związanego z obliczeniami pieniężnymi	3.8	22.I, 22.II	2		
odnoszenie wyników obliczeń do swoich doświadczeń i ocena ich sensowności	3.9	22.V, 23	2		

⁵ 24.I oznacza kryterium pierwsze w zadaniu 24. Schematy punktowania wraz z kryteriami znajdują się na naszej stronie internetowej www.oke.poznan.pl

Tabela 11. Korzystanie z informacji

<i>Nazwa sprawdzanej umiejętności</i>	<i>Standard</i>	<i>Numery zadań</i>	<i>Punkty</i>		<i>% waga punktowa</i>
alfabetyczne porządkowanie wyrazów	4.1	6	1	2	5%
dokonywanie wyboru z oferty mediów	4.2	16	1		

Tabela 12. Wykorzystywanie wiedzy w praktyce

<i>Nazwa sprawdzanej umiejętności</i>	<i>Standard</i>	<i>Numery zadań</i>	<i>Punkty</i>		<i>% waga punktowa</i>
rozwiązywanie problemów praktycznych z wykorzystywaniem obliczeń dotyczących czasu	5.5, 5.3	18, 20	2	8	20%
rozwiązywanie problemów praktycznych z wykorzystywaniem obliczeń dotyczących pieniędzy	5.3	22.III, 22.IV	2		
rozwiązywanie problemów praktycznych z wykorzystywaniem obliczeń procentowych	5.5	17	1		
rozwiązywanie problemów praktycznych z wykorzystywaniem własności figur	5.5	8	1		
stosowanie zasad zdrowego stylu życia	5.8	24.IV	1		
użytkowanie urządzeń technicznych zgodnie z instrukcją obsługi	5.7	7	1		

3. Analiza wyników uzyskanych w okręgu

Wyniki uzyskane przez uczniów rozwiązujących zadania z **arkusza standardowego „Przed telewizorem” (A1, A4, A5 i A6)** zebrano w tabelach nr 13 i 14. W tabeli nr 13 podano średnie liczby punktów uzyskanych przez uczniów za rozwiązywanie zadań sprawdzających poszczególne kategorie umiejętności. Analiza tych wyników pozwala stwierdzić, że podobnie jak w roku ubiegłym, zadania sprawdzające opanowanie umiejętności czytania, pisania, rozumowania i korzystania z informacji nie sprawiały większości uczniów trudności. Jednak nie wszystkie umiejętności badane w arkuszu egzaminacyjnym zostały opanowane w równym stopniu. I tak z kategorii pisanie trudność sprawiały: poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna. W kategorii rozumowanie uczniowie mieli problemy z argumentowaniem i oceną sensowności otrzymywanych wyników. Najwięcej trudności sprawiały uczniom zadania badające opanowanie umiejętności z kategorii wykorzystywanie wiedzy w praktyce, szczególnie dotyczące rozwiązywania problemów praktycznych z wykorzystaniem własności figur. Uzyskany średni wynik za zadania sprawdzające opanowanie tej umiejętności nieznacznie przekracza połowę liczby punktów możliwych do uzyskania. Mimo to analiza średnich wyników punktowych uzyskanych przez uczniów za rozwiązanie wszystkich zadań z arkusza pozwala na sformułowanie stwierdzenia, że podobnie jak w roku ubiegłym, sprawdzian nie był dla uczniów trudny.

Tabela 13. Średnie wyniki punktowe uzyskane w okręgu przez uczniów rozwiązujących arkusz standardowy „Przed telewizorem”

		Czytanie	Pisanie	Rozumowanie	Korzystanie z informacji	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce	Razem za arkusz
Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania		10	12	8	2	8	40
Województwo	lubuskie	7,6	8,7	5,2	1,7	4,2	27,4
	wielkopolskie	7,7	8,8	5,4	1,7	4,3	28,0
	zachodniopomorskie	7,7	8,7	5,2	1,7	4,3	27,7
Okręg		7,7	8,8	5,3	1,7	4,3	27,8
Kraj		7,9	8,9	5,4	1,7	4,7	28,6

4. Ogólne wyniki punktowe uzyskane przez uczniów w okręgu

Podczas analizy wyników interesujące mogą okazać się dane statystyczne informujące o tym, ilu uczniów (w poszczególnych województwach i w okręgu) otrzymało określoną liczbę punktów, np. że maksymalne – 40 - punktów otrzymało 74 uczniów w województwie lubuskim, 248 w województwie wielkopolskim, 132 w zachodniopomorskim, w sumie w okręgu 454 szóstoklasistów.

Wyniki punktowe uzyskane w okręgu przez uczniów rozwiązujących arkusz standardowy „Przed telewizorem” przedstawia tabela nr 14. W tabeli tej zebrano wyniki punktowe uzyskane przez uczniów w województwach: lubuskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim oraz w całym okręgu. Pogrubioną, czerwoną czcionką zaznaczono najczęściej powtarzające się wyniki (modalna).

W województwie lubuskim największa liczba uczniów (844) osiągnęła wynik 32 punkty. Niższy wynik uzyskało 9597 uczniów, co stanowi 66,8% piszących w tym województwie. W województwie wielkopolskim największa liczba uczniów (2941) osiągnęła także wynik 32 punkty. Niższy wynik uzyskało 31827 uczniów, co stanowi 64,6% piszących w województwie wielkopolskim. W województwie zachodniopomorskim największa liczba uczniów (1334) osiągnęła wynik 33 punkty. Niższy wynik uzyskało 16595 uczniów, co stanowi 71,2% piszących w województwie zachodniopomorskim. W całym okręgu modalna wynosiła 32 punkty (5094 uczniów). Niższy wynik uzyskało 56710 uczniów, co stanowi 65,2% piszących w okręgu.

Tabela 14.

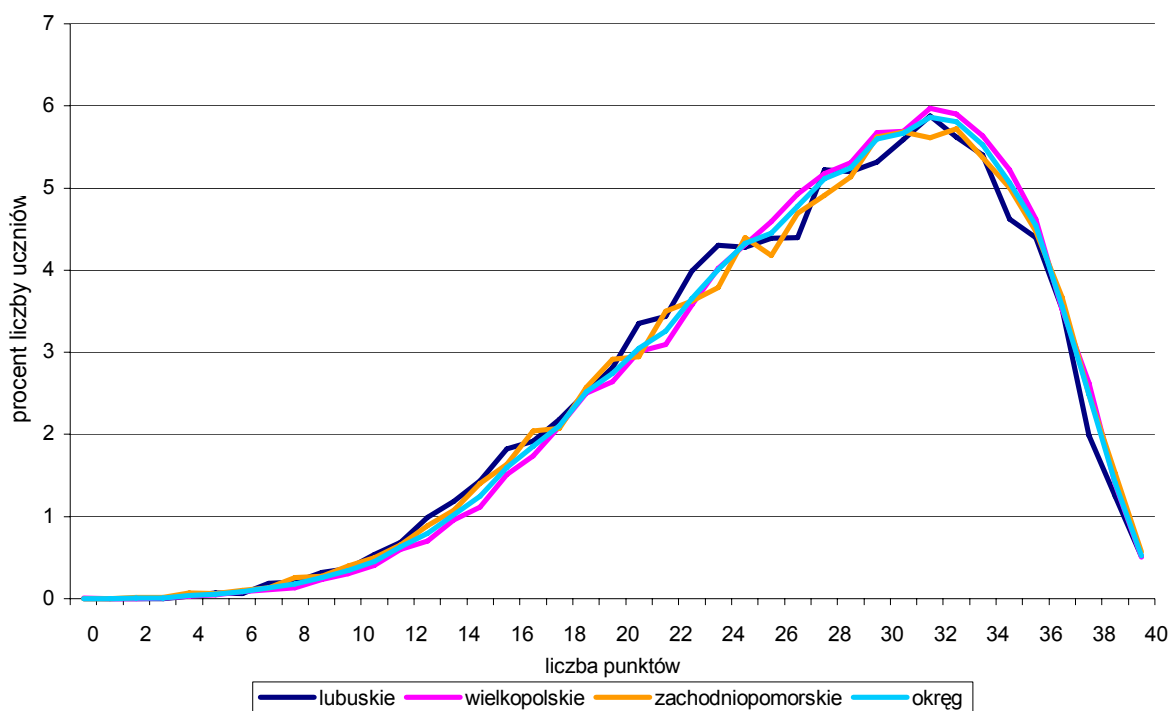
Wyniki punktowe uzyskane w okręgu przez uczniów rozwiązujących arkusz standardowy „Przed telewizorem”

Liczba punktów zdobytych przez uczniów	Liczba uczniów - lubuskie	Liczba uczniów - wielkopolskie	Liczba uczniów - zachodniopomorskie	Liczba uczniów - okręg
0	0	2	0	2
1	0	1	0	1
2	1	1	3	5
3	1	3	3	7
4	5	14	16	35
5	10	22	15	47
6	9	41	23	73
7	27	55	30	112
8	29	67	60	156
9	46	115	63	224
10	53	150	92	295
11	77	201	116	394
12	98	297	153	548
13	142	344	207	693
14	170	471	250	891
15	206	550	328	1084
16	262	746	382	1390
17	276	858	477	1611
18	313	1032	484	1829
19	361	1231	599	2191
20	404	1302	679	2385
21	482	1481	687	2650
22	494	1525	817	2836
23	573	1763	846	3182
24	618	1982	884	3484
25	615	2122	1025	3762
26	630	2262	975	3867
27	631	2428	1094	4153
28	750	2551	1145	4446
29	747	2614	1197	4558
30	764	2794	1311	4869
31	803	2802	1325	4930
32	844	2941	1309	5094
33	807	2906	1334	5047
34	776	2776	1253	4805
35	664	2573	1167	4404
36	631	2277	1044	3952
37	507	1734	856	3097
38	285	1295	580	2160
39	179	688	357	1224
40	74	248	132	454
łącznie	14364	49265	23318	86947

Zamieszczony poniżej wykres nr 1 ilustruje ogólne wyniki punktowe uzyskane przez uczniów w okręgu podczas sprawdzianu oraz procent uczniów, którzy osiągnęli ten rezultat. Znaczne przesunięcie wszystkich krzywych w prawo oznacza, że sprawdzian był dla uczniów łatwy, a różnice między wynikami uzyskanymi w poszczególnych województwach i w okręgu – niewielkie.

Wykres 1.

Wyniki punktowe uzyskane w okręgu przez uczniów rozwiązujących arkusz standardowy „Przed telewizorem”

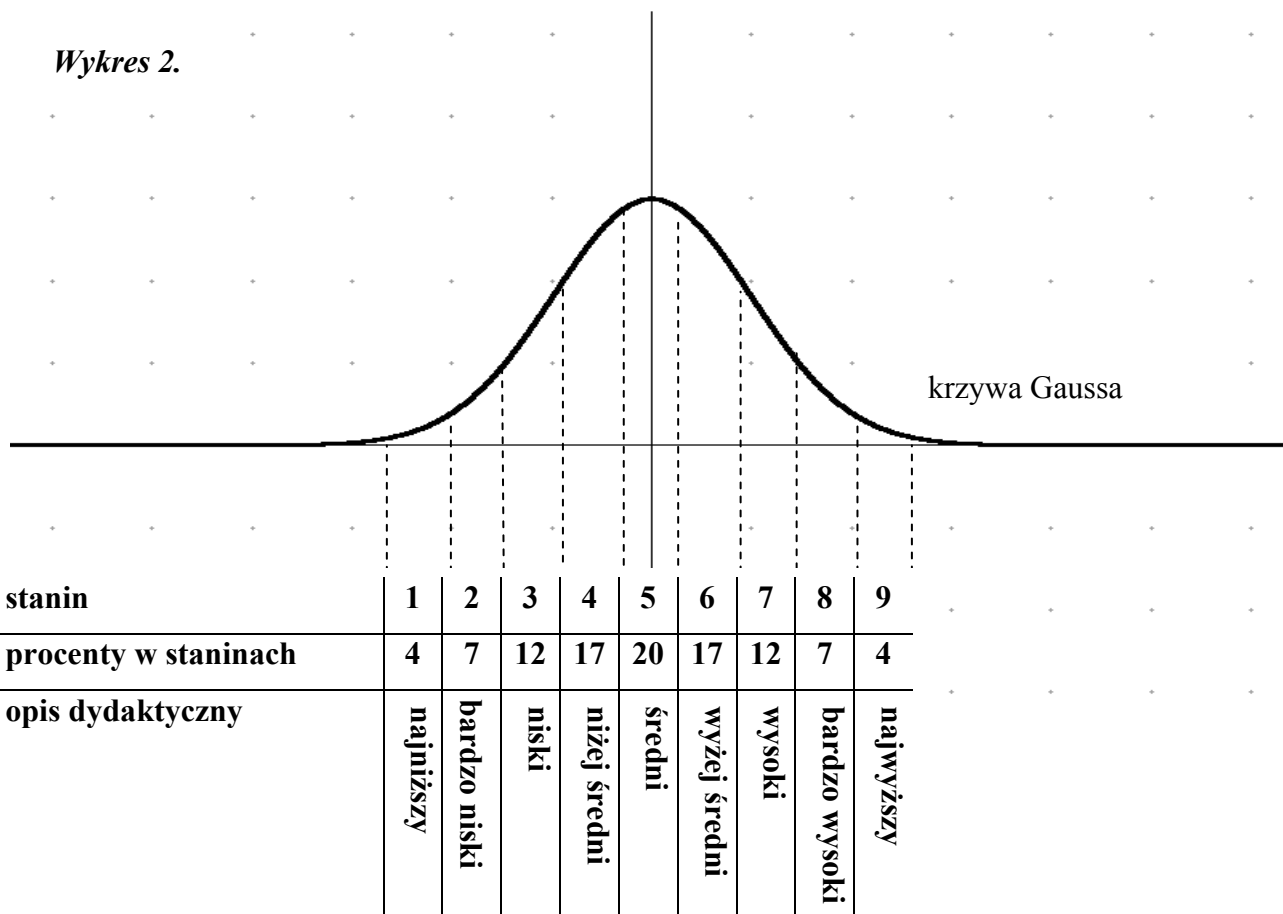
5. Rozkłady wyników punktowych uzyskanych przez uczniów w skali dziewięciopunktowej (staninowej)

Aby każdy uczeń mógł swoje wyniki porównać z wynikami innych uczniów, rozkład wyników testowania badanej populacji (uczniów klas szóstych szkół podstawowych w okręgu) znormalizowano, stosując skalę staninową⁶. W tej skali każdemu staninowi odpowiada określony i stały procent wyników oraz opis dydaktyczny (tabela 15.). Wynik najniższy (stanin pierwszy), to wynik uzyskiwany przez 4% wszystkich piszących, wynik bardzo niski (stanin drugi), to wynik osiągany przez 7% populacji, wynik niski (stanin trzeci) obejmuje wyniki 12% piszących, itd.

Procent uczniów, których wyniki mieszczą się w poszczególnych staninach, można zilustrować posługując się równocześnie krzywą Gaussa:

⁶ Bolesław Niemierko, *Pomiar wyników kształcenia*, WSiP, Warszawa 1999.

Wykres 2.

Aby każdy z uczniów mógł odnaleźć informację – opis dydaktyczny, który charakteryzuje osiągnięty przez niego wynik, sporządzono tabelę nr 15 przedstawiającą staniny dla wszystkich uczniów klas szóstych, którzy w okręgu przystąpili do sprawdzianu.

Poniższy przykład ilustruje sposób wykorzystania tabeli 15. w praktyce szkolnej.

Przykład:

Uczeń za rozwiązanie zadań z arkusza otrzymał 32 punkty. Na podstawie danych zamieszczonych w tabeli można stwierdzić, że:

- *Dla wszystkich uczniów, którzy przystąpili do sprawdzianu w okręgu jest to wynik wyżej średni (stanin szósty); określenie wyżej średni dotyczy około 17% uczniów, którzy przystąpili do sprawdzianu w okręgu, tzn. tych, którzy uzyskali wynik od 31 do 33 punktów,*
- *65% wszystkich piszących uzyskało wynik niższy od omawianego ucznia.*

Tabela 15.

Staniny dla wszystkich uczniów klas szóstych, którzy przystąpili do sprawdzianu w okręgu

Liczba punktów	Liczba uczniów	Procent	Procent skumulowany	Ranga centylowa	Stanin	Opis dydaktyczny
0	2	0,002	0,00%	0%	1	Najniższy 4%
1	1	0,001	0,00%	0%		
2	5	0,006	0,01%	0%		
3	7	0,008	0,02%	0%		
4	35	0,040	0,06%	0%		
5	47	0,054	0,11%	0%		
6	73	0,084	0,20%	0%		
7	112	0,129	0,32%	0%		
8	156	0,179	0,50%	0%		
9	224	0,258	0,76%	1%		
10	295	0,339	1,10%	1%		
11	394	0,453	1,55%	1%		
12	548	0,630	2,18%	2%		
13	693	0,797	2,98%	3%		
14	891	1,025	4,01%	3%		
15	1084	1,247	5,25%	5%	2	Bardzo niski 7%
16	1390	1,599	6,85%	6%		
17	1611	1,853	8,70%	8%		
18	1829	2,104	10,81%	10%	3	Niski 12%
19	2191	2,520	13,33%	12%		
20	2385	2,743	16,07%	15%		
21	2650	3,048	19,12%	18%		
22	2836	3,262	22,38%	21%	4	Niżej średni 17%
23	3182	3,660	26,04%	24%		
24	3484	4,007	30,05%	28%		
25	3762	4,327	34,37%	32%		
26	3867	4,448	38,82%	37%	5	Średni 20%
27	4153	4,776	43,60%	41%		
28	4446	5,113	48,71%	46%		
29	4558	5,242	53,95%	51%		
30	4869	5,600	59,55%	57%		
31	4930	5,670	65,22%	62%	6	Wyżej średni 17%
32	5094	5,859	71,08%	68%		
33	5047	5,805	76,89%	74%	7	Wysoki 20%
34	4805	5,526	82,41%	80%		
35	4404	5,065	87,48%	85%		
36	3952	4,545	92,02%	90%	8	Bardzo wysoki 7%
37	3097	3,562	95,59%	94%		
38	2160	2,484	98,07%	97%	9	Najwyższy 4 %
39	1224	1,408	99,48%	99%		
40	454	0,522	100,00%	100%		
	86947	100,000				

6. Współczynnik łatwości zadań

Do analizy wyników uzyskanych podczas sprawdzianu przydatna jest znajomość **współczynnika łatwości**⁷ poszczególnych zadań zamieszczonych w arkuszu „Przed telewizorem”.

Łatwość zadania obliczamy dzieląc liczbę punktów uzyskanych za rozwiązanie zadania przez ucznia/uczniów/klasę biorących udział w sprawdzianie, przez maksymalną liczbę punktów możliwych do uzyskania przez tych uczniów.

(Przykład: Klasa uzyskała średni wynik za test 28,5 pkt. Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania wynosiła 40; współczynnik łatwości = $28,5 \text{ pkt.} / 40 \text{ pkt.} = 0,71$)

Tabela 16. Podział zadań według współczynnika łatwości

Łatwość	Zadanie	Numer zadania
0,00 – 0,19	bardzo trudne	—
0,20 – 0,49	trudne	7, 13, 23, 24.VII
0,50 – 0,69	umiarkowanie trudne	8, 17, 18, 20, 22.III, 22.IV, 22.V, 24.IV, 24.VIII, 24.IX, 25.I, 25.II
0,70 – 0,89	łatwe	2, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 15, 19, 22.I, 22.II, 24.III
0,90 – 1,00	bardzo łatwe	1, 3, 4, 14, 16, 21, 24.I, 24.II, 24.V, 24.VI, 24.X

Współczynnik łatwości dla całego arkusza wyniósł w okręgu 0,70, a więc arkusz „Przed telewizorem” okazał się łatwy dla uczniów klas szóstych.

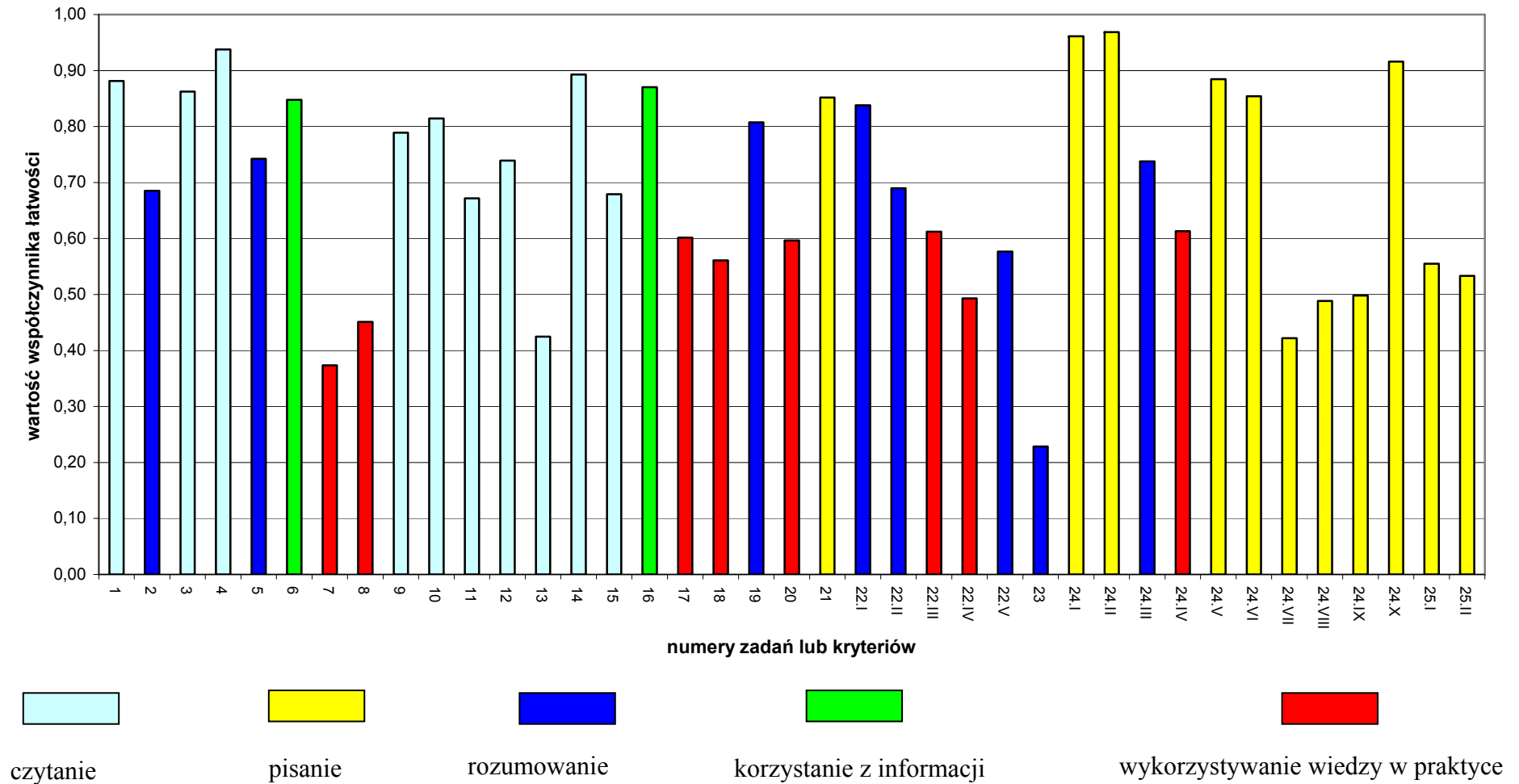
Z analiz wynika, że dla uczniów klas szóstych nie było w arkuszu zadań bardzo trudnych, a jedenaście zadań było bardzo łatwych. Cztery zadania były trudne, dwanaście umiarkowanie trudnych i dwanaście łatwych. Szczegółowo informują o tym dane przedstawione w tabeli nr 16.

Na wykresie nr 3 przedstawiono współczynniki łatwości wszystkich zadań zawartych w arkuszu. (Zadania badające poszczególne kategorie umiejętności oznaczono różnymi kolorami). Najwięcej trudności sprawiały uczniom zadania badające wykorzystywanie wiedzy w praktyce (zadania nr: 7, 8 i 22.IV). Najtrudniejsze okazało się dla uczniów w okręgu zadanie nr 23 z kategorii rozumowanie, w którym sprawdzano, czy uczeń potrafi wykonywać obliczenia procentowe i oceniać ich sensowność.

⁷ Bolesław Niemierko, *Pomiar wyników kształcenia*, WSiP Warszawa 1999, str. 153.

Wykres 3.

Współczynniki łatwości zadań w arkuszu "Przed telewizorem"

Interesujące i przydatne w praktyce szkolnej może być także zestawienie współczynnika łatwości zadań z badanymi poprzez te zadania umiejętnościami uczniów. Przedstawiono to w tabeli nr 17. Na tej podstawie mogliśmy określić, które z badanych umiejętności okazały się łatwe dla szóstoklasistów w okręgu, a które sprawiały im trudność.

Tabela 17. Zestawienie umiejętności badanych w arkuszu „Przed telewizorem”

Łatwość zadań		Badana umiejętność
	Zadanie	Uczeń:
bardzo łatwe	1.	tytułuje tekst popularnonaukowy (uogólnia)
	3.	odczytuje dane z tekstu popularnonaukowego
	4.	odczytuje informację z tekstu popularnonaukowego
	14.	rozpoznaje intencję osoby mówiącej w wierszu
	16.	wybiera program telewizyjny, kierując się wskazanym kryterium
	21.	przedstawia za pomocą diagramu dane zapisane w tabeli
	24.I	stosuje formę listu
	24.II	pisze na temat
	24.V	tworzy spójny tekst (wypowiedź nie jest chaotyczna)
	24.VI	celowo stosuje środki językowe
	24.X	pisze starannie
łatwe	2.	umieszcza datę w przedziale czasowym
	5.	rozpoznaje prostokąt przedstawiony w podanej skali
	6.	porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej
	9.	określa odbiorcę wiersza
	10.	rozumie sens przenośni
	11.	rozumie główną myśl wiersza
	12.	odczytuje pouczenie z wiersza
	15.	wskazuje porównanie
	19.	porównuje czas trwania zdarzeń
	22.I	ustala sposób wyznaczenia reszty w zadaniu dotyczącym obliczeń pieniężnych
	22.II	ustala sposób wyznaczenia, ile razy jedna liczba mieści się w drugiej
	24.III	używa argumentów
umiarkowanie trudne	8.	wykorzystuje w sytuacji praktycznej własności figur geometrycznych
	17.	wykonuje obliczenia procentowe
	18.	oblicza długość przedziału czasowego, mając podaną jego część
	20.	wykonuje obliczenia dotyczące czasu
	22.III	wykonuje obliczenia pieniężne (wyznacza resztę)
	22.IV	wykonuje obliczenia prowadzące do wyznaczenia, ile razy jedna liczba mieści się w drugiej
	22.V	podaje odpowiedź z uwzględnieniem otrzymanego wyniku
	24.IV	rozumie zasady zdrowego trybu życia
	24.VIII	przestrzega norm ortograficznych
	24.IX	przestrzega norm interpunkcyjnych
	25.I	formułuje odpowiedź na zadane pytanie
25.II	przestrzega norm językowych	
trudne	7.	wyjaśnia na podstawie instrukcji zasady użytkowania telewizora
	13.	odróżnia język potoczny od języka poetyckiego
	23	analizuje wynik obliczeń procentowych i ocenia jego sensowność
	24.VII	przestrzega norm językowych

7. Poziom opanowania poszczególnych umiejętności

Z zakresu **czytania** sprawdzane było odczytywanie tekstu popularnonaukowego (zadania nr: 1, 3 i 4) oraz tekstu literackiego (zadania nr: 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15). Na 10 punktów możliwych do uzyskania, największa liczba uczniów uzyskała 9 punktów.

Tabela 18. Liczba punktów uzyskanych przez uczniów w okręgu za zadania sprawdzające opanowanie umiejętności czytania

Liczba punktów za umiejętność czytania	Liczba uczniów - lubuskie	Liczba uczniów - wielkopolskie	Liczba uczniów - zachodniopomorskie	Liczba uczniów - okręg
0	10	28	11	49
1	48	134	80	262
2	125	402	207	734
3	344	930	476	1750
4	630	1888	906	3424
5	972	3406	1536	5914
6	1499	5182	2294	8975
7	2096	7361	3341	12798
8	2875	9778	4697	17350
9	3422	11541	5550	20513
10	2343	8615	4220	15178
Łącznie	14364	49265	23318	86947

Analiza tych wyników pozwala stwierdzić, że 3/4 uczniów (więcej niż w roku ubiegłym) osiągnęło za zadania sprawdzające umiejętność czytania wynik 7 i więcej punktów.

Umiejętność **pisania** (tabela nr 19) sprawdzano poprzez zadania nr: 21, 24 i 25. Wyniki uzyskane przez uczniów w okręgu i w poszczególnych województwach przedstawiono w tabeli nr 19. W województwie lubuskim najczęściej powtarzającym się wynikiem (modalna) było 9 punktów. Wynik taki uzyskało 2652 uczniów rozwiązujących arkusz standardowy. W województwach wielkopolskim (9022 uczniów), zachodniopomorskim (4209 uczniów) oraz w okręgu (15679 uczniów) modalna wynosiła 10 punktów. W sumie wynik 8 i więcej punktów, na 12 możliwych do uzyskania za zadania sprawdzające opanowanie umiejętności pisania, uzyskało 3/4 wszystkich piszących. Jak wynika z tabeli nr 19, w okręgu 7710 uczniów otrzymało maksymalne 12 punktów, lecz dużej grupie – 344

uczniom nie przyznano żadnego punktu. Oznacza to, że około 2% populacji uczniów w okręgu nie potrafi sformułować poprawnej odpowiedzi na temat, uwzględniając jednocześnie cechy istotne dla danej formy wypowiedzi – w tym przypadku listu; formy użytkowej, zapewne często ćwiczonej w szkole.

Tabela 19. Liczba punktów uzyskanych przez uczniów w okręgu za zadania sprawdzające opanowanie umiejętności pisania

Liczba punktów za umiejętność pisania	Liczba uczniów - lubuskie	Liczba uczniów - wielkopolskie	Liczba uczniów - zachodniopomorskie	Liczba uczniów - okręg
0	68	160	116	344
1	85	187	136	408
2	146	358	272	776
3	172	487	243	902
4	273	781	355	1409
5	497	1559	783	2839
6	941	2995	1445	5381
7	1561	5270	2503	9334
8	2294	7510	3583	13387
9	2652	8852	4131	15635
10	2448	9022	4209	15679
11	2046	7600	3497	13143
12	1181	4484	2045	7710
Łącznie	14364	49265	23318	86947

W zadaniu 21. uczeń musiał wykazać się umiejętnością przedstawienia danych zapisanych w tabeli za pomocą diagramu słupkowego, pokazującego, ile godzin dziennie Magda oglądała telewizję. Jeżeli uczeń poprawnie zaznaczył co najmniej 5 słupków diagramu, otrzymywał 2 punkty, jeżeli zaznaczył poprawnie 3 lub 4 słupki, to otrzymywał tylko 1 punkt. Nieco łagodniej oceniano uczniów z dysleksją, którzy chcąc otrzymać 2 punkty, musieli poprawnie zaznaczyć 4 słupki diagramu, a jeśli poprawnie zaznaczyli 2 lub 3 słupki diagramu, to uzyskiwali 1 punkt. Zadanie to okazało się dla wszystkich szóstoklasistów bardzo łatwe.

Umiejętności typowo polonistyczne sprawdzano poprzez zadania nr 24 i 25. W zadaniu nr 24 polecono uczniom napisanie listu do Asi, w którym mieli ją przekonać, że nie warto i nie powinno się godzinami przesiadywać przed telewizorem. Jeżeli szóstoklasista poprawnie wykonał to zadanie, mógł otrzymać 10 punktów (w tym po jednym

punkcie za umiejętności ze standardu 3.4 i 5.8). Punkty przyznawano za to, że uczeń wykazał się umiejętnością stosowania formy listu, pisania na temat, dbałością o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną oraz spójność tekstu i celowe stosowanie środków językowych. Wypowiedź powinna być także starannie zapisana.

W zadaniu 25. oczekiwano, by uczeń udzielił krótkiej odpowiedzi na pytanie, co i dlaczego robi, gdy w wolnym czasie nie ogląda telewizji. Należy podkreślić, że udzielenie krótkiej odpowiedzi sprawiło uczniom znacznie więcej problemów niż zapisanie rozszerzonej odpowiedzi w zadaniu 24. Trudność wynikała z faktu, iż uczniowie niedokładnie czytali polecenie i odpowiadali na jego część, wymieniając co robią w wolnym czasie, ale bez odpowiedzi na pytanie „dlaczego?”.

Zarówno w zadaniu nr 24, jak i nr 25 wielu uczniów nie dbało o poprawność językową. Najczęściej szóstoklasiści powtarzali te same konstrukcje składniowe (nie zawsze logiczne), nie umieli wyznaczać granicy zdania, powtarzali te same wyrazy.

Nie zadowalał też poziom opanowania norm ortograficznych i interpunkcyjnych. Wielu szóstoklasistów popełniało błędy nawet w wyrazach z wymiennym „ó, rz” i „ch”, nie znało zasad pisowni „nie” z różnymi częściami mowy, zapominało o wielkiej literze w formach grzecznościowych. Zaobserwowano także, że podobnie jak w ubiegłym roku, wielu szóstoklasistów nie potrafiło prawidłowo zapisywać zmiękczeń ani samogłosek nosowych „ą, ę” w zakończeniach wyrazów. W zakresie interpunkcji duża grupa uczniów nie opanowała podstawowych norm, ponieważ nie potrafiła poprawnie stosować podstawowych znaków: kropki i przecinka.

Umiejętność **rozumowania** sprawdzano poprzez zadania zamknięte (trzy zadania nr: 2, 5, 19) i trzy otwarte: 22.,23.,24. (kryteria 22.I, 22.II, 22.V, 24.III). W tej kategorii oceniano umiejętność rozpoznawania prostokąta w podanej skali (zadanie 5.). Poza tym szóstoklasiści powinni umieścić daty w przedziałach czasowych (zadanie 2.), porównać czas trwania zdarzeń, ustalić sposób rozwiązania zadania związanego z obliczeniami pieniężnymi oraz odnieść wynik obliczeń do warunków zadania (zadanie 22.V.).

W tabeli nr 20 przedstawiono liczby punktów uzyskane za rozwiązanie zadań sprawdzających opanowanie umiejętności rozumowania. Zarówno w okręgu, jak i we wszystkich trzech województwach największa liczba uczniów (18918) uzyskała 7 punktów na 8 możliwych do uzyskania za zadania sprawdzające opanowanie tej umiejętności. Ale aż 645 piszących nie otrzymało za rozwiązanie zadań sprawdzających opanowanie umiejętności rozumowania żadnego punktu.

Tabela 20.

**Liczba punktów uzyskanych przez uczniów w okręgu
za zadania sprawdzające opanowanie umiejętności rozumowania**

Liczba punktów za umiejętność rozumowania	Liczba uczniów - lubuskie	Liczba uczniów - wielkopolskie	Liczba uczniów - zachodniopomorskie	Liczba uczniów - okręg
0	120	328	197	645
1	505	1424	850	2779
2	1071	3021	1813	5905
3	1430	4688	2530	8648
4	1775	5703	2799	10277
5	2055	7257	3233	12545
6	2656	9715	4292	16663
7	3049	11151	4718	18918
8	1703	5978	2886	10567
Łącznie	14364	49265	23318	86947

Spośród zadań badających opanowanie umiejętności rozumowania, najtrudniejsze okazało się zadanie nr 23, w którym uczeń powinien przekonać Asię, że się pomyliła twierdząc, iż 3 godziny spędzone przed telewizorem, to tylko 10% jej wolnego czasu. Wielu uczniów wykonało to zadanie nieprawidłowo lub w ogóle nie podjęło próby jego rozwiązania. Wśród najczęściej powtarzających się błędów dostrzeżono brak umiejętności czytania ze zrozumieniem treści zadania, przeprowadzenia jego analizy oraz odpowiedzi na pytanie; „dlaczego Asia się pomyliła?”. Niski współczynnik łatwości tego zadania po raz kolejny dowodzi, że w szkołach należy poświęcić więcej uwagi zadaniom doskonalącym umiejętność rozumowania.

Z kategorii **korzystanie z informacji** sprawdzano umiejętność alfabetycznego porządkowania wyrazów (zadanie 6.) oraz dokonywania wyborów z oferty mediów (zadanie nr 16). Poprawne rozwiązanie tych zadań nie sprawiało uczniom trudności. Zdecydowana większość z nich uzyskała maksymalną liczbę punktów.

Tabela 21. Liczba punktów uzyskanych przez uczniów w okręgu za zadania sprawdzające opanowanie umiejętności korzystania z informacji

Liczba punktów za umiejętność korzystania z informacji	Liczba uczniów - lubuskie	Liczba uczniów - wielkopolskie	Liczba uczniów - zachodniopomorskie	Liczba uczniów - okręg
0	510	1573	702	2785
1	3171	10738	5056	18965
2	10683	36954	17560	65197
Łącznie	14364	49265	23318	86947

Opanowanie umiejętności **wykorzystywania wiedzy w praktyce** sprawdzano poprzez pięć zadań zamkniętych i dwa otwarte. W tej kategorii oceniano umiejętność wykonywania obliczeń dotyczących czasu (zadania nr: 18, 20) i pieniędzy (zadania nr: 22.III, 22.IV), rozwiązywania problemów praktycznych z wykorzystaniem obliczeń procentowych i własności figur geometrycznych, stosowanie zasad zdrowego stylu życia (zadanie nr 24.IV) oraz użytkowania urządzeń technicznych zgodnie z instrukcją obsługi (zadanie nr 7).

Wyniki wskazują, że z pięciu sprawdzanych kategorii umiejętności wykorzystywanie wiedzy w praktyce zostało opanowane na najniższym poziomie. Najwięcej trudności sprawiły uczniom zadania badające umiejętność użytkowania urządzeń technicznych zgodnie z instrukcją obsługi, wykorzystywania własności figur geometrycznych oraz rozwiązywania problemów z wykorzystaniem obliczeń procentowych. Na podstawie wyników uzyskanych przez uczniów można stwierdzić, że wszystkie umiejętności badane w tych zadaniach okazały się dla piszących umiarkowanie trudne lub trudne. Najczęściej szóstoklasiści uzyskiwali 5 punktów (modalna w okręgu) na 8 punktów możliwych.

Tabela 22.

**Liczba punktów uzyskanych przez uczniów w okręgu
za zadania sprawdzające opanowanie umiejętności
wykorzystywania wiedzy w praktyce**

Liczba punktów za umiejętność wykorzystywania wiedzy w praktyce	Liczba uczniów - lubuskie	Liczba uczniów - wielkopolskie	Liczba uczniów - zachodniopomorskie	Liczba uczniów - okręg
0	282	980	534	1796
1	1145	3383	1785	6313
2	1866	5851	2864	10581
3	2260	7303	3480	13043
4	2356	8020	3677	14053
5	2258	8046	3760	14064
6	2070	7620	3407	13097
7	1516	5514	2630	9660
8	611	2548	1181	4340
Łącznie	14364	49265	23318	86947

8. Średnie wyniki uzyskane przez szkoły

Na terenie działania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu do sprawdzianu przystąpili uczniowie uczęszczający do 2071 szkół podstawowych.

Na naszej stronie internetowej www.oke.poznan.pl znajdują Państwo średnie wyniki uzyskane przez szkoły w okręgu za: cały test oraz za poszczególne umiejętności. Umieszczono tam również współczynniki łatwości⁸ zarówno dla całego testu, jak i poszczególnych umiejętności.

Zestawienie liczby szkół, w których uczniowie rozwiązywali zadania z arkusza A-1, A-4, A-5 lub A-6 „Przed telewizorem”, przedstawia się następująco:

⁸ Omówienie współczynnika łatwości oraz sposobu jego obliczania znajduje się na str. 24 niniejszego raportu.

Tabela 23.

Zestawienie liczby szkół, w których uczniowie rozwiązywali zadania z arkusza A-1, A-4, A-5, A-6 „Przed telewizorem”

Województwo	Liczba szkół	Średni wynik z testu (maksymalnie 40 pkt)
lubuskie	313	27,4
wielkopolskie	1173	28,0
zachodniopomorskie	508	27,7
okręg	1994	27,8

Najwyższy średni wynik tj. 37 punktów, uzyskały w okręgu 2 szkoły; w 20 szkołach uzyskano średni wynik 35 – 36 punktów. Najniższy średni wynik w okręgu - 14 punktów uzyskała 1 szkoła, a 16 szkół uzyskało średni wynik niższy niż 20 punktów. W województwie lubuskim największa liczba szkół uzyskała średni wynik 27 i 28 punktów. W województwie wielkopolskim i w okręgu największa liczba szkół uzyskała średni wynik 28 punktów. W województwie zachodniopomorskim największa liczba szkół uzyskała wynik 26 punktów.

Poniższa tabela przedstawia średnie wyniki punktowe uzyskane przez szkoły w okręgu.

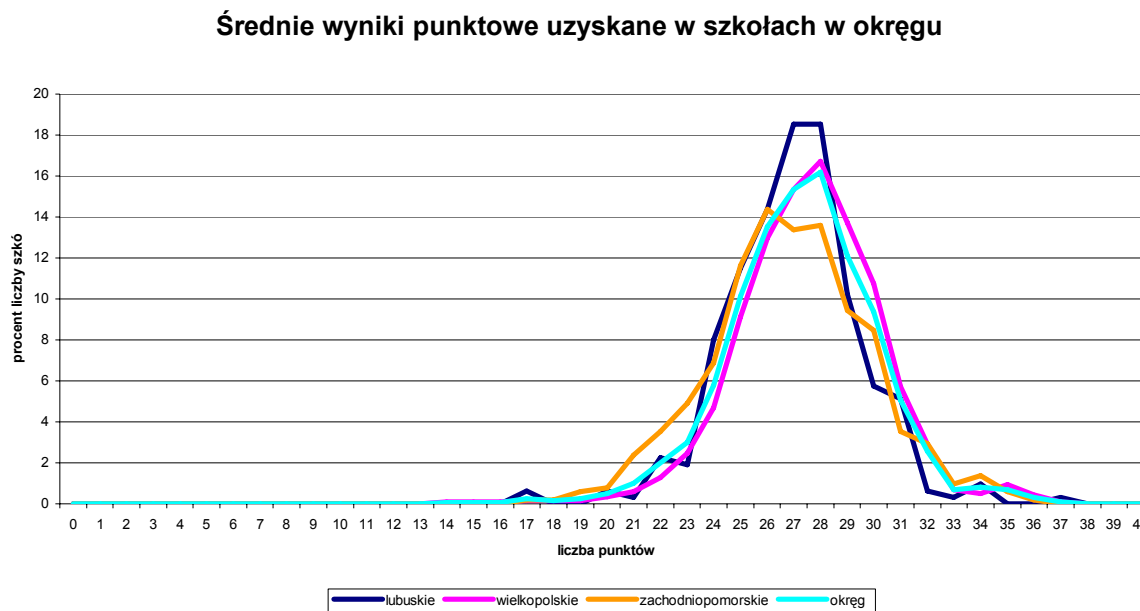
Tabela 24.

Średnie wyniki osiągnięte przez szkoły	Liczba szkół			
	Województwo			Okręg
	lubuskie	wielkopolskie	zachodnio - pomorskie	
13	0	0	0	0
14	0	1	0	1
15	0	1	0	1
16	0	1	0	1
17	2	2	1	5
18	0	2	1	3
19	0	2	3	5
20	2	4	4	10
21	1	7	12	20
22	7	15	18	40
23	6	29	25	60
24	25	55	35	115
25	36	107	59	202
26	45	152	73	270
27	58	180	68	306
28	58	196	69	323
29	32	161	48	241
30	18	126	43	187
31	16	67	18	101
32	2	34	15	51
33	1	8	5	14
34	3	6	7	16
35	0	11	3	14
36	0	5	1	6
37	1	1	0	2
38	0	0	0	0
39	0	0	0	0
40	0	0	0	0
Razem	313	1173	508	1994

Analizując dane zawarte w tabeli nr 24 zauważamy, że w żadnej szkole nie uzyskano średniego wyniku poniżej 13 punktów, tylko w jednej szkole w okręgu uzyskano wynik 14 punktów. Także w jednej szkole średni wynik wyniósł 15 punktów i w jednej 16 punktów. Najwyższy średni wynik – 37 punktów – uzyskano w dwóch szkołach w okręgu. W żadnej szkole nie uzyskano średniego wyniku w przedziale 38 – 40 punktów.

Porównanie rozkładu średnich wyników punktowych uzyskanych przez szkoły w okręgu można przedstawić graficznie na wykresie liniowym (wykres nr 4).

Wykres 4.

Z przedstawionego wykresu wynika, że średnie wyniki punktowe w okręgu i w trzech województwach leżących na terenie działania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu niewiele się różnią.

9. Rozkłady średnich wyników uzyskanych w szkołach w skali dziewięciopunktowej (staninowej)

Aby każda ze szkół mogła odnaleźć informację – opis dydaktyczny, który charakteryzuje osiągnięty przez nią wynik, sporządzono tabelę nr 25 przedstawiającą staniny dla wszystkich szkół w okręgu, których uczniowie przystąpili do sprawdzianu.

Poniższy przykład ilustruje sposób wykorzystania tabeli 25. w praktyce szkolnej.

Przykład:

Uczniowie pewnej szkoły za rozwiązanie zadań z arkusza uzyskali średni wynik 28 punktów.

Na podstawie danych zamieszczonych w tabeli 25. można stwierdzić, że:

- *Dla wszystkich szkół w okręgu, w których uczniowie rozwiązywali zadania z arkusza A-1 „Przed telewizorem”, jest to wynik wyżej średni (stanin szósty); określenie wyżej średni dotyczy około 17% szkół, których uczniowie przystąpili do sprawdzianu w okręgu i rozwiązywali zadania z arkusza A-1 „Przed telewizorem”,*
- *Taki sam wynik uzyskały 323 szkoły w okręgu.*

Tabela 25.

Staniny dla średnich wyników szkół w okręgu

Średnie wyniki punktowe osiągnięte przez szkoły	Liczba szkół - okręg	Procent	Procent skumulowany	Ranga centylowa	Stanin	Opis dydaktyczny
14	1	0,05%	0,05%	0%	1	Najniższy 4%
15	1	0,05%	0,10%	0%		
16	1	0,05%	0,15%	0%		
17	5	0,25%	0,40%	0%		
18	3	0,15%	0,55%	0%		
19	5	0,25%	0,80%	1%		
20	10	0,50%	1,30%	1%		
21	20	1,00%	2,31%	2%		
22	40	2,01%	4,31%	3%		
23	60	3,01%	7,32%	6%		
24	115	5,77%	13,09%	10%		
25	202	10,13%	23,22%	18%	3	Niski 12%
26	270	13,54%	36,76%	30%	4	Niżej średni 17%
27	306	15,35%	52,11%	44%	5	Średni 20%
28	323	16,20%	68,30%	60%	6	Wyżej średni 17%
29	241	12,09%	80,39%	74%		
30	187	9,38%	89,77%	85%	7	Wysoki 20%
31	101	5,07%	94,83%	92%	8	Bardzo wysoki 7%
32	51	2,56%	97,39%	96%	9	Najwyższy 4 %
33	14	0,70%	98,09%	98%		
34	16	0,80%	98,90%	98%		
35	14	0,70%	99,60%	99%		
36	6	0,30%	99,90%	100%		
37	2	0,10%	100,00%	100%		
38	0	0,00%	100,00%	100%		
39	0	0,00%	100,00%	100%		
40	0	0,00%	100,00%	100%		
	1994	100,00%				

10. Średnie wyniki punktowe uzyskane w gminach w okręgu

Na terenie działania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu znajdują się 423 gminy.

Dla organów samorządowych interesujący może okazać się średni wynik punktowy, który osiągnęły szkoły znajdujące się na terenie ich gminy i porównanie go ze średnimi wynikami uzyskanymi przez inne gminy w powiecie, województwie czy w okręgu. Wyniki szkół, gmin, powiatów, województw, okręgu znajdują się na naszej stronie internetowej www.oke.poznan.pl.

Na stronach nr 35 – 36 raportu podajemy średnie wyniki osiągnięte przez szkoły znajdujące się na terenie wszystkich gmin w okręgu, przedstawione w skali staninowej, a na str. 38 wykres 5. przedstawiający rozkład średnich wyników punktowych uzyskanych w gminach okręgu.

Poniższy przykład pokazuje, w jaki sposób można wykorzystać te informacje.

Omawiana gmina uzyskała wynik 28,0 punktów.

Z wykresu 5. zamieszczonego na stronie 38 możemy odczytać, że wynik omawianej gminy znajduje się po stronie prawej, co oznacza, że jest wyższy niż średnia uzyskana przez gminy w okręgu. Analizując wykres można zauważyć, że wiele szkół w okręgu uzyskało wynik niższy od omawianej gminy.

Jeszcze więcej informacji można uzyskać analizując tabelę staninową⁹ (tabela 26. na str. 40). Można z niej odczytać następujące informacje:

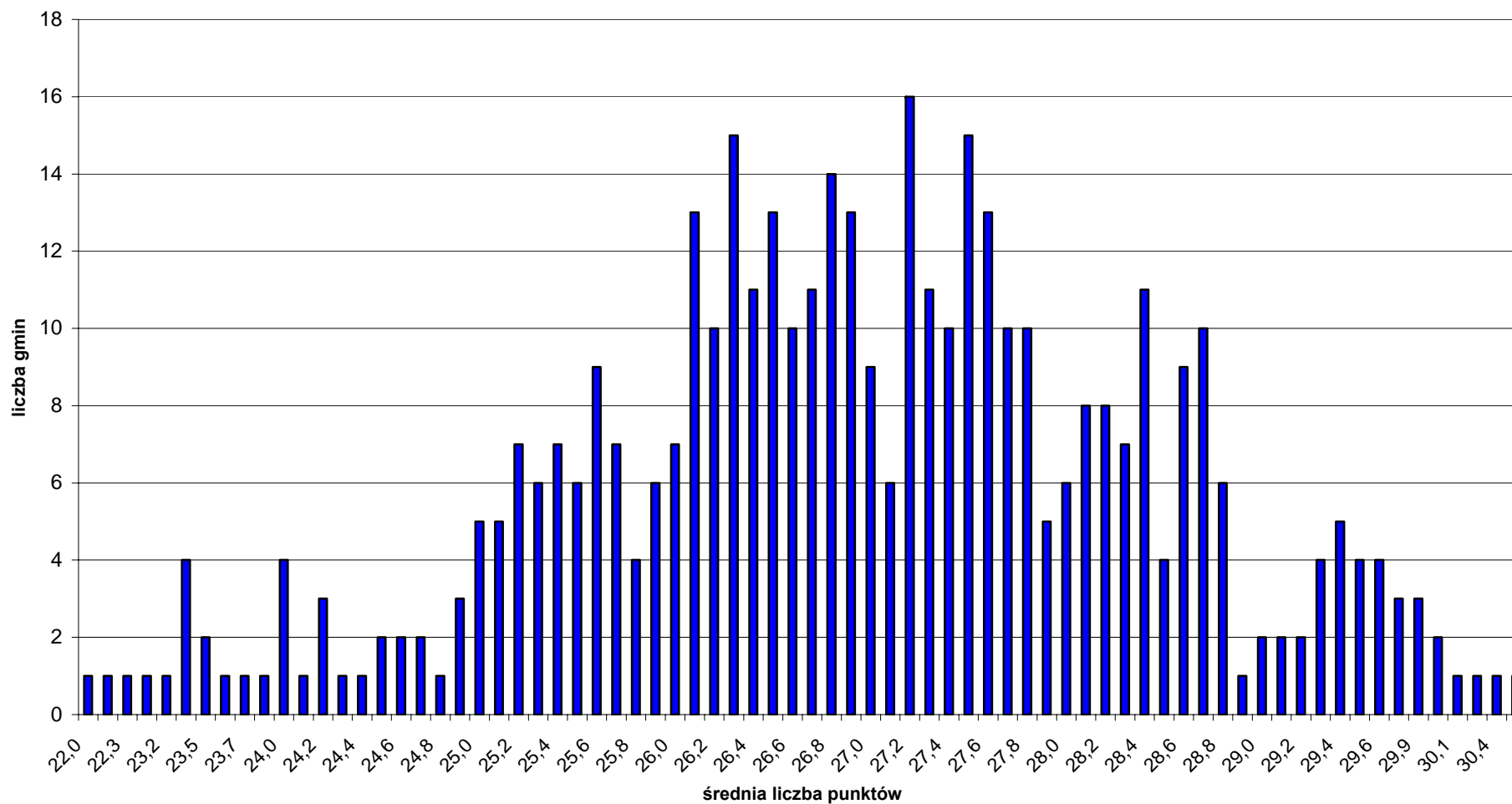
- *Taki sam wynik, jak omawiana gmina, uzyskało 19 gmin w okręgu, co stanowi 4,49% wszystkich gmin w okręgu.*
- *Omawiana gmina uzyskała wynik „wyżej średni” (stanin 6).*
- *Taki sam wynik uzyskało 17% wszystkich gmin w okręgu (tych, które uzyskały wyniki od 28,0 punktów do 28,7 punktów).*
- *Okolo 62% gmin uzyskało wynik niższy od omawianej gminy.*

Zaproponowana powyżej analiza wyników i wnioski z niej wyciągnięte mogą przyczynić się do rozważań i motywowania rad pedagogicznych do pracy na rzecz podnoszenia jakości kształcenia w szkołach.

⁹ Dokładniej o staninach piszemy na str. 21 i 22 niniejszego raportu.

Wykres 5.

Średnie wyniki punktowe uzyskane w gminach w okręgu

11. Staniny dla średnich wyników punktowych uzyskanych w gminach w okręgu

Aby każda z gmin mogła odnaleźć informację – opis dydaktyczny, który charakteryzuje osiągnięty przez nią wynik, sporządzono tabelę nr 26 przedstawiającą staniny dla wszystkich gmin w okręgu.

Przykład wykorzystania danych zawartych w tej tabeli podano na stronie 37.

Tabela 26. Staniny dla średnich wyników punktowych uzyskanych w gminach w okręgu

Średnia gminy	Liczba gmin, które uzyskały określoną średnią w okręgu	Procent	Procent skumulowany	Ranga centylowa	Stanin	Opis dydaktyczny
22,0	1	0,24%	0,24%	0%	1	Najniższy 4%
22,2	1	0,24%	0,47%	0%		
22,3	1	0,24%	0,71%	1%		
22,8	1	0,24%	0,95%	1%		
23,2	1	0,24%	1,18%	1%		
23,4	4	0,95%	2,13%	2%		
23,5	2	0,47%	2,60%	2%		
23,6	1	0,24%	2,84%	3%		
23,7	1	0,24%	3,07%	3%		
23,8	1	0,24%	3,31%	3%		
24,0	4	0,95%	4,26%	4%	2	Bardzo niski 7%
24,1	1	0,24%	4,49%	4%		
24,2	3	0,71%	5,20%	5%		
24,3	1	0,24%	5,44%	5%		
24,4	1	0,24%	5,67%	6%		
24,5	2	0,47%	6,15%	6%		
24,6	2	0,47%	6,62%	6%		
24,7	2	0,47%	7,09%	7%		
24,8	1	0,24%	7,33%	7%		
24,9	3	0,71%	8,04%	8%		
25,0	5	1,18%	9,22%	9%	3	Niski 12%
25,1	5	1,18%	10,40%	10%		
25,2	7	1,65%	12,06%	11%		
25,3	6	1,42%	13,48%	13%		
25,4	7	1,65%	15,13%	14%		
25,5	6	1,42%	16,55%	16%		
25,6	9	2,13%	18,68%	18%		
25,7	7	1,65%	20,33%	20%		
25,8	4	0,95%	21,28%	21%		
25,9	6	1,42%	22,70%	22%		

26,0	7	1,65%	24,35%	24%	4	Niżej średni 17%
26,1	13	3,07%	27,42%	26%		
26,2	10	2,36%	29,79%	29%		
26,3	15	3,55%	33,33%	32%		
26,4	11	2,60%	35,93%	35%		
26,5	13	3,07%	39,01%	37%		
26,6	10	2,36%	41,37%	40%	5	Średni 20%
26,7	11	2,60%	43,97%	43%		
26,8	14	3,31%	47,28%	46%		
26,9	13	3,07%	50,35%	49%		
27,0	9	2,13%	52,48%	51%		
27,1	6	1,42%	53,90%	53%		
27,2	16	3,78%	57,68%	56%		
27,3	11	2,60%	60,28%	59%	6	Wyżej średni 17%
27,4	10	2,36%	62,65%	61%		
27,5	15	3,55%	66,19%	64%		
27,6	13	3,07%	69,27%	68%		
27,7	10	2,36%	71,63%	70%		
27,8	10	2,36%	74,00%	73%		
27,9	5	1,18%	75,18%	75%		
28,0	6	1,42%	76,60%	76%	7	Wysoki 12%
28,1	8	1,89%	78,49%	78%		
28,2	8	1,89%	80,38%	79%		
28,3	7	1,65%	82,03%	81%		
28,4	11	2,60%	84,63%	83%		
28,5	4	0,95%	85,58%	85%		
28,6	9	2,13%	87,71%	87%		
28,7	10	2,36%	90,07%	89%	8	Bardzo wysoki 7%
28,8	6	1,42%	91,49%	91%		
28,9	1	0,24%	91,73%	92%		
29,0	2	0,47%	92,20%	92%		
29,1	2	0,47%	92,67%	92%		
29,2	2	0,47%	93,14%	93%		
29,3	4	0,95%	94,09%	94%		
29,4	5	1,18%	95,27%	95%	9	Najwyższy 4 %
29,5	4	0,95%	96,22%	96%		
29,6	4	0,95%	97,16%	97%		
29,7	3	0,71%	97,87%	98%		
29,9	3	0,71%	98,58%	98%		
30,0	2	0,47%	99,05%	99%		
30,1	1	0,24%	99,29%	99%		
30,2	1	0,24%	99,53%	99%	9	Najwyższy 4 %
30,4	1	0,24%	99,76%	100%		
31,6	1	0,24%	100,00%	100%		
	423	100,00%				

Jak wynika z wykresu oraz skali staninowej, najniższy wynik w okręgu tj. 22 pkt. – 23,8 pkt. uzyskało 14 gmin. Najwyższy wynik w okręgu czyli 29,5 pkt. – 31,6 pkt. uzyskało 20 gmin.

IV. Arkusz dla uczniów słabo słyszących i niesłyszących S-A7-032¹⁰

„Przed telewizorem” – opis i analiza wyników

1. Opis arkusza

Zestaw zadań pt. „Przed telewizorem” rozwiązywany w dniu 8 kwietnia 2003 r. przez uczniów słabo słyszących i niesłyszących był testem tematycznym, sprawdzającym u uczniów kończących szóstą klasę szkoły podstawowej stopień opanowania umiejętności opisanych w standardach wymagań egzaminacyjnych. W odróżnieniu od uczniów rozwiązujących arkusz standardowy, we wszystkich pytaniach uczniowie słabo słyszący i niesłyszący zaznaczali odpowiedzi bezpośrednio w arkuszu, a na kartę odpowiedzi przenosił je egzaminator.

Arkusz standardowy został dostosowany do możliwości uczniów z dysfunkcją słuchu. Dostosowanie polegało na tym, że skrócono tekst wprowadzający oraz uproszczono słownictwo. Z omawianego arkusza usunięto również tekst wiersza Stanisława Grochowiaka pt. „Telewizor”, który zastąpiono tekstem prozatorskim pt. „Krasnoludek z telewizora”. W konsekwencji zostały zmienione zadania od 10. – 16. Uczniowie niesłyszący i słabo słyszący nie musieli pisać listu do Asi i przekonywać, że nie warto przesiadywać przed telewizorem. Zamiast tego, w zadaniu 25. uzupełniali tekst z lukami; wyrazy konieczne do wykonania zadania mieli podane w ramce.

Na rozwiązanie wszystkich zadań przewidziano 60 minut, czas ten mógł zostać przedłużony o dodatkowe 30 min. zgodnie z opinią wydaną przez publiczną poradnię psychologiczno – pedagogiczną lub poradnię specjalistyczną albo poradnie niepubliczne o uprawnieniach publicznych.

Poprzez zadania sprawdzano stopień opanowania umiejętności ujętych w następujące kategorie, za które uczeń maksymalnie mógł uzyskać następującą liczbę punktów:

- czytanie	10
- pisanie	12
- rozumowanie	8
- korzystanie z informacji	2
- wykorzystywanie wiedzy w praktyce	8

¹⁰ Arkusz egzaminacyjny S-A7-032 pt. „Przed telewizorem”, klucze odpowiedzi i schematy oceniania znajdują się w Internecie na stronie Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu: www.oke.poznan.pl

Opanowanie tych umiejętności sprawdzano poprzez 20 zadań zamkniętych i 6 otwartych. W zadaniach zamkniętych uczeń wybierał jedną spośród trzech proponowanych odpowiedzi. Za poprawne wykonanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów.

Aby w szkole można było prawidłowo przeprowadzić analizę wyników uzyskanych przez uczniów podczas sprawdzianu, wskazane byłoby, aby nauczyciele zapoznali się z wykazem umiejętności badanych w arkuszu egzaminacyjnym.

2. Zestawienie badanych umiejętności

W tabelach nr 27 - 31 przedstawiono: nazwę sprawdzanej umiejętności, przyporządkowanie jej standardom wymagań egzaminacyjnych, numery zadań sprawdzających te umiejętności, maksymalną liczbę punktów za każdą z umiejętności oraz wagę procentową każdej z umiejętności. Dane zawarte w tabelach pozwalają na zapoznanie się z umiejętnościami, które zostały sprawdzone, jakimi zadaniami je badano oraz ile punktów uczeń mógł uzyskać za wykonanie zadań sprawdzających opanowanie każdej umiejętności.

Tabela 27. Czytanie

<i>Nazwa sprawdzanej umiejętności</i>	<i>Standard</i>	<i>Numery zadań</i>	<i>Punkty</i>		<i>% waga punktowa</i>
odczytywanie tekstu popularnonaukowego	1.1, 1.4	1, 3, 4	3	10	25%
odczytywanie tekstu literackiego	1.1, 1.2	10, 12, 13, 14, 15, 16	6		
odczytywanie danych z tabeli	1.4	19	1		

Tabela 28. Pisanie

<i>Nazwa sprawdzanej umiejętności</i>	<i>Standard</i>	<i>Numery zadań</i>	<i>Punkty</i>		<i>% waga punktowa</i>
pisanie na temat	2.1	26.I ¹	2	12	30%
formułowanie odpowiedzi na zadane pytanie, uzupełnienie tekstu z lukami	2.2, 2.3	22.III, 23.III, 25	5		
przedstawianie na diagramie danych z tabeli	2.4	21	2		
pisanie tekstu komunikatywnego, odpowiednio długiego	2.3	26.II, 26.III	2		
pisanie staranne	2.5	26.IV	1		

Tabela 29. Rozumowanie

<i>Nazwa sprawdzanej umiejętności</i>	<i>Standard</i>	<i>Numery zadań</i>	<i>Punkty</i>		<i>% waga punktowa</i>
rozpoznawanie prostokąta w podanej skali	3.6	5, 6	2	8	20%
argumentowanie	3.4	24.I	1		
umieszczanie dat w przedziałach czasowych	3.1	2, 11	2		
ustalenie sposobu rozwiązywania zadania związanego z obliczeniami pieniężnymi	3.8	22.I, 23.I	3		

¹¹ 26.I oznacza kryterium pierwsze w zadaniu 26. Schematy punktowania wraz z kryteriami znajdują się na naszej stronie internetowej www.oke.poznan.pl

Tabela 30. Korzystanie z informacji

<i>Nazwa sprawdzanej umiejętności</i>	<i>Standard</i>	<i>Numery zadań</i>	<i>Punkty</i>		<i>% waga punktowa</i>
alfabetyczne porządkowanie wyrazów	4.1	8	1	2	5%
dokonywanie wyboru z oferty mediów	4.2	17	1		

Tabela 31. Wykorzystywanie wiedzy w praktyce

<i>Nazwa sprawdzanej umiejętności</i>	<i>Standard</i>	<i>Numery zadań</i>	<i>Punkty</i>		<i>% waga punktowa</i>
rozwiązywanie problemów praktycznych z wykorzystywaniem obliczeń dotyczących czasu	5.5, 5.3	18, 20	2	8	20%
rozwiązywanie problemów praktycznych z wykorzystywaniem obliczeń dotyczących pieniędzy	5.3	22.II, 23.II	3		
rozwiązywanie problemów praktycznych z wykorzystywaniem własności figur	5.5	7	1		
stosowanie zasad zdrowego stylu życia	5.8	24.II	1		
użytkowanie urządzeń technicznych zgodnie z instrukcją obsługi	5.7	9	1		

3. Analiza wyników uzyskanych w okręgu

Arkusz dla uczniów niesłyszących i słabo słyszących rozwiązywało w okręgu 140 szóstoklasistów. W tabeli nr 32 przedstawiono średnie wyniki punktowe uzyskane przez tych uczniów w okręgu i w poszczególnych województwach.

Tabela 32.

**Średnie wyniki punktowe uzyskane w okręgu przez szóstoklasistów rozwiązujących arkusz dla uczniów niesłyszących i słabo słyszących:
S-A7-032 „Przed telewizorem”**

		Czytanie	Pisanie	Rozumowanie	Korzystanie z informacji	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce	Razem za arkusz
Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania		10	12	8	2	8	40
Województwo	lubuskie	7,9	10,3	5,9	1,6	5,4	31,0
	wielkopolskie	7,7	9,8	5,6	1,5	5,0	29,7
	zachodniopomorskie	6,8	9,6	5,1	1,4	4,4	27,3
Okręg		7,4	9,9	5,5	1,5	4,9	29,1

Za rozwiązanie zadań zawartych w dostosowanym dla potrzeb uczniów niesłyszących i słabo słyszących arkuszu „Przed telewizorem”, na 40 punktów możliwych do uzyskania, uczniowie w okręgu uzyskiwali średnio 29,1 punktu. Najwyższy średni wynik uzyskali uczniowie w województwie lubuskim – o 1,9 pkt. wyższy niż średnia w okręgu, a uczniowie w województwie wielkopolskim wyższy o 0,6. Rozwiązujący ten arkusz w województwie zachodniopomorskim uzyskali średni wynik niższy o 1,8 punktu niż średnia w okręgu .

4. Wyniki punktowe uzyskane przez uczniów w okręgu

W tabeli nr 33 zebrano wyniki punktowe uzyskane przez uczniów niesłyszących i słabo słyszących w województwach: lubuskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim oraz w całym okręgu. Pogrubioną, czerwoną czcionką zaznaczono wynik najczęściej powtarzający się (modalna) w okręgu. Dla okręgu modalna wynosi 39 punktów.

Tabela 33. Wyniki punktowe uzyskane w okręgu przez uczniów niesłyszących i słabo słyszących rozwiązujących arkusz dostosowany „Przed telewizorem”

Liczba punktów zdobytych przez uczniów	Liczba uczniów - lubuskie	Liczba uczniów - wielkopolskie	Liczba uczniów - zachodniopomorskie	Liczba uczniów - okręg
2	0	1	0	1
5	0	2	0	2
6	0	0	1	1
7	1	1	0	2
8	0	0	1	1
10	0	2	0	2
12	1	0	1	2
13	0	1	0	1
14	1	0	0	1
16	0	1	3	4
18	1	0	0	1
19	0	0	3	3
20	0	0	2	2
21	0	0	3	3
22	0	0	1	1
23	0	3	1	4
24	0	0	2	2
25	0	1	2	3
26	1	2	1	4
27	2	5	2	9
28	0	1	2	3
29	0	4	3	7
30	1	4	1	6
31	2	4	2	8
32	2	4	1	7
33	2	2	3	7
34	3	3	2	8
35	0	3	3	6
36	3	3	1	7
37	1	4	2	7
38	0	3	3	6
39	3	7	2	12
40	3	3	1	7
łącznie	27	64	49	140

Można zauważyć, że 7 uczniów w okręgu uzyskało maksymalną liczbę punktów i również 7 uczniów uzyskało poniżej 10 punktów na 40 możliwych do uzyskania.

5. Poziom opanowania poszczególnych umiejętności

Analiza wyników ujętych w tabelach nr 34-38 przedstawiających poziom opanowania poszczególnych umiejętności, pozwala zauważyć, że zdecydowana większość uczniów dobrze opanowała wszystkie umiejętności.

Tabela 34. Opanowanie umiejętności czytania

Liczba punktów za umiejętność czytania	Liczba uczniów - lubuskie	Liczba uczniów - wielkopolskie	Liczba uczniów - zachodniopomorskie	Liczba uczniów - okręg
0	0	0	1	1
1	0	1	2	3
2	0	1	0	1
3	2	5	5	12
4	1	0	3	4
5	1	2	3	6
6	1	4	7	12
7	4	8	2	14
8	5	12	10	27
9	7	19	7	33
10	6	12	9	27
łącznie	27	64	49	140

Dane zawarte w powyższej tabeli pozwalają stwierdzić, że zadania sprawdzające opanowanie umiejętności czytania były dla uczniów łatwe. W okręgu największa liczba uczniów uzyskała 9 punktów na 10 możliwych do uzyskania. 80% piszących (113) za zadania sprawdzające opanowanie umiejętności czytania uzyskało 6 i więcej punktów. Trzeba jednak zwrócić uwagę na fakt, że aż 27 uczniów na 140 piszących (tj. prawie 20%) uzyskało od 0 do 5 punktów.

Tabela 35.

Opanowanie umiejętności pisania

Liczba punktów za umiejętność pisania	Liczba uczniów - lubuskie	Liczba uczniów - wielkopolskie	Liczba uczniów - zachodniopomorskie	Liczba uczniów - okręg
0	0	3	0	3
1	2	1	0	3
2	0	1	2	3
3	0	2	1	3
4	0	2	1	3
5	0	0	1	1
6	2	1	3	6
7	0	0	3	3
8	0	1	1	2
9	1	5	3	9
10	2	3	8	13
11	4	16	12	32
12	16	29	14	59
łącznie	27	64	49	140

Analizując wyniki zawarte w tabeli można stwierdzić, że zadania sprawdzające opanowanie umiejętności pisania były dla uczniów łatwe. Zdecydowana większość z nich (104 na 140 piszących) uzyskała od 10 do 12 punktów, a najczęściej powtarzającym się wynikiem było 12 punktów na 12 możliwych.

Tabela 36.

Opanowanie umiejętności rozumowania

Liczba punktów za umiejętność rozumowania	Liczba uczniów - lubuskie	Liczba uczniów - wielkopolskie	Liczba uczniów - zachodniopomorskie	Liczba uczniów - okręg
0	0	1	0	1
1	1	2	0	3
2	0	2	1	3
3	2	5	5	12
4	3	6	16	25
5	3	11	8	22

6	7	15	5	27
7	5	6	11	22
8	6	16	3	25
łącznie	27	64	49	140

Zadania sprawdzające umiejętność rozumowania nie dla wszystkich uczniów były łatwe. Co prawda wielu uczniów uzyskiwało za zadania sprawdzające tę umiejętność 6 – 8 punktów na 8 możliwych, ale aż 44 spośród 140 uczniów (tj. ponad 30%) uzyskało nie więcej niż połowę punktów możliwych do uzyskania.

Tabela 37. Opanowanie umiejętności korzystania z informacji

Liczba punktów za umiejętność korzystania z informacji	Liczba uczniów - lubuskie	Liczba uczniów - wielkopolskie	Liczba uczniów - zachodniopomorskie	Liczba uczniów - okręg
0	3	9	7	19
1	6	14	17	37
2	18	41	25	84
łącznie	27	64	49	140

Zdecydowana większość uczniów za zadania sprawdzające umiejętność korzystania z informacji uzyskała maksymalną liczbę punktów, ale aż 19 (tj. niemal 15%) uczniów nie otrzymało żadnego punktu.

Tabela 38. Opanowanie umiejętności wykorzystywania wiedzy w praktyce

Liczba punktów za umiejętność wykorzystywania wiedzy w praktyce	Liczba uczniów - lubuskie	Liczba uczniów - wielkopolskie	Liczba uczniów - zachodniopomorskie	Liczba uczniów - okręg
0	0	1	2	3
1	1	4	3	8
2	2	3	6	11
3	1	9	7	17

4	5	7	8	20
5	5	11	6	22
6	3	12	7	22
7	6	8	4	18
8	4	9	6	19
łącznie	27	64	49	140

Zadania sprawdzające opanowanie wykorzystywania wiedzy w praktyce dla części uczniów okazały się trudne. Ponad 42% (59 uczniów) spośród nich nie uzyskało połowy punktów możliwych do zdobycia za zadania sprawdzające opanowanie umiejętności wykorzystywania wiedzy w praktyce. Maksymalny wynik – 8 pkt. – uzyskało 19 uczniów ze 140 piszących (tj. 13,5%).

V. Arkusz dla uczniów z trudnościami w uczeniu się¹² S- A8 - 032 „Popołudnie Kasi”¹³ – opis i analiza wyników

1. Opis arkusza

Zestaw zadań pt. „Popołudnie Kasi”² jest testem tematycznym, przeznaczonym do sprawdzenia u uczniów kończących szóstą klasę szkoły podstawowej stopnia opanowania umiejętności opisanych w standardach wymagań egzaminacyjnych. Test ten w dniu 8 kwietnia 2003 r. rozwiązywali uczniowie z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim.

W odróżnieniu do uczniów rozwiązujących arkusz standardowy, we wszystkich pytaniach uczniowie z trudnościami w uczeniu się zaznaczali odpowiedzi bezpośrednio w arkuszu, natomiast na kartę odpowiedzi zaliczenia przenośli egzaminator. Na rozwiązanie wszystkich zadań przewidziano 60 minut, czas ten mógł zostać przedłużony o dodatkowe 30 min, zgodnie z opinią wydaną przez publiczne poradnie psychologiczno – pedagogiczne lub poradnię specjalistyczną albo poradnie niepubliczne o uprawnieniach publicznych.

Za poprawne wykonanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów.

Poprzez zadania sprawdzano stopień opanowania umiejętności ujętych w następujące kategorie, za które uczeń maksymalnie mógł uzyskać następującą liczbę punktów:

¹² Uczniowie z trudnościami w uczeniu się są to uczniowie z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim.

¹³ Arkusz egzaminacyjny S-A8-032 pt. „Popołudnie Kasi”, klucz odpowiedzi i schemat oceniania znajdują się w Internecie na stronie Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu: www.oke.poznan.pl

- **czytanie - 9**
- **pisanie - 8**
- **rozumowanie - 9**
- **korzystanie z informacji - 2**
- **wykorzystywanie wiedzy w praktyce - 12**

Opanowanie wyżej wymienionych umiejętności sprawdzano poprzez 14 zadań zamkniętych i 7 zadań otwartych. W zadaniach zamkniętych uczeń wybierał jedną spośród trzech proponowanych odpowiedzi.

2. Zestawienie badanych umiejętności

Aby w szkole można było prawidłowo przeprowadzić analizę wyników uzyskanych przez uczniów podczas sprawdzianu, wskazane byłoby, aby nauczyciele zapoznali się z wykazem umiejętności badanych w arkuszu egzaminacyjnym.

W tabelach nr 39 - 43 przedstawiono: nazwę sprawdzanej umiejętności, przyporządkowanie jej do standardów wymagań egzaminacyjnych, numery zadań sprawdzających te umiejętności, maksymalną liczbę punktów za każdą z umiejętności oraz wagę procentową każdej z umiejętności. Dane zawarte w tabelach pozwalają na zapoznanie się z umiejętnościami, które zostały sprawdzone, jakimi zadaniami je badano oraz ile punktów uczeń mógł uzyskać za wykonanie zadań sprawdzających opanowanie każdej umiejętności.

Tabela 39. Czytanie

<i>Nazwa sprawdzanej umiejętności</i>	<i>Standard</i>	<i>Numery zadań</i>	<i>Punkty</i>		<i>% waga punktowa</i>
odczytywanie informacji z notatki	1.1	1	1	9	22,5%
odczytywanie prostego tekstu poetyckiego	1.1, 1.2	6, 7	2		
odczytywanie danych z planu i tabeli	1.4	2, 10	6		

Tabela 40. Pisanie

<i>Nazwa sprawdzanej umiejętności</i>	<i>Standard</i>	<i>Numery zadań</i>	<i>Punkty</i>		<i>% waga punktowa</i>
redagowanie wypowiedzi w formie opowiadania	2.1	9.I - III ³	3	8	20%
budowanie tekstu poprawnego kompozycyjnie, językowo, ortograficznie i interpunkcyjnie	2.3	9.IV – 9.VII	4		
dbanie o układ graficzny zapisu	2.5	9.VIII	1		

Tabela 41. Rozumowanie

<i>Nazwa sprawdzanej umiejętności</i>	<i>Standard</i>	<i>Numery zadań</i>	<i>Punkty</i>		<i>% waga punktowa</i>
określanie czasu – posługiwanie się zegarem	3.1	3	1	9	22,5%
rozpoznawanie figur geometrycznych	3.6	4	1		
opisywanie za pomocą rysunku informacji przedstawionej w zadaniu	3.5	5	1		
ustalenie sposobu rozwiązania zadania związanego z obliczeniami dotyczącymi pieniędzy, długości i objętości	3.8	11.I, 16.I, 16.II, 19.I	4		
dostrzeganie wpływu urządzeń technicznych na życie człowieka	3.3	17	1		
porządkowanie wydarzeń w kolejności chronologicznej	3.3	18	1		

¹⁴ 9.I oznacza kryterium I w zadaniu 9.

Tabela 42. Korzystanie z informacji

<i>Nazwa sprawdzanej umiejętności</i>	<i>Standard</i>	<i>Numery zadań</i>	<i>Punkty</i>		<i>% waga punktowa</i>
dokonywanie wyboru z oferty mediów	4.2	14	1	2	5%
wskazywanie źródeł informacji	4.1	21	1		

Tabela 43. Wykorzystywanie wiedzy w praktyce

<i>Nazwa sprawdzanej umiejętności</i>	<i>Standard</i>	<i>Numery zadań</i>	<i>Punkty</i>		<i>% waga punktowa</i>
rozwiązywanie problemów praktycznych z wykorzystaniem obliczeń dotyczących długości, objętości i pieniędzy	5.3	11.II, 11.III, 16.III, 16.IV, 19.II, 19.III	7	12	30%
stosowanie zasad używania urządzeń technicznych	5.6	15	1		
stosowanie zasad bezpiecznego i zdrowego trybu życia	5.8	8, 12, 13, 20	4		

3. Analiza wyników uzyskanych w okręgu

Wyniki uzyskane przez uczniów rozwiązujących zadania z arkusza S – A8 – 032 przeznaczonego dla uczniów z trudnościami w uczeniu się pt. „Popołudnie Kasi” zebrano w tabelach nr 44 i 45. W tabeli nr 44 podano średnie liczby punktów uzyskanych przez uczniów za rozwiązanie zadań sprawdzających poszczególne kategorie umiejętności. Średnie wyniki uzyskane przez uczniów za rozwiązanie wszystkich zadań z arkusza pozwalają stwierdzić, że test był dla uczniów umiarkowanie trudny.

Tabela 44. Średnie wyniki punktowe uzyskane przez uczniów za rozwiązanie wszystkich zadań z arkusza „Popołudnie Kasi”

		Czytanie	Pisanie	Rozumowanie	Korzystanie z informacji	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce	Razem za arkusz
Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania		9	8	9	2	12	40
Województwo	lubuskie	6,6	5,6	5,3	1,5	7,8	26,8
	wielkopolskie	6,6	5,5	5,7	1,6	8,0	27,3
	zachodniopomorskie	6,7	5,6	5,6	1,6	8,0	27,4
Okręg		6,6	5,6	5,6	1,6	8,0	27,4

Uczniowie z trudnościami w uczeniu się, na 40 punktów możliwych do uzyskania za rozwiązanie wszystkich zadań z arkusza „Popołudnie Kasi”, średnio uzyskiwali 27,4 punktu. Rozwiązujący ten arkusz w województwie lubuskim uzyskali średni wynik niższy o 0,6 pkt. od średniej w okręgu, uczniowie w województwie wielkopolskim niższy o 0,1 pkt., a w zachodniopomorskim taki, jak średnia w okręgu.

4. Wyniki punktowe uzyskane przez uczniów w okręgu

W tabeli nr 45 zebrano wyniki punktowe uzyskane przez uczniów z trudnościami w uczeniu się w województwach: lubuskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim oraz w całym okręgu. Pogrubioną, czerwoną czcionką zaznaczono wynik, który uzyskała największa grupa uczniów w okręgu (modalna). W całym okręgu modalna wynosiła 29 punktów.

Tabela 45.

**Ogólne wyniki punktowe uzyskane przez uczniów
rozwiązujących zadania z arkusza „Popołudnie Kasi”**

Liczba punktów zdobytych przez uczniów	Liczba uczniów - lubuskie	Liczba uczniów - wielkopolskie	Liczba uczniów - zachodniopomorskie	Liczba uczniów - okręg
0	0	0	1	1
2	1	1	1	3
3	0	2	0	2
4	1	0	0	1
6	2	3	0	5
7	1	3	3	7
8	2	7	1	10
9	5	3	1	9
10	0	6	2	8
11	1	9	5	15
12	0	11	5	16
13	3	7	3	13
14	1	6	1	8
15	3	15	4	22
16	1	14	9	24
17	6	15	9	30
18	0	22	9	31
19	6	24	13	43
20	8	15	18	41
21	5	31	13	49
22	10	33	14	57
23	12	35	19	66
24	16	36	14	66
25	15	33	25	73
26	7	48	27	82
27	10	45	37	92
28	20	49	23	92
29	18	59	36	113
30	14	43	33	90
31	16	53	28	97
32	11	42	32	85
33	13	48	29	90
34	10	40	23	73
35	10	42	29	81
36	2	37	19	58
37	7	36	14	57
38	9	8	10	27
39	4	24	8	36
40	1	18	16	35
łącznie	251	923	534	1708

Można zauważyć, że 35 uczniów w okręgu uzyskało maksymalną liczbę punktów, a 237 uczniów (tj. prawie 14%) uzyskało poniżej 20 punktów na 40 możliwych do uzyskania.

5. *Poziom opanowania poszczególnych umiejętności* przez uczniów z trudnościami w uczeniu się przedstawia się następująco:

Tabela 46.

Opanowanie umiejętności czytania

Liczba punktów za umiejętność czytania	Liczba uczniów - lubuskie	Liczba uczniów - wielkopolskie	Liczba uczniów - zachodniopomorskie	Liczba uczniów - okręg
0	1	3	3	7
1	3	7	6	16
2	8	25	7	40
3	5	48	19	72
4	13	52	22	87
5	26	96	62	184
6	43	142	93	278
7	62	207	120	389
8	62	203	113	378
9	28	140	89	257
łącznie	251	923	534	1708

Analiza wyników przedstawionych w tabeli pozwala stwierdzić, że zadania sprawdzające umiejętność czytania nie były dla uczniów łatwe. Aż 222 uczniów (tj. około 13%) za zadania sprawdzające opanowanie tej umiejętności uzyskało od 0 do 4 punktów na 9.

Tabela 47. Opanowanie umiejętności pisania

Liczba punktów za umiejętność pisania	Liczba uczniów - lubuskie	Liczba uczniów - wielkopolskie	Liczba uczniów - zachodniopomorskie	Liczba uczniów - okręg
0	29	109	46	184
1	5	11	7	23
2	2	24	11	37
3	9	48	29	86
4	10	42	18	70
5	27	94	44	165
6	47	170	87	304
7	62	227	159	448
8	60	198	133	391
łącznie	251	923	534	1708

Wielu uczniów (207 na 1708 rozwiązujących zadania z tego arkusza, co stanowi około 12%) uzyskało 0 lub 1 punkt. Zdecydowana większość z nich (184) nie podjęła próby wykonania zadań sprawdzających umiejętność pisania. Z drugiej strony aż 839 uczniów (prawie 50%) uzyskało 7 lub 8 punktów na 8 możliwych, co oznacza, że dobrze opanowali umiejętność pisania.

Tabela 48.

Opanowanie umiejętności rozumowania:

Liczba punktów za umiejętność rozumowania	Liczba uczniów - lubuskie	Liczba uczniów - wielkopolskie	Liczba uczniów - zachodniopomorskie	Liczba uczniów - okręg
0	1	2	2	5
1	5	14	4	23
2	9	32	11	52
3	36	81	47	164
4	50	165	90	305
5	43	164	115	322
6	41	121	71	233
7	26	124	67	217
8	16	114	66	196
9	24	106	61	191
łącznie	251	923	534	1708

Dla około 35% piszących (604) zadania sprawdzające poziom opanowania umiejętności rozumowania nie okazały się trudne – zyskali od 7 do 9 punktów na 9 możliwych. Równocześnie 549 uczniów (tj. 32%) rozwiązujących ten arkusz, za zadania sprawdzające umiejętność rozumowania, nie uzyskało połowy możliwych punktów.

Tabela 49.

Opanowanie umiejętności korzystania z informacji:

Liczba punktów za umiejętność korzystania z informacji	Liczba uczniów - lubuskie	Liczba uczniów - wielkopolskie	Liczba uczniów - zachodniopomorskie	Liczba uczniów - okręg
0	23	72	40	135
1	68	247	125	440
2	160	604	369	1133
łącznie	251	923	534	1708

Jak wynika z danych w tabeli, zdecydowana większość uczniów (66%) rozwiązujących zadania z arkusza „Popołudnie Kasi” uzyskała za wykonanie zadań sprawdzających opanowanie umiejętności korzystania z informacji, maksymalną liczbę punktów.

Tabela 49. Opanowanie umiejętności wykorzystywania wiedzy w praktyce

Liczba punktów za umiejętność wykorzystywania wiedzy w praktyce	Liczba uczniów - lubuskie	Liczba uczniów - wielkopolskie	Liczba uczniów - zachodniopomorskie	Liczba uczniów - okręg
0	1	2	2	5
1	3	8	2	13
2	8	16	11	35
3	4	32	16	52
4	7	41	24	72
5	14	73	34	121
6	27	90	45	162
7	40	115	81	236
8	44	122	86	252
9	35	140	70	245
10	30	100	59	189
11	26	94	61	181
12	12	90	43	145
łącznie	251	923	534	1708

Zadania sprawdzające opanowanie umiejętności wykorzystywania wiedzy w praktyce okazały się dla uczniów umiarkowanie trudne. 460 z nich (tj. 27%) uzyskało mniej niż połowę punktów na 12 możliwych. Z drugiej strony 326 uczniów (tj.19%) otrzymało 11 lub 12 punktów.

VI. Analiza wyników dla województw na terenie działania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu

W niniejszym raporcie, oprócz analizy wyników dla uczniów szkół i gmin w okręgu, oddzielnie zamieszczono analizę wyników dla uczniów i szkół w województwie lubuskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim. Mamy nadzieję, że ułatwi to organom nadzorującym, organom prowadzącym, dyrektorom szkół i nauczycielom dokonanie porównania wyników swoich uczniów z ogólnymi wynikami uzyskanymi przez uczniów w województwie.

A. Województwo lubuskie

1. Wyniki punktowe uzyskane przez uczniów rozwiązujących arkusz standardowy „Przed telewizorem”

W województwie lubuskim podczas sprawdzianu arkusz standardowy (oraz arkusze A4, A5 i A6) rozwiązywało 14364 uczniów. W tabeli nr 51 zebrano średnie wyniki punktowe uzyskane przez szóstoklasistów rozwiązujących arkusz standardowy w województwie lubuskim. Na 40 punktów możliwych do uzyskania za rozwiązanie wszystkich zadań zamieszczonych w arkuszu, uczniowie w województwie otrzymywali średnio 27,4 punktu, czyli o 0,4 mniej niż w okręgu.

Na 10 punktów możliwych do uzyskania za poprawne wykonanie zadań sprawdzających opanowanie umiejętności **czytania** otrzymywali średnio 7,6 punktu, czyli o 0,1 mniej niż w okręgu.

W kategorii umiejętności – **pisanie** - uczniowie uzyskiwali średnio 8,7 punktu na 12 możliwych. Ten wynik też jest o 0,1 niższy niż w okręgu.

Jeszcze w dwóch kategoriach umiejętności wynik uzyskany przez uczniów w województwie lubuskim jest o 0,1 niższy od wyniku uzyskanego w całym okręgu. Te dwie kategorie to **rozumowanie** oraz **wykorzystywanie wiedzy w praktyce** – w każdej uczeń mógł otrzymać maksymalnie 8 punktów. W omawianym województwie średnia za wykonanie zadań sprawdzających opanowanie pierwszej z wymienionych umiejętności wyniosła 5,2 punktu, a w drugiej – 4,2 punktu.

Za wykonanie zadań z zakresu **korzystania z informacji** uczniowie uzyskali 1,7 punktu na 2 możliwe, co oznacza, że wynik ten jest taki sam, jak w całym okręgu.

Tabela 51. Średnie wyniki punktowe uzyskane w województwie lubuskim przez szóstoklasistów rozwiązujących arkusz standardowy: S-A1-032, S-A4-032, S-A5-032, S-A6-032, „Przed telewizorem”

	Czytanie	Pisanie	Rozumowanie	Korzystanie z informacji	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce	Razem za arkusz
Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania	10	12	8	2	8	40
Województwo lubuskie	7,6	8,7	5,2	1,7	4,2	27,4
Okręg	7,7	8,8	5,3	1,7	4,3	27,8
Kraj	7,9	8,9	5,4	1,7	4,7	28,6

Obok średnich wyników punktowych przy analizie może być przydatny punktowy rozkład wyników uzyskanych przez uczniów z województwa lubuskiego za rozwiązanie wszystkich zadań z arkusza „Przed telewizorem” (tabela nr 52).

Tabela 52.

Liczba punktów uzyskanych przez uczniów	Liczba uczniów - lubuskie
0	0
1	0
2	1
3	1
4	5
5	10
6	9
7	27
8	29
9	46
10	53
11	77
12	98

13	142
14	170
15	206
16	262
17	276
18	313
19	361
20	404
21	482
22	494
23	573
24	618
25	615
26	630
27	631
28	750
29	747
30	764
31	803
32	844
33	807
34	776
35	664
36	631
37	507
38	285
39	179
40	74
łącznie	14364

Największa liczba uczniów (844 na 14364 piszących), którzy przystąpili do sprawdzianu w województwie lubuskim, uzyskała za cały test 32 punkty. Wynik ten (modalna) zaznaczono w tabeli pogrubioną, czerwoną czcionką .

Warto zwrócić uwagę na fakt, że 2490 uczniów (co stanowi 19% piszących) uzyskało mniej niż połowę punktów możliwych do uzyskania, a w okręgu 7% uczniów uzyskało wynik niższy niż 20 punktów.

2. Rozkłady wyników punktowych uzyskanych przez uczniów w skali (dziewięciopunktowej) staninowej

Aby każdy z uczniów mógł odnaleźć informację – opis dydaktyczny, który charakteryzuje osiągnięty przez niego wynik, sporządzono tabelę nr 53 przedstawiającą staniny dla wszystkich uczniów klas szóstych, którzy w województwie lubuskim przystąpili do sprawdzianu.

Przykład ilustrujący sposób wykorzystania tabeli 53. w praktyce szkolnej podano na str. 21.

Tabela 53.

Staniny dla wszystkich uczniów klas szóstych, którzy przystąpili do sprawdzianu w województwie lubuskim

Liczba punktów	Liczba uczniów	Procent	Procent skumulowany	Ranga centylowa	Stanin	Opis dydaktyczny
1	0	0,000	0,00%	0%	1	Najniższy 4%
2	1	0,007	0,01%	0%		
3	1	0,007	0,01%	0%		
4	5	0,035	0,05%	0%		
5	10	0,070	0,12%	0%		
6	9	0,063	0,18%	0%		
7	27	0,188	0,37%	0%		
8	29	0,202	0,57%	0%		
9	46	0,320	0,89%	1%		
10	53	0,369	1,26%	1%		
11	77	0,536	1,80%	2%		
12	98	0,682	2,48%	2%		
13	142	0,989	3,47%	3%	2	Bardzo niski 7%
14	170	1,184	4,65%	4%		
15	206	1,434	6,08%	5%		
16	262	1,824	7,91%	7%		
17	276	1,921	9,83%	9%	3	Niski 12%
18	313	2,179	12,01%	11%		
19	361	2,513	14,52%	13%		
20	404	2,813	17,34%	16%		
21	482	3,356	20,69%	19%		
22	494	3,439	24,13%	22%	4	Niżej średni 17%
23	573	3,989	28,12%	26%		
24	618	4,302	32,42%	30%		
25	615	4,282	36,70%	35%		
26	630	4,386	41,09%	39%	5	Średni 20%
27	631	4,393	45,48%	43%		
28	750	5,221	50,70%	48%		
29	747	5,201	55,90%	53%	6	Wyżej średni 17%
30	764	5,319	61,22%	59%		
31	803	5,590	66,81%	64%		
32	844	5,876	72,69%	70%	7	Wysoki 20%
33	807	5,618	78,31%	75%		
34	776	5,402	83,71%	81%	8	Bardzo wysoki 7%
35	664	4,623	88,33%	86%		
36	631	4,393	92,72%	91%	9	Najwyższy 4 %
37	507	3,530	96,25%	94%		
38	285	1,984	98,24%	97%		
39	179	1,246	99,48%	99%		
40	74	0,515	100,00%	100%		
	14364	100,000				

3. Poziom opanowania poszczególnych umiejętności przez uczniów w województwie lubuskim

Tabela 54.

Liczba punktów za umiejętność czytania	Liczba uczniów - lubuskie
0	10
1	48
2	125
3	344
4	630
5	972
6	1499
7	2096
8	2875
9	3422
10	12021
łącznie	24042

Z kategorii - **czytanie** sprawdzane było odczytywanie tekstu popularnonaukowego (zadania nr: 1, 3 i 4), oraz tekstu literackiego (zadania nr: 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15).

W tabeli nr 54 zamieszczonej obok prezentujemy dane informujące o rozkładzie punktów od 0 do 10 za zadania sprawdzające poziom opanowania umiejętności czytania. Widzimy, że połowa uczniów (12021, co stanowi 50%) uzyskała maksymalny wynik tj. 10 punktów. 2129 uczniów (tj. 9%) uzyskało mniej niż połowę punktów, a 10 szóstoklasistów nie potrafi czytać ze zrozumieniem – otrzymało 0 punktów za zadania sprawdzające poziom opanowania umiejętności czytania.

Tabela 55.

Liczba punktów za umiejętność pisanie	Liczba uczniów - lubuskie
0	68
1	85
2	146
3	172
4	273
5	497
6	941
7	1561
8	2294
9	2652
10	2448
11	2046
12	1181
łącznie	14364

W tabeli nr 55 przedstawiono wyniki uzyskane za zadania sprawdzające opanowanie umiejętności pisanie. Na 12 punktów możliwych do uzyskania największa liczba uczniów – 2652 (tj.11%) w województwie lubuskim otrzymała 9 punktów. Maksymalny wynik uzyskało 1181 (tj. około 5%) uczniów, a minimalny (0 punktów) aż 68 uczniów, co znaczy, że tylu uczniów nie potrafi pisać poprawnie i na temat lub nie podjęło w ogóle zadań sprawdzających opanowanie tej umiejętności.

Tabela 56.

Liczba punktów za umiejętność rozumowania	Liczba uczniów - lubuskie
0	120
1	505
2	1071
3	1430
4	1775
5	2055
6	2656
7	3049
8	1703
łącznie	14364

Za wykonanie zadań sprawdzających opanowanie umiejętności rozumowania można było otrzymać 8 punktów (**tabela nr 56**) – ten wynik uzyskało 1703 (tj. 12%) uczniów. Największa liczba szóstoklasistów w województwie lubuskim - 3049 (tj. 21%) uczniów uzyskało 7 punktów. Duża grupa, licząca 120 uczniów, wykonała błędnie zadania albo nie podjęła próby ich rozwiązania.

Tabela 57.

Liczba punktów za umiejętność korzystania z informacji	Liczba uczniów - lubuskie
0	510
1	3171
2	10683
łącznie	14364

Maksymalne 2 punkty za zadania sprawdzające opanowanie umiejętności korzystania z informacji (**tabela nr 57**) otrzymało 10683 (tj. 74%) z 14364 piszących sprawdzian w województwie lubuskim.

Tabela 58.

Liczba punktów za umiejętność wykorzystywania wiedzy w praktyce	Liczba uczniów - lubuskie
0	282
1	1145
2	1866
3	2260
4	2356
5	2258
6	2070
7	1516
8	611
łącznie	14364

Największą trudność sprawiły uczniom zadania sprawdzające umiejętność **wykorzystywania wiedzy w praktyce**. Świadczą o tym liczby uzyskanych punktów: maksymalne 8 punktów uzyskało 611 (4%) uczniów z 14364 piszących. Najliczniejsza grupa uczniów – 2356 (tj. 16%) – uzyskała 4 punkty, czyli 50% punktów możliwych. Aż 282 uczniom nie przyznano żadnego punktu.

4. Wyniki uzyskane przez szkoły w województwie lubuskim

W województwie lubuskim do sprawdzianu przystąpiło 14364 uczniów uczęszczających do 313 szkół.

Najwyższy średni wynik w województwie lubuskim - 37 punktów - uzyskała 1 szkoła, w 7 szkołach uzyskano średni wynik między 32 a 36 punktów. Najniższy średni wynik w województwie lubuskim - 17 punktów - uzyskały 2 szkoły, a 4 szkoły uzyskały średni wynik nie wyższy niż 20 punktów. W województwie lubuskim najczęściej szkoły uzyskiwały średni wynik 28 punktów.

Dane zamieszczone w tabeli nr 59 umożliwiają każdej ze szkół w województwie lubuskim odnalezienie informacji – opisu dydaktycznego, charakteryzującego osiągnięty przez nie średni wynik punktowy w skali staninowej.

Przykład sposobu wykorzystania tabeli staninowej w praktyce szkolnej został przedstawiony na stronie 35 raportu.

Tabela 59. Staniny dla szkół, w których uczniowie w województwie lubuskim przystąpili do sprawdzianu

Srednie wyniki punktowe osiągnięte przez szkoły	Liczba szkół - lubuskie	Procent	Procent skumulowany	Ranga centylowa	Stanin	Opis dydaktyczny
17	2	0,64%	0,64%	0%	1	Najniższy 4%
18	0	0,00%	0,64%	1%		
19	0	0,00%	0,64%	1%		
20	2	0,64%	1,28%	1%		
21	1	0,32%	1,60%	1%		
22	7	2,24%	3,83%	3%	2	Bardzo niski 7%
23	6	1,92%	5,75%	5%		
24	25	7,99%	13,74%	10%	3	Niski 12%
25	36	11,50%	25,24%	19%		
26	45	14,38%	39,62%	32%	4	Niżej średni 17%
27	58	18,53%	58,15%	49%	5	Średni 20%
28	58	18,53%	76,68%	67%	6	Wyżej średni 17%
29	32	10,22%	86,90%	82%	7	Wysoki 20%
30	18	5,75%	92,65%	90%	8	Bardzo wysoki 7%
31	16	5,11%	97,76%	95%		

32	2	0,64%	98,40%	98%	9	Najwyższy 4 %
33	1	0,32%	98,72%	99%		
34	3	0,96%	99,68%	99%		
35	0	0,00%	99,68%	100%		
36	0	0,00%	99,68%	100%		
37	1	0,32%	100,00%	100%		
38	0	0,00%	100,00%	100%		
39	0	0,00%	100,00%	100%		
40	0	0,00%	100,00%	100%		
	313	100,00%				

5. Wyniki uzyskane przez uczniów niesłyszących i słabo słyszących rozwiązujących arkusz dostosowany „Przed telewizorem”

Znacznie lepiej powiodło się szóstoklasistom rozwiązującym arkusz dla uczniów niesłyszących i słabo słyszących, uczęszczającym do szkół w województwie lubuskim (27 uczniów). Na 40 punktów możliwych do uzyskania otrzymywali oni średnio 31,0 punktów, czyli o 1,9 więcej niż w okręgu. Analizując wyniki zamieszczone w tabeli nr 60, można przekonać się, że również średnie wyniki, uzyskane za wykonanie zadań sprawdzających stopień opanowania pięciu obszarów umiejętności, są o kilka dziesiątych wyższe niż w okręgu.

Tabela 60.

**Średnie wyniki punktowe uzyskane przez szóstoklasistów rozwiązujących arkusz dla uczniów niesłyszących i słabo słyszących w województwie lubuskim:
S-A7- 032 „Przed telewizorem”**

	Czytanie	Pisanie	Rozumowanie	Korzystanie z informacji	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce	Razem za arkusz
Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania	10	12	8	2	8	40
Województwo lubuskie	7,9	10,3	5,9	1,6	5,4	31,0
Okręg	7,4	9,9	5,5	1,5	4,9	29,1

6. Wyniki uzyskane przez uczniów z trudnościami w uczeniu się rozwiązujących arkusz „Popołudnie Kasi”

W poniższej tabeli prezentujemy średnie wyniki uzyskane przez szóstoklasistów rozwiązujących arkusz dla uczniów z trudnościami w uczeniu się (251 uczniów), uczęszczających do szkół znajdujących się na terenie województwa lubuskiego.

Na 40 punktów możliwych do uzyskania uczniowie otrzymywali średnio 26,8 punktu, tzn. o 0,6 mniej niż w okręgu. Zupełną zgodność wyników uzyskanych w województwie lubuskim i w okręgu dostrzegamy w kategorii czytanie i pisanie. W pozostałych trzech kategoriach wyniki uzyskane w województwie są niższe od średnich wyników w okręgu.

Tabela 61.

Średnie wyniki uzyskane przez szóstoklasistów rozwiązujących arkusz dla uczniów z trudnościami w uczeniu się w województwie lubuskim: S-A8-032 „Popołudnie Kasi”.

	Czytanie	Pisanie	Rozumowanie	Korzystanie z informacji	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce	Razem za arkusz
Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania	9	8	9	2	12	40
Województwo lubuskie	6,6	5,6	5,3	1,5	7,8	26,8
Okręg	6,6	5,6	5,6	1,6	8,0	27,4

Wnioski do pracy dydaktycznej w szkołach, wynikające z analizy wyników sprawdzianu, znajdują się na 87 stronie raportu.

B. Województwo wielkopolskie

1. Wyniki punktowe uzyskane przez uczniów rozwiązujących arkusz standardowy „Przed telewizorem”

W województwie wielkopolskim sprawdzian w 2003 roku pisało 49265 uczniów klas szóstych. Za rozwiązanie zadań z arkusza standardowego szóstoklasiści otrzymywali średnio 28 punktów na 40 możliwych do uzyskania. Jest to wynik o 0,2 punktu wyższy niż średnia w okręgu.

Na 10 punktów możliwych do uzyskania za poprawne wykonanie zadań sprawdzających opanowanie umiejętności **czytania** uczniowie w województwie wielkopolskim otrzymywali średnio 7,7 punktu, czyli tyle, ile wynosiła średnia w okręgu. W kategorii umiejętności – **pisanie** - uczniowie uzyskiwali średnio 8,8 punktu na 12 możliwych. Ten wynik jest również taki sam, jak średnia w okręgu. Jeszcze w dwóch kategoriach umiejętności wynik uzyskany przez uczniów w województwie wielkopolskim jest taki sam, jak średni wynik uzyskany w całym okręgu. Te dwie kategorie to wykorzystywanie wiedzy w praktyce – w której uczeń mógł otrzymać maksymalnie 8 punktów - średnia wyniosła 4,3 punktu oraz korzystanie z informacji - 1,7 punktu na 2 punkty możliwe do uzyskania.

Tabela nr 62 przedstawia średnie wyniki punktowe uzyskane przez szóstoklasistów z województwa wielkopolskiego, rozwiązujących arkusz standardowy: S-A1-032, S-A4- 032, S-A5—032, S-A6-- 032 „Przed telewizorem”, na tle wyników uzyskanych przez uczniów w okręgu.

Tabela 62. Średnie wyniki punktowe z województwa wielkopolskiego uzyskane przez szóstoklasistów rozwiązujących arkusz standardowy: S-A1— 032 „Przed telewizorem”

	Czytanie	Pisanie	Rozumowanie	Korzystanie z informacji	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce	Razem za arkusz
Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania	10	12	8	2	8	40
Województwo wielkopolskie	7,7	8,8	5,4	1,7	4,3	28,0
Okręg	7,7	8,8	5,3	1,7	4,3	27,8
Kraj	7,9	8,9	5,4	1,7	4,7	28,6

W tabeli nr 63 przedstawiono punktowy rozkład wyników uzyskanych przez uczniów z województwa wielkopolskiego za rozwiązanie wszystkich zadań z arkusza „Przed telewizorem”.

Tabela 63.

Liczba punktów zdobytych przez uczniów	Liczba uczniów - wielkopolskie
0	2
1	1
2	1
3	3
4	14
5	22
6	41
7	55
8	67
9	115
10	150
11	201
12	297
13	344
14	471
15	550
16	746
17	858
18	1032
19	1231
20	1302
21	1481
22	1525
23	1763
24	1982
25	2122
26	2262
27	2428
28	2551
29	2614
30	2794
31	2802
32	2941
33	2906
34	2776
35	2573
36	2277
37	1734
38	1295

Największa liczba uczniów (2941 na 49265) uzyskała za cały test 32 punkty. Warto zwrócić uwagę na fakt, że aż 7503 (tj. 15%) uczniów uzyskało mniej niż połowę punktów możliwych do uzyskania. Równocześnie najwyższe wyniki od 38 do 40 punktów uzyskało 2231 uczniów, co stanowi 4,5% piszących.

39	688
40	248
łącznie	49265

2. Rozkłady wyników punktowych uzyskanych przez uczniów w skali dziewięciopunktowej (staninowej)

Aby każdy z uczniów mógł odnaleźć informację – opis dydaktyczny, który charakteryzuje osiągnięty przez niego wynik, sporządzono tabelę nr 64 przedstawiającą staniny dla wszystkich uczniów klas szóstych, którzy w województwie wielkopolskim przystąpili do sprawdzianu.

Sposób wykorzystania danych z tabeli nr 64 w praktyce szkolnej opisano na str. 21 w tym raporcie.

Tabela 64.

Staniny dla wszystkich uczniów klas szóstych, którzy przystąpili do sprawdzianu w województwie wielkopolskim

Liczba punktów	Liczba uczniów	Procent	Procent skumulowany	Ranga centylowa	Stanin	Opis dydaktyczny
0	2	0,004	0,00%	0%	1	Najniższy 4%
1	1	0,002	0,01%	0%		
2	1	0,002	0,01%	0%		
3	3	0,006	0,01%	0%		
4	14	0,028	0,04%	0%		
5	22	0,045	0,09%	0%		
6	41	0,083	0,17%	0%		
7	55	0,112	0,28%	0%		
8	67	0,136	0,42%	0%		
9	115	0,233	0,65%	1%		
10	150	0,304	0,96%	1%		
11	201	0,408	1,36%	1%		
12	297	0,603	1,97%	2%		
13	344	0,698	2,67%	2%		
14	471	0,956	3,62%	3%		
15	550	1,116	4,74%	4%	2	Bardzo niski 7%
16	746	1,514	6,25%	5%		
17	858	1,742	7,99%	7%		
18	1032	2,095	10,09%	9%		
19	1231	2,499	12,59%	11%	3	Niski 12%
20	1302	2,643	15,23%	14%		
21	1481	3,006	18,24%	17%		

22	1525	3,096	21,33%	20%		
23	1763	3,579	24,91%	23%	4	Niżej średni 17%
24	1982	4,023	28,93%	27%		
25	2122	4,307	33,24%	31%		
26	2262	4,591	37,83%	36%		
27	2428	4,928	42,76%	40%	5	Średni 20%
28	2551	5,178	47,94%	45%		
29	2614	5,306	53,24%	51%		
30	2794	5,671	58,92%	56%		
31	2802	5,688	64,60%	62%	6	Wyżej średni 17%
32	2941	5,970	70,57%	68%		
33	2906	5,899	76,47%	74%		
34	2776	5,635	82,11%	79%	7	Wysoki 20%
35	2573	5,223	87,33%	85%		
36	2277	4,622	91,95%	90%	8	Bardzo wysoki 7%
37	1734	3,520	95,47%	94%		
38	1295	2,629	98,10%	97%	9	Najwyższy 4 %
39	688	1,397	99,50%	99%		
40	248	0,503	100,00%	100%		
	49265	100,000				

3. Poziom opanowania poszczególnych umiejętności przez uczniów w województwie wielkopolskim

Tabela 65.

Liczba punktów za umiejętność czytania	Liczba uczniów - wielkopolskie
0	28
1	134
2	402
3	930
4	1888
5	3406
6	5182
7	7361
8	9778
9	11541
10	8615
łącznie	49265

W tabeli nr 65 zamieszczonej obok prezentujemy dane informujące o rozkładzie punktów od 0 – 10 za zadania sprawdzające stopień **opanowanie umiejętności czytania**. Widzimy, że najliczniejsza grupa uczniów (11541, tj. 23%) uzyskała wynik 9 punktów na 10 możliwych. Niepokojący jest fakt, że 6788 (tj. prawie 14%) uczniów uzyskało mniej niż połowę punktów możliwych do zdobycia za tę umiejętność, a 28 szóstoklasistów nie potrafi czytać ze zrozumieniem – otrzymali 0 punktów za zadania sprawdzające poziom opanowania umiejętności czytania.

Tabela 66.

Liczba punktów za umiejętność pisania	Liczba uczniów - wielkopolskie
0	160
1	187
2	358
3	487
4	781
5	1559
6	2995
7	5270
8	7510
9	8852
10	9022
11	7600
12	4484
łącznie	49265

Na 12 punktów możliwych do uzyskania za zadania sprawdzające **opanowanie umiejętności pisania (tabela nr 66)** największa liczba uczniów – 9022 - w województwie wielkopolskim otrzymała 10 punktów. Maksymalny wynik uzyskało 4484 (tj.9%) uczniów, a minimalny (0 punktów) aż 160 uczniów, co znaczy, że tylu uczniów nie potrafi pisać poprawnie i na temat lub nie podjęło w ogóle zadań sprawdzających opanowanie tej umiejętności.

Tabela 67.

Liczba punktów za umiejętność rozumowania	Liczba uczniów - wielkopolskie
0	328
1	1424
2	3021
3	4688
4	5703
5	7257
6	9715
7	11151
8	5978
łącznie	49265

Za wykonanie zadań sprawdzających **umiejętność rozumowania (tabela nr 67)** można było otrzymać 8 punktów – ten wynik uzyskało 5978 uczniów (tj. 12%). Największa liczba szóstoklasistów w województwie wielkopolskim, tj. 11151 uczniów, uzyskała 7 punktów. Duża grupa, licząca 328 uczniów, wykonała błędnie zadania albo nie podjęła próby ich rozwiązania. Uczniowie ci nie potrafili argumentować, ustalać sposób rozwiązania zadania związanego z obliczeniami pieniężnymi i oceniać sensowność uzyskanych wyników.

Tabela 68.

Liczba punktów za umiejętność korzystania z informacji	Liczba uczniów - wielkopolskie
0	1573
1	10738
2	36954
łącznie	49265

Maksymalne 2 punkty za zadania sprawdzające poziom opanowania **umiejętności korzystania z informacji (tabela nr 68)** otrzymało 36954 (tj. 75%) z 49265 piszących sprawdzian w województwie wielkopolskim, co oznacza, że dla zdecydowanej większości uczniów zadania sprawdzające stopień opanowania tej umiejętności okazały się łatwe.

Tabela 69.

Liczba punktów za umiejętność wykorzystywania wiedzy w praktyce	Liczba uczniów - wielkopolskie
0	980
1	3383
2	5851
3	7303
4	8020
5	8046
6	7620
7	5514
8	2548
łącznie	49265

Największą trudność sprawiły uczniom zadania sprawdzające stopień opanowania **wykorzystywania wiedzy w praktyce (tabela nr 69)**. Świadczą o tym liczby uzyskanych punktów, bowiem maksymalne 8 punktów uzyskało 2548 (tj. 5,2%) uczniów z 49265 piszących. Najliczniejsza grupa uczniów – 8046 – uzyskała 5 punktów. Aż 980 (tj. około 2%) uczniom nie przyznano żadnego punktu. Uczniowie ci nie potrafili rozwiązywać problemów praktycznych z wykorzystywaniem obliczeń dotyczących czasu, pieniędzy i własności figur oraz wykonywać obliczeń procentowych.

4. Wyniki uzyskane przez szkoły w województwie wielkopolskim

W województwie wielkopolskim do sprawdzianu przystąpili uczniowie uczęszczający do 1173 szkół. Najwyższy średni wynik w województwie wielkopolskim - 37 punktów, uzyskała 1 szkoła, w 16 szkołach uzyskano średni wynik 35 – 36 punktów. Najniższy średni wynik w województwie wielkopolskim - 14 punktów uzyskała 1 szkoła, a 13 szkół uzyskało średni wynik nie wyższy niż 20 punktów. W województwie wielkopolskim największa liczba szkół uzyskała średni wynik 28 punktów.

Dane zamieszczone w tabeli nr 70 umożliwiają każdej ze szkół w województwie wielkopolskim odnalezienie informacji – opisu dydaktycznego, charakteryzującego osiągnięty przez uczniów tej szkoły średni wynik w skali staninowej.

Przykład ilustrujący sposób wykorzystania wyników zamieszczonych w tabeli nr 70 w praktyce szkolnej podano na str. 35 raportu.

Tabela 70.

Średnie wyniki punktowe osiągnięte przez szkoły	Liczba szkół - wielkopolskie	Procent	Procent skumulowany	Ranga centylowa	Stanin	Opis dydaktyczny
14	1	0,09%	0,09%	0%	1	Najniższy 4%
15	1	0,09%	0,17%	0%		
16	1	0,09%	0,26%	0%		
17	2	0,17%	0,43%	0%		
18	2	0,17%	0,60%	1%		
19	2	0,17%	0,77%	1%		
20	4	0,34%	1,11%	1%		
21	7	0,60%	1,71%	1%		
22	15	1,28%	2,98%	2%		
23	29	2,47%	5,46%	4%		
24	55	4,69%	10,14%	8%	2	Bardzo niski 7%
25	107	9,12%	19,27%	15%	3	Niski 12%
26	152	12,96%	32,23%	26%	4	Niżej średni 17%
27	180	15,35%	47,57%	40%	5	Średni 20%
28	196	16,71%	64,28%	56%		
29	161	13,73%	78,01%	71%	6	Wyżej średni 17%
30	126	10,74%	88,75%	83%	7	Wysoki 20%
31	67	5,71%	94,46%	92%	8	Bardzo wysoki 7%
32	34	2,90%	97,36%	96%	9	Najwyższy 4 %
33	8	0,68%	98,04%	98%		
34	6	0,51%	98,55%	98%		
35	11	0,94%	99,49%	99%		
36	5	0,43%	99,91%	100%		
37	1	0,09%	100,00%	100%		
38	0	0,00%	100,00%	100%		
39	0	0,00%	100,00%	100%		
40	0	0,00%	100,00%	100%		
	1173	100,00%				

5. Wyniki uzyskane przez uczniów niesłyszących i słabo słyszących rozwiązujących arkusz dostosowany „Przed telewizorem”

W województwie wielkopolskim dostosowany arkusz „Przed telewizorem” rozwiązywało 64 uczniów. Uzyskane przez nich wyniki przedstawiono w tabeli nr 71.

Tabela 71.

Średnie wyniki punktowe uzyskane przez szóstoklasistów rozwiązujących arkusz dla uczniów niesłyszących i słabo słyszących w województwie wielkopolskim: S-A7- 032 „Przed telewizorem”

	Czytanie	Pisanie	Rozumowanie	Korzystanie z informacji	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce	Razem za arkusz
Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania	10	12	8	2	8	40
Województwo wielkopolskie	7,7	9,8	5,6	1,5	5,0	29,7
Okręg	7,4	9,9	5,5	1,5	4,9	29,1

Na 40 punktów możliwych uczniowie z województwa wielkopolskiego uzyskali średni wynik 29,7 punktu. Jest to wynik o 0,6 punktu wyższy od średniego wyniku uzyskanego przez uczniów niesłyszących i słabo słyszących w okręgu.

6. Wyniki uzyskane przez uczniów z trudnościami w uczeniu się rozwiązujących arkusz „Popołudnie Kasi”

W tabeli nr 72 prezentujemy średnie wyniki uzyskane przez szóstoklasistów rozwiązujących arkusz dla uczniów z trudnościami w uczeniu się (923 uczniów), uczęszczających do szkół znajdujących się na terenie województwa wielkopolskiego.

Tabela 72. Średnie wyniki punktowe uzyskane przez szóstoklasistów rozwiązujących arkusz dla uczniów z trudnościami w uczeniu się w województwie wielkopolskim: S-A8-032 „Popołudnie Kasi”.

	Czytanie	Pisanie	Rozumowanie	Korzystanie z informacji	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce	Razem za arkusz
Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania	9	8	9	2	12	40
Województwo wielkopolskie	6,6	5,5	5,7	1,6	8,0	27,3
Okręg	6,6	5,6	5,6	1,6	8,0	27,4

Na 40 punktów możliwych do uzyskania, uczniowie z trudnościami w uczeniu się, otrzymywali średnio 27,3 punktu. Zarówno za cały arkusz, jak i za zadania sprawdzające poziom opanowania poszczególnych umiejętności, uczniowie z trudnościami w uczeniu się z województwa wielkopolskiego otrzymywali wyniki zbliżone do średnich wyników w okręgu.

Wnioski do pracy dydaktycznej w szkołach, wynikające z analizy wyników sprawdzianu, znajdują się na 87 stronie raportu.

C. Województwo zachodniopomorskie

1. Wyniki punktowe uzyskane przez uczniów rozwiązujących arkusz standardowy „Przed telewizorem”

W województwie zachodniopomorskim podczas sprawdzianu arkusz standardowy rozwiązywało 23318 uczniów. Na 40 punktów możliwych do uzyskania za rozwiązanie wszystkich zadań zamieszczonych w arkuszu, uczniowie uczęszczający do szkół znajdujących się na terenie tego województwa otrzymywali średnio 27,7 punktu, czyli o 0,1 mniej niż w okręgu.

Na 10 punktów możliwych do uzyskania za poprawne wykonanie zadań sprawdzających opanowanie umiejętności **czytania** uczniowie w województwie zachodniopomorskim otrzymywali średnio 7,7 punktu, czyli tyle, ile wynosiła średnia w okręgu.

W kategorii umiejętności – **pisanie** - uczniowie uzyskiwali średnio 8,7 punktu na 12 możliwych. Ten wynik jest o 0,1 niższy niż w okręgu.

Za zadania sprawdzające umiejętność **rozumowania** uczeń mógł otrzymać maksymalnie 8 punktów – średnia w województwie wynosiła 5,2 punktu - o 0,1 mniej niż w okręgu .

Taki sam wynik zarówno w województwie, jak i w okręgu, tzn. 1,7 punktu na 2 możliwe do uzyskania, przyznano uczniom za wykonanie zadań z zakresu **korzystania z informacji**.

Za zadania sprawdzające opanowanie umiejętności **wykorzystywania wiedzy w praktyce** można było uzyskać 8 punktów – średnia w województwie wyniosła 4,3 punktu – tyle samo, co w okręgu.

Tabela 73.

**Średnie wyniki punktowe uzyskane
w województwie zachodniopomorskim przez szóstoklasistów
rozwiązujących arkusz standardowy:
S-A1-032, S-A4-032, S-A5-032, S-A6-032
„Przed telewizorem”**

	Czytanie	Pisanie	Rozumowanie	Korzystanie z informacji	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce	Razem za arkusz
Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania	10	12	8	2	8	40
Województwo zachodniopomorskie	7,7	8,7	5,2	1,7	4,3	27,7
Okręg	7,7	8,8	5,3	1,7	4,3	27,8
Kraj	7,9	8,9	5,4	1,7	4,7	28,6

W tabeli nr 74 przedstawiono punktowy rozkład wyników uzyskanych przez uczniów z województwa zachodniopomorskiego za rozwiązanie wszystkich zadań z arkusza „Przed telewizorem”.

Tabela 74.

Liczba punktów uzyskanych przez uczniów	Liczba uczniów - zachodniopomorskie
0	0
1	0
2	3
3	3
4	16
5	15
6	23
7	30
8	60
9	63
10	92
11	116
12	153
13	207

14	250
15	328
16	382
17	477
18	484
19	599
20	679
21	687
22	817
23	846
24	884
25	1025
26	975
27	1094
28	1145
29	1197
30	1311
31	1325
32	1309
33	1334
34	1253
35	1167
36	1044
37	856
38	580
39	357
40	132
łącznie	23318

Największa liczba uczniów (1334 na 23318 piszących), którzy przystąpili do sprawdzianu w województwie zachodniopomorskim, uzyskała za cały test **33** punkty. Warto zwrócić uwagę na fakt, że aż 3980 uczniów (tj.17%) uzyskało mniej niż połowę punktów.

2. Rozkłady wyników punktowych uzyskanych przez uczniów w skali dziewięciopunktowej (staninowej)

Aby każdy z uczniów mógł odnaleźć informację – opis dydaktyczny, który charakteryzuje osiągnięty przez niego wynik, sporządzono tabelę nr 15 przedstawiającą staniny dla wszystkich uczniów klas szóstych, którzy w województwie zachodniopomorskim przystąpili do sprawdzianu.

Przykład ilustrujący sposób wykorzystania tabeli nr 75 w praktyce szkolnej zamieszczono na str. 21 raportu.

Tabela 75.

**Staniny dla wszystkich uczniów klas szóstych, którzy przystąpili
do sprawdzianu w województwie zachodniopomorskim**

Liczba punktów	Liczba uczniów	Procent	Procent skumulowany	Ranga centylowa	Stanin	Opis dydaktyczny
0	0	0,000	0,00%	0%	1	Najniższy 4%
1	0	0,000	0,00%	0%		
2	3	0,013	0,01%	0%		
3	3	0,013	0,03%	0%		
4	16	0,069	0,09%	0%		
5	15	0,064	0,16%	0%		
6	23	0,099	0,26%	0%		
7	30	0,129	0,39%	0%		
8	60	0,257	0,64%	1%		
9	63	0,270	0,91%	1%		
10	92	0,395	1,31%	1%		
11	116	0,497	1,81%	2%		
12	153	0,656	2,46%	2%		
13	207	0,888	3,35%	3%		
14	250	1,072	4,42%	4%	2	Bardzo niski 7%
15	328	1,407	5,83%	5%		
16	382	1,638	7,47%	7%		
17	477	2,046	9,51%	8%	3	Niski 12%
18	484	2,076	11,59%	11%		
19	599	2,569	14,16%	13%		
20	679	2,912	17,07%	16%		
21	687	2,946	20,01%	19%		
22	817	3,504	23,52%	22%		
23	846	3,628	27,15%	25%	4	Niżej średni 17%
24	884	3,791	30,94%	29%		
25	1025	4,396	35,33%	33%		
26	975	4,181	39,51%	37%	5	Średni 20%
27	1094	4,692	44,21%	42%		
28	1145	4,910	49,12%	47%		
29	1197	5,133	54,25%	52%		
30	1311	5,622	59,87%	57%	6	Wyżej średni 17%
31	1325	5,682	65,55%	63%		
32	1309	5,614	71,17%	68%		
33	1334	5,721	76,89%	74%	7	Wysoki 20%
34	1253	5,374	82,26%	80%		
35	1167	5,005	87,27%	85%	8	Bardzo wysoki 7%
36	1044	4,477	91,74%	90%		
37	856	3,671	95,42%	94%	9	Najwyższy 4 %
38	580	2,487	97,90%	97%		
39	357	1,531	99,43%	99%		
40	132	0,566	100,00%	100%		
	23318	100,000				

3. Poziom opanowania poszczególnych umiejętności przez uczniów w województwie zachodniopomorskim

Tabela 76.

Liczba punktów za umiejętność czytania	Liczba uczniów - zachodniopomorskie
0	11
1	80
2	207
3	476
4	906
5	1536
6	2294
7	3341
8	4697
9	5550
10	4220
łącznie	23318

W tabeli nr 76 zamieszczonej obok prezentujemy dane informujące o rozkładzie punktów od 0 – 10 za zadania sprawdzające opanowanie umiejętności **czytania**. Widzimy, że najliczniejsza grupa uczniów 5550 uzyskała wynik 9 punktów na 10 możliwych, a 11 szóstoklasistów nie potrafi czytać ze zrozumieniem – otrzymali 0 punktów za zadania sprawdzające umiejętność czytania.

Tabela 77.

Liczba punktów za umiejętność pisania	Liczba uczniów - zachodniopomorskie
0	116
1	136
2	272
3	243
4	355
5	783
6	1445
7	2503
8	3583
9	4131
10	4209
11	3497
12	2045
łącznie	23318

Na 12 punktów możliwych do uzyskania za zadania sprawdzające opanowanie umiejętności **pisania** największa liczba uczniów - 4209 - w województwie zachodniopomorskim otrzymała 10 punktów. Maksymalny wynik uzyskało 2045 uczniów, a minimalny (0 punktów) 116 uczniów, co znaczy, że tylu uczniów nie potrafi pisać poprawnie i na temat lub nie podjęło w ogóle zadań sprawdzających opanowanie tej umiejętności.

Tabela 78.

Liczba punktów za umiejętność rozumowania	Liczba uczniów - zachodniopomorskie
0	197
1	850
2	1813
3	2530
4	2799
5	3233
6	4292
7	4718
8	2886
łącznie	23318

Za wykonanie zadań sprawdzających opanowanie umiejętności **rozumowania** można było otrzymać 8 punktów – ten wynik uzyskało 2886 uczniów. Największa liczba szóstoklasistów w województwie zachodniopomorskim, tj. 4718 uczniów, uzyskała 7 punktów. Duża grupa, licząca 197 uczniów, wykonała błędnie zadania albo nie podjęła próby ich rozwiązania. Uczniowie ci nie potrafili argumentować, ustalać sposób rozwiązania zadania związanego z obliczeniami pieniężnymi i oceniać sensowność uzyskanych wyników.

Tabela 79.

Liczba punktów za umiejętność korzystania z informacji	Liczba uczniów - zachodniopomorskie
0	702
1	5056
2	17560
łącznie	23318

Maksymalne 2 punkty za zadania sprawdzające poziom opanowania **umiejętności korzystania z informacji (tabela nr 79)** otrzymało 17560 z 23318 piszących sprawdzian w województwie zachodniopomorskim, co oznacza, że dla zdecydowanej większości uczniów zadania sprawdzające stopień opanowania tej umiejętności okazały się łatwe.

Tabela 80.

Liczba punktów za umiejętność wykorzystywania wiedzy w praktyce	Liczba uczniów - zachodniopomorskie
0	534
1	1785
2	2864
3	3480
4	3677
5	3760
6	3407
7	2630
8	1181
łącznie	23318

Największą trudność sprawiły uczniom zadania sprawdzające opanowanie umiejętności **wykorzystywania wiedzy w praktyce**. Świadczą o tym liczby uzyskanych punktów, bowiem maksymalne 8 punktów uzyskało 1181 uczniów z 23318 piszących (tj.5%). Najliczniejsza grupa uczniów – 3760 – uzyskała 5 punktów, aż 534 uczniom nie przyznano żadnego punktu. Uczniowie ci nie potrafili rozwiązywać problemów praktycznych z wykorzystywaniem obliczeń dotyczących czasu, pieniędzy i własności figur oraz wykonywać obliczeń procentowych.

4. Wyniki uzyskane przez szkoły w województwie zachodniopomorskim

W województwie zachodniopomorskim do sprawdzianu przystąpili uczniowie uczęszczający do 508 szkół podstawowych. Najwyższy średni wynik w województwie zachodniopomorskim 36 punktów, uzyskała jedna szkoła, w 15 szkołach uzyskano średni wynik 33 – 35 punktów. Najniższy średni wynik w województwie zachodniopomorskim - 17 punktów uzyskała jedna szkoła, a 19 szkół uzyskało średni wynik nie wyższy niż 20 punktów. W województwie zachodniopomorskim największa liczba szkół uzyskała wynik 26 punktów.

Dane zamieszczone w tabeli nr 81 umożliwiają każdej ze szkół w województwie zachodniopomorskim odnalezienie informacji – opisu dydaktycznego, charakteryzującego osiągnięty przez uczniów tej szkoły średni wynik **w skali staninowej**.

Przykład ilustrujący sposób wykorzystania tabel w praktyce szkolnej przedstawiono na str. 35 raportu.

Tabela 81.

Średnie wyniki punktowe uzyskane przez szkoły
w województwie zachodniopomorskim

Średnie wyniki punktowe osiągnięte przez szkoły	Liczba szkół - zachodniopomorskie	Procent	Procent skumulowany	Ranga centylowa	Stanin	Opis dydaktyczny
17	1	0,20%	0,20%	0%	1	Najniższy 4%
18	1	0,20%	0,39%	0%		
19	3	0,59%	0,98%	1%		
20	4	0,79%	1,77%	1%		
21	12	2,36%	4,13%	3%		
22	18	3,54%	7,68%	6%	2	Bardzo niski 7%
23	25	4,92%	12,60%	10%	3	Niski 12%
24	35	6,89%	19,49%	16%		
25	59	11,61%	31,10%	25%	4	Niżej średni 17%
26	73	14,37%	45,47%	38%		
27	68	13,39%	58,86%	52%	5	Średni 20%
28	69	13,58%	72,44%	66%	6	Wyżej średni 17%
29	48	9,45%	81,89%	77%	7	Wysoki 20%
30	43	8,46%	90,35%	86%		
31	18	3,54%	93,90%	92%	8	Bardzo wysoki 7%
32	15	2,95%	96,85%	95%		
33	5	0,98%	97,83%	97%	9	Najwyższy 4%
34	7	1,38%	99,21%	99%		
35	3	0,59%	99,80%	100%		
36	1	0,20%	100,00%	100%		
37	0	0,00%	100,00%	100%		
38	0	0,00%	100,00%	100%		
39	0	0,00%	100,00%	100%		
40	0	0,00%	100,00%	100%		
	508	100,00%				

5. Wyniki uzyskane przez uczniów niesłyszących i słabo słyszących rozwiązujących arkusz dostosowany „Przed telewizorem”

W województwie zachodniopomorskim do rozwiązywania zadań zawartych w dostosowanym arkuszu „Przed telewizorem” przystąpiło 49 uczniów. Uzyskane przez nich wyniki przedstawiono w tabeli nr 82.

Tabela 82.

Średnie wyniki punktowe uzyskane przez szóstoklasistów rozwiązujących arkusz dla uczniów niesłyszących i słabo słyszących w województwie zachodniopomorskim: S-A7- 032 „Przed telewizorem”

	Czytanie	Pisanie	Rozumowanie	Korzystanie z informacji	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce	Razem za arkusz
Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania	10	12	8	2	8	40
Województwo zachodniopomorskie	6,8	9,6	5,1	1,4	4,4	27,3
Okręg	7,4	9,9	5,5	1,5	4,9	29,1

Szóstoklasiści rozwiązujący arkusz dla uczniów niesłyszących i słabo słyszących w województwie zachodniopomorskim uzyskali wyniki znacznie odbiegające od średnich wyników w okręgu: o 1,8 punktu mniej za cały arkusz, o 0,6 punktu mniej za zadania sprawdzające umiejętność czytania i tylko 0,1 punktu mniej za zadania sprawdzające opanowanie umiejętności korzystania z informacji.

6. Wyniki uzyskane przez uczniów z trudnościami w uczeniu się rozwiązujących arkusz „Popołudnie Kasi”

W tabeli nr 83 prezentujemy średnie wyniki uzyskane przez szóstoklasistów rozwiązujących arkusz dla uczniów z trudnościami w uczeniu się (534 uczniów), uczęszczających do szkół znajdujących się na terenie województwa zachodniopomorskiego.

Tabela 83.

Średnie wyniki uzyskane przez szóstoklasistów rozwiązujących arkusz dla uczniów z trudnościami w uczeniu się w województwie zachodniopomorskim: S-A8-032 „Popołudnie Kasi”.

	Czytanie	Pisanie	Rozumowanie	Korzystanie z informacji	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce	Razem za arkusz
Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania	9	8	9	2	12	40
Województwo zachodniopomorskie	6,7	5,6	5,6	1,6	8,0	27,4
Okręg	6,6	5,6	5,6	1,6	8,0	27,4

Na 40 punktów możliwych do uzyskania uczniowie z trudnościami w uczeniu się w województwie zachodniopomorskim otrzymywali średnio 27,4 punktu. Zarówno za cały arkusz, jak i za zadania sprawdzające poziom opanowania poszczególnych umiejętności, uczniowie z trudnościami w uczeniu się z województwa zachodniopomorskiego otrzymywali wyniki takie, jak średnie wyniki w okręgu. Jedyne za zadania sprawdzające opanowanie umiejętności czytania uczniowie ci uzyskali wynik o 0,1 punktu wyższy od średniej w okręgu.

Wnioski do pracy dydaktycznej w szkołach, wynikające z analizy wyników sprawdzianu, znajdują się na 87 stronie raportu.

VII Wnioski

Informacji przydatnych do pracy dydaktycznej w szkole mogą dostarczyć analizy: średnich wyników punktowych w okręgu i w województwie uzyskanych za wykonanie zadań sprawdzających opanowanie poszczególnych umiejętności, współczynników łatwości zadań oraz wyników w skali staninowej. Korzystając z tabel zawierających analizy wyników nauczyciele będą mogli umiejscowić osiągnięcia swoich uczniów na tle wyników uzyskanych przez całą populację szóstoklasistów w okręgu, a dalej w województwie, powiecie, gminie, szkole, klasie. Dyrektorzy szkół będą mogli porównać wyniki uzyskane w kierowanej przez siebie placówce ze średnimi wynikami wszystkich szkół w okręgu oraz w województwie, powiecie i gminie.

Z kolei analiza współczynników łatwości poszczególnych zadań, a co za tym idzie, badanych za ich pomocą umiejętności pozwoli określić dokładniej niż to sformułowano wyżej, jakie konkretne umiejętności należy doskonalić w danym zespole uczniowskim. Analizując osiągnięcia uczniów, należy wziąć pod uwagę środowisko i warunki (zmienne zewnętrzne i wewnętrzne), w jakich szkoła pracuje. Refleksje po lekturze raportu mogą posłużyć szkole do poszukiwania doskonalszych, skuteczniejszych metod nauczania.

Po przeprowadzeniu analizy wyników można stwierdzić, że arkusz przygotowany na sprawdzian w kwietniu 2003 r. okazał się niezbyt trudny dla większości uczniów klas szóstych. Analiza średnich wyników uzyskanych za wykonanie zadań sprawdzających opanowanie poszczególnych umiejętności wskazuje na potrzebę położenia w pracy dydaktycznej dużego nacisku na **rozwijanie umiejętności wykorzystywania wiedzy w praktyce** (w tym dodawania, odejmowania, mnożenia i dzielenia ułamków, obliczania procentu danej liczby, wykonywania obliczeń dotyczących czasu i pieniędzy) oraz **rozumowania** (argumentowania, udzielania logicznej odpowiedzi). Należy także doskonalić umiejętność pisania, szczególnie zwracając uwagę na poprawność językową krótszych i dłuższych wypowiedzi uczniów. Nawet w przypadku liberalnych kryteriów, dopuszczających użycie kolokwializmów w liście do rówieśnika, niski poziom wypowiedzi uczniów, liczne błędy, a także nieporadność językowa, ukazują wielką potrzebę kształcenia właśnie tej umiejętności tak bardzo potrzebnej na dalszych etapach edukacyjnych i w dorosłym życiu. Niezadowalający jest nadal stopień opanowania umiejętności ortograficznych i interpunkcyjnych, mimo że wyniki w tym zakresie są minimalnie wyższe niż w ubiegłym roku.

**Przykładowa analiza
i interpretacja**

**wyników sprawdzianu
w szóstej klasie szkoły
podstawowej**

2003 rok

Charakterystyka środowiska uczniów klas szóstych

Analizowane wyniki dotyczą szkoły podstawowej znajdującej się w gminie Żonkilowo. Do naszej szkoły uczęszczały dzieci zarówno z rodzin dobrze sytuowanych, jak i bardzo biednych. Dwie rodziny można określić jako patologiczne. Ponad 20% rodziców legitymowało się wykształceniem zawodowym, 30% średnim, 12% wyższym, a 38% to rodzice posiadający tylko wykształcenie podstawowe.

Prawie 50% rodziców potrafiło motywować swoje dzieci do nauki, chociaż tylko kilku z nich przyznawało, że stać ich na kupno prasy lub książek. W sześciu rodzinach dorośli nie mieli pracy, żyli z zasiłku. Osiemnaścioro uczniów z klas szóstych spożywało w szkole posiłki finansowane z gminnego funduszu socjalnego.

Wyniki uczniów

Do szóstych klas uczęszczało 66 uczniów po 22 uczniów w każdym oddziale. Średnia ocen z przedmiotów, których treści mogą być ujęte w zadaniach znajdujących się w arkuszu egzaminacyjnym, wynosi w klasie **A – 4,13**; w klasie **B - 3,84**; a w klasie **C – 3,16**.

Podczas sprawdzianu wszyscy uczniowie rozwiązywali arkusz standardowy¹⁵ S-A1-032 pt. „Przed telewizorem”. Poprzez zadania zmieszczone w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzano opanowanie umiejętności ponadprzedmiotowych z pięciu kategorii: **czytanie, pisanie, rozumowanie, korzystanie z informacji i wykorzystywanie wiedzy w praktyce**. Każdy uczeń musiał rozwiązać 20 zadań zamkniętych i 5 otwartych. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań zawartych w arkuszu „Przed telewizorem” uczeń mógł otrzymać 40 punktów.

Średni wynik punktowy uzyskany podczas sprawdzianu przez uczniów naszej szkoły wyniósł 27,8 punktu.

W klasie **A** uczniowie uzyskali średnią **28,4** punktu, w klasie **B – 30,3** punktu, w klasie **C – 24,0** punkty.

Wyniki punktowe uzyskane przez uczniów naszej szkoły przedstawiały się następująco:

¹⁵ Opis arkusza standardowego znajduje się na str. 14 niniejszego raportu.

Tabela nr IV

WYNIKI PUNKTOWE SPRAWDZIANU UZYSKANE PRZEZ UCZNIÓW Z PODZIAŁEM NA PIĘĆ SPRAWDZANYCH UMIEJĘTNOŚCI
ARKUSZ A1, A4, A5, A6

Kod szkoły:

Lp.	Uczeń	Czytanie						Pisanie						Rozumowanie						Korzystanie z informacji			Wykorzystanie wiedzy w praktyce					Łatwość wszystkich zadań	
		Nr standardu			Suma za umiejętność			Nr standardu			Suma za umiejętność			Nr standardu			Suma za umiejętność			Nr standardu		Suma za umiejętność			Suma ogółem				
		1.1	1.2	1.4	(7)	(2)	(1)	(10)	(12)	(1)	(1)	(2)	(1)	(1)	(2)	(1)	(1)	(2)	(1)	(1)	(2)	(1)	(3)	(3)	(1)	(1)	(1)	(8)	(1)
		2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	(1)	(2)	(1)	(1)	(2)	(1)	(1)	(2)	(1)	(1)	(2)	(1)	(1)	(2)	(1)	(1)	(2)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)
1	A01	Nazwisko i imię	7	2	1	10	2	0	6	2	1	11	1	1	2	2	1	7	1	1	2	3	3	1	0	7	37	0,93	
2	A02	Nazwisko i imię	5	1	1	7	2	1	5	2	1	11	1	1	2	2	0	6	1	1	2	2	0	0	1	3	29	0,73	
3	A03	Nazwisko i imię	6	1	1	8	2	0	4	2	1	9	1	1	2	2	2	8	1	1	2	3	2	0	1	6	33	0,93	
4	A04	Nazwisko i imię	7	2	1	10	2	0	6	2	1	11	1	1	2	1	2	7	1	1	2	3	1	0	1	5	35	0,88	
5	A05	Nazwisko i imię	4	0	1	5	2	0	2	0	1	5	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	1	0	0	1	13	0,33	
6	A06	Nazwisko i imię	7	2	1	10	2	1	6	2	1	12	1	1	2	2	1	7	0	1	1	3	3	0	1	7	37	0,93	
7	A07	Nazwisko i imię	3	0	1	4	2	0	0	2	1	5	0	0	2	2	1	5	0	1	1	2	2	1	1	6	21	0,53	
8	A08	Nazwisko i imię	3	1	0	4	2	0	3	1	1	7	0	0	2	1	0	3	1	1	2	1	0	0	1	17	0,43		
9	A09	Nazwisko i imię	6	2	1	9	2	0	3	2	1	8	1	1	2	2	1	7	1	1	2	2	2	0	1	5	31	0,78	
10	A10	Nazwisko i imię	5	1	0	6	2	0	4	1	1	8	1	1	2	2	0	6	1	0	1	0	1	0	0	1	22	0,55	
11	A11	Nazwisko i imię	5	2	1	8	2	0	3	2	1	8	0	0	2	1	0	3	1	1	2	3	1	0	1	5	26	0,65	
12	A12	Nazwisko i imię	6	2	1	9	2	0	6	2	1	11	1	1	2	2	2	8	1	1	2	3	3	0	1	7	37	0,93	
13	A13	Nazwisko i imię	6	2	1	9	2	1	5	2	1	11	0	1	2	1	0	4	0	1	1	1	1	0	1	3	28	0,7	
14	A14	Nazwisko i imię	6	1	1	8	2	0	3	2	1	8	0	1	1	2	0	4	1	1	2	1	1	0	1	3	25	0,63	
15	A15	Nazwisko i imię	7	2	1	10	2	1	5	2	1	11	1	1	2	2	2	8	1	1	2	3	3	0	1	7	38	0,95	
16	A16	Nazwisko i imię	6	2	1	9	2	1	6	2	1	12	1	0	2	2	1	6	1	1	2	3	3	0	0	6	35	0,88	
17	A17	Nazwisko i imię	5	0	1	6	2	1	5	1	1	10	0	0	1	2	1	4	1	1	2	2	2	0	1	5	27	0,68	
18	A18	Nazwisko i imię	4	1	0	5	2	0	0	2	1	5	0	0	0	1	0	1	0	1	1	0	2	0	0	2	14	0,35	
19	A19	Nazwisko i imię	7	1	1	9	2	0	6	2	1	11	1	1	2	2	1	7	1	1	2	2	3	1	1	7	36	0,9	
20	A20	Nazwisko i imię	6	1	1	8	2	0	4	2	1	9	1	0	2	2	0	5	1	1	2	1	2	0	0	3	27	0,68	
21	A21	Nazwisko i imię	4	2	1	7	2	1	4	2	1	10	1	1	2	2	1	7	1	1	2	2	2	0	1	5	31	0,78	
22	A22	Nazwisko i imię	7	1	1	9	0	0	0	2	0	2	1	0	2	2	1	6	1	1	2	2	2	0	0	4	23	0,58	
		Srednia w oddziale A		5,5	1,4	0,8	7,7	1,9	0,3	3,8	1,8	0,9	8,8	0,7	0,6	1,8	1,7	0,8	5,6	0,8	0,9	1,7	2,0	1,9	0,2	0,6	4,6	28,4	0,71

Tabela nr VI

Szkola Podstawowa

Kod szkoły:

WYNIKI PUNKTOWE SPRAWDZIANU UZYSKANE PRZEZ UCZNIÓW Z PODZIAŁEM NA PIĘĆ SPRAWDZANYCH UMIEJĘTNOŚCI
ARKUSZ A1, A4, A5, A6

Lp.	Uczeń	Czytanie					Pisanie					Rozumowanie					Korzystanie z informacji					Wykorzystanie wiedzy w praktyce					Latwość wszystkich zadań																																						
		Suma za umiejętności					Suma za umiejętności					Suma za umiejętności					Suma za umiejętności					Suma za umiejętności					Suma ogółem																																						
		Nr standardu					Nr standardu					Nr standardu					Nr standardu					Nr standardu																																											
		1.1	1.2	1.4	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.4	3.6	3.8	3.9	4.1	4.1	4.2	4.2	4.3	4.3	5.3	5.5	5.7	5.8	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(30)	(31)	(32)	(33)	(34)	(35)	(36)	(37)	(38)
1	C01	Nazwisko i imię	5	2	1	8	2	1	5	2	1	11	1	0	1	2	0	4	1	1	1	2	1	2	1	0	0	0	1	1	1	2	1	2	1	2	1	1	1	2	1	0	0	1	1	0	0	1	1	2	27	0,68													
2	C02	Nazwisko i imię	6	1	1	8	2	1	2	2	1	8	0	0	0	1	0	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1	0	0	2	21	0,53																	
3	C03	Nazwisko i imię	7	1	1	9	2	0	6	2	1	11	1	1	2	2	1	7	1	1	1	2	3	1	2	3	1	0	0	0	0	3	1	2	3	1	0	0	0	4	33	0,83																							
4	C04	Nazwisko i imię	6	2	1	9	2	0	4	1	1	8	0	1	2	0	0	3	1	1	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	0	0	0	1	1	2	1	1	1	1	1	1	23	0,58																		
5	C05	Nazwisko i imię	1	1	0	2	2	1	4	1	1	9	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	3	16	0,4																				
6	C06	Nazwisko i imię	6	1	1	8	2	1	5	2	1	11	0	1	1	0	0	2	1	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	0	0	3	26	0,65																									
7	C07	Nazwisko i imię	5	2	1	8	2	1	4	2	1	10	1	1	1	2	1	6	1	1	2	3	1	0	1	5	3	1	0	1	5	31	0,78																																
8	C08	Nazwisko i imię	5	0	0	5	2	0	4	2	1	9	0	1	1	0	0	2	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17	0,43																									
9	C09	Nazwisko i imię	7	1	1	9	2	1	5	2	1	11	1	1	1	1	0	4	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	0	29	0,73																								
10	C10	Nazwisko i imię	4	0	1	5	2	1	4	1	1	9	1	1	1	0	0	3	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	20	0,5																																
11	C11	Nazwisko i imię	4	2	1	7	2	0	5	1	1	9	1	0	1	2	0	4	1	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	4	26	0,65																																
12	C12	Nazwisko i imię	6	2	1	9	2	1	4	0	1	8	1	0	1	2	0	4	1	1	2	1	2	1	2	1	0	0	1	2	2	25	0,63																																
13	C13	Nazwisko i imię	6	1	1	8	2	1	3	1	1	8	1	1	2	0	0	4	1	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	3	25	0,63																																
14	C14	Nazwisko i imię	7	2	1	10	2	1	5	2	1	11	1	1	2	2	2	8	1	1	2	1	2	1	3	1	0	1	2	1	5	36	0,9																																
15	C15	Nazwisko i imię	6	0	1	7	2	0	3	1	1	7	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	2	18	0,45																																
16	C16	Nazwisko i imię	6	1	1	8	2	0	3	2	1	8	1	1	1	0	0	3	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	21	0,53																																
17	C17	Nazwisko i imię	7	2	1	10	2	1	4	2	1	10	1	0	1	2	1	5	1	1	2	3	3	1	0	7	34	0,85																																					
18	C18	Nazwisko i imię	7	2	1	10	2	1	6	2	1	12	0	1	2	2	1	6	0	1	1	3	2	1	1	7	36	0,9																																					
19	C19	Nazwisko i imię	5	1	1	7	2	1	3	0	1	7	1	1	1	0	0	3	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	0,45																																
20	C20	Nazwisko i imię	4	0	1	5	2	0	1	2	1	6	0	0	1	2	0	3	0	1	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2	17	0,43																																
21	C21	Nazwisko i imię	6	1	1	8	2	0	4	2	1	9	0	1	1	0	0	2	1	1	2	0	0	1	2	0	1	0	1	0	1	22	0,55																																
22	C22	Nazwisko i imię	4	0	1	5	2	0	4	1	1	8	0	0	1	0	0	1	1	1	2	1	0	1	1	1	1	1	1	1	3	19	0,48																																
		Srednia w oddziale C	5,3	1,1	0,8	7,2	2,0	0,6	3,9	1,6	1,0	9,0	0,5	0,6	1,1	0,9	0,3	3,4	0,6	1,0	1,6	1,1	0,8	0,3	0,5	2,7	24,0	0,60																																					

Srednia w szkole

5,6	1,4	0,9	7,8	1,9	0,5	4,1	1,7	1,0	9,3	0,6	1,5	1,4	0,7	4,8	0,8	0,9	1,7	1,6	1,6	0,3	0,6	4,1	27,8	0,69

Większość zadań okazała się dla uczniów umiarkowanie trudna (bliżej granicy „łatwe”), ponieważ łatwość⁴ obliczona dla wszystkich zadań zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym wynosi 0,69. Średnia łatwość wszystkich zadań w arkuszu dla uczniów z klasy A wynosi 0,71, z klasy B – 0,76, natomiast z klasy C tylko 0,60.

W klasie C większość zadań okazała się dla uczniów trudna lub umiarkowanie trudna. Najmniej problemów rozwiązanie zadań sprawiło uczniom uczęszczającym do klasy B.

Zestawienie łatwości zadań dla całej szkoły oraz poszczególnych klas ilustruje poniższa tabela :

Tabela nr VII

Łatwość zadań dla poszczególnych klas oraz całej szkoły

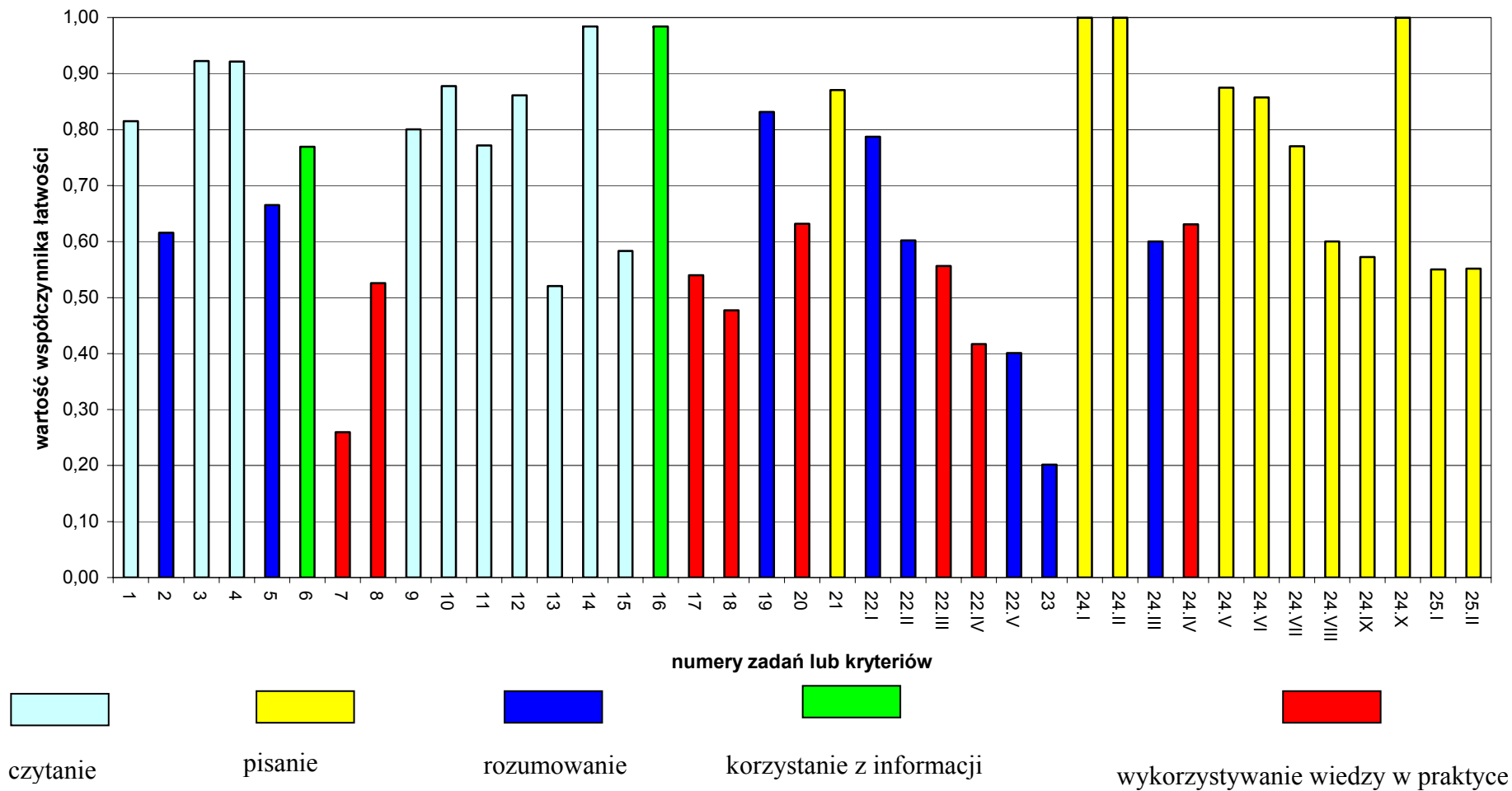
Łatwość zadań		Przyporządkowanie łatwości zadań z całego arkusza w poszczególnych klasach i w szkole			
		klasa A	klasa B	klasa C	szkoła
0,00 – 0,19	bardzo trudne	-	-	-	-
0,20 – 0,49	trudne	5, 8, 18,	22,	5, 8, 15, 19, 20, 22,	7, 18, 22.IV, 22.V, 23,
0,50 – 0,69	umiarkowanie trudne	7, 10, 11, 14, 17, 20, 22,	4, 5, 6, 13, 17, 18, 21,	1, 2, 4, 6, 10, 11, 12, 13, 16, 21,	2, 5, 8, 13, 15, 17, 20, 22.II, 22.III, 24.III, 24.IV, 24.VIII, 24.IX, 25.I, 25.II,
0,70 – 0,89	łatwe	2, 3, 4, 9, 13, 16, 21,	2, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 19, 20,	3, 7, 9, 17,	1, 6, 9, 10, 11, 12, 19, 21, 22.I, 24.V, 24.VI, 24.VII,
0,90 – 1,00	bardzo łatwe	1, 6, 12, 15, 19,	1, 3, 11, 16,	14, 18,	3, 4, 14, 16, 24.I, 24.II, 24.X

Na podstawie wyników zamieszczonych w tabeli nr VII, można stwierdzić, że w arkuszu nie było zadań, które okazałyby się dla uczniów naszej szkoły bardzo trudne. Z zestawienia wynika, że 5 zadań to zadania trudne, 15 – umiarkowanie trudnych, 12 – łatwych i 7 bardzo łatwych.

Współczynniki łatwości wszystkich zadań zawartych w arkuszu przedstawiono na wykresach (wykresy nr I - IV), które sporządzono dla całej szkoły i dla każdej z klas. (Zadania badające poszczególne kategorie umiejętności oznaczono różnymi kolorami). Widać na nich, że najwięcej trudności sprawiały uczniom naszej szkoły zadania badające poziom opanowania umiejętności z zakresu wykorzystywania wiedzy w praktyce.

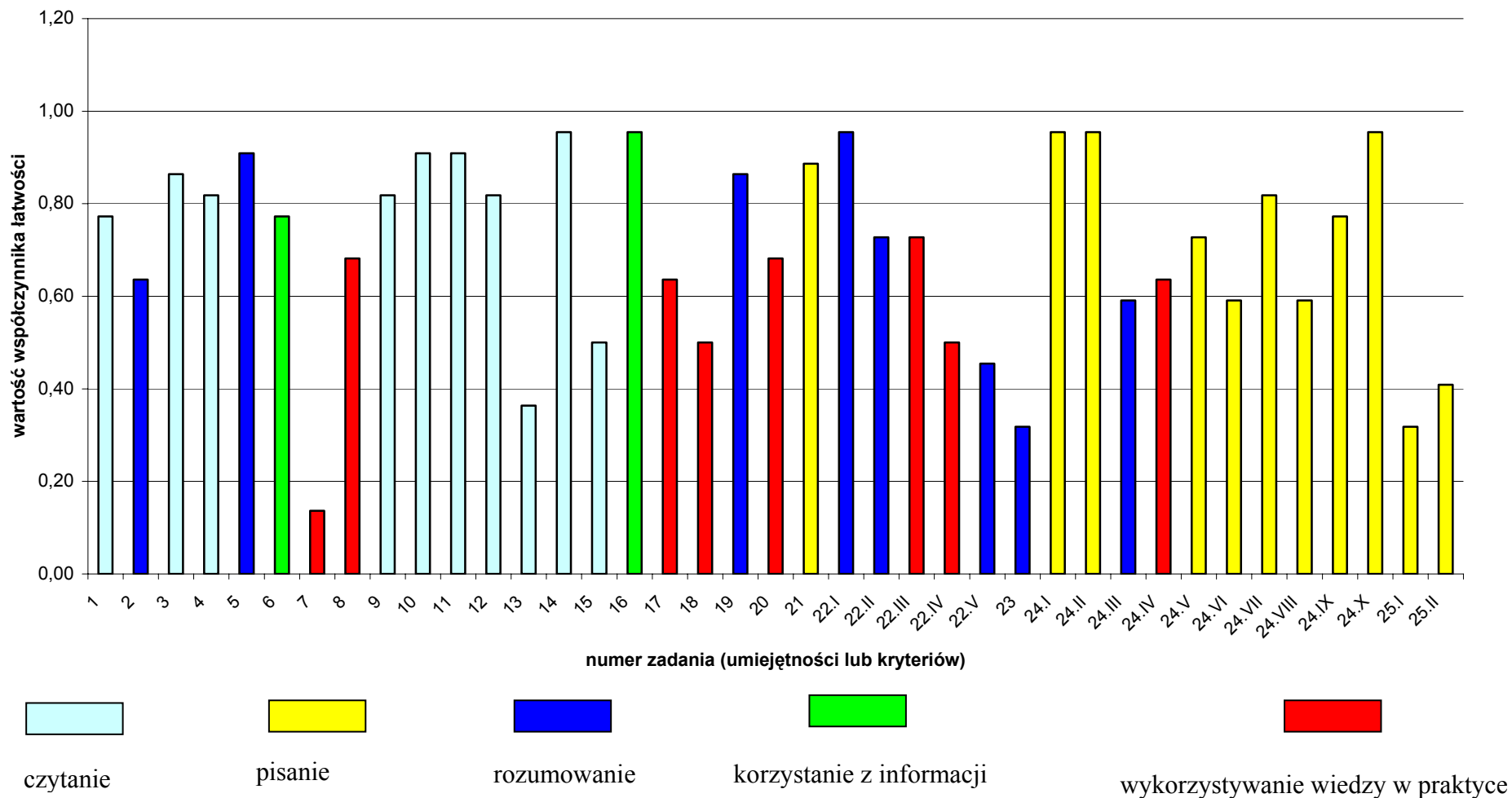
⁴ Omówienie sposobu obliczania współczynnika łatwości znajduje się na str. 24 niniejszego raportu.

Współczynniki łatwości zadań w arkuszu "Przed telewizorem"
szkoła

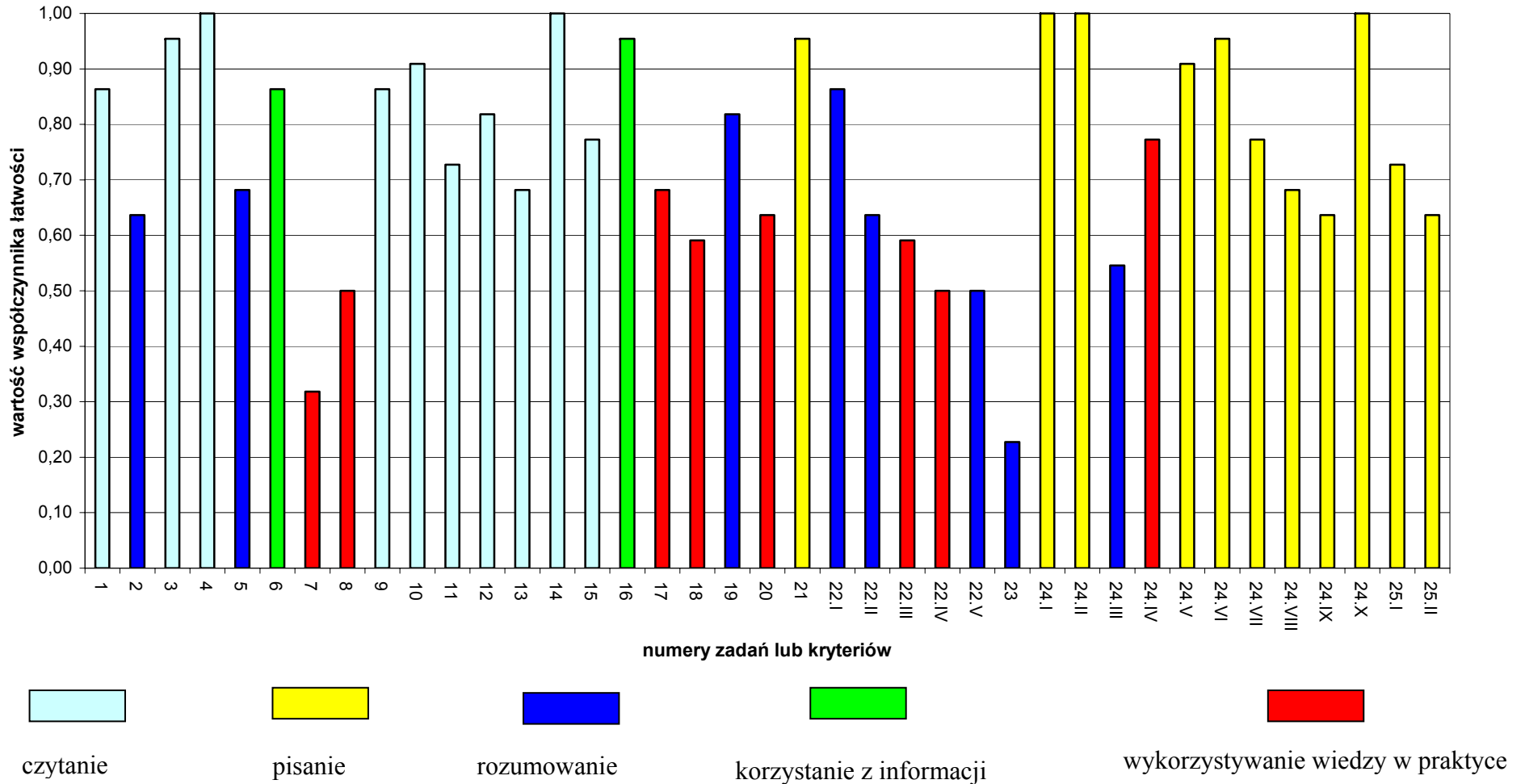
Wykres nr II

Współczynniki łatwości zadań w arkuszu "Przed telewizorem"
klasa A

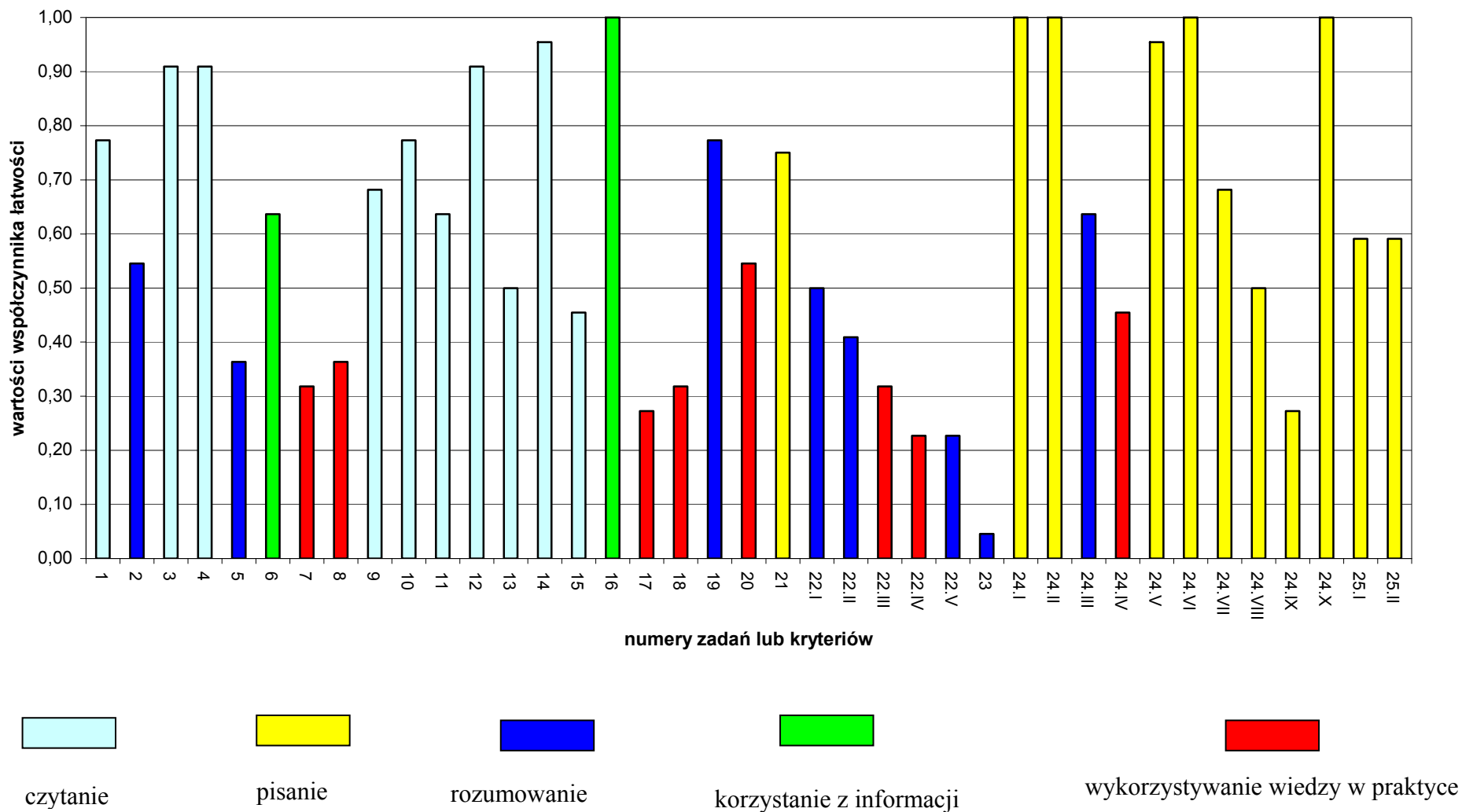
Wykres nr III

Współczynniki łatwości zadań w arkuszu "Przed telewizorem"
klasa B

Wykres nr IV

Współczynniki łatwości zadań w arkuszu "Przed telewizorem"
klasa C

Wykorzystując kartotekę do zestawu zadań pt. „Przed telewizorem”, tabelę nr VII oraz wykresy zamieszczone na str. 97 - 100 można stwierdzić, że uczniowie naszej szkoły potrafią:

- odczytywać dane z tekstu popularnonaukowego (zadanie 3., 4.),
- rozpoznawać intencję osoby mówiącej w wierszu (zadanie 14.),
- wybierać program telewizyjny wg wskazanego kryterium (zadanie 16.),
- pisać starannie, na temat, stosując formę listu (kryteria nr: 24.I, 24.II, 24.X).

Z analizy współczynników łatwości zadań wynika również, iż dla uczniów naszej szkoły łatwe jest:

- uogólnianie (nadawanie tytułów – zadanie 1.),
- porządkowanie wyrazów w kolejności alfabetycznej (zadanie 6.),
- określanie odbiorcy wiersza (zadanie 9.),
- rozumienie przenośni i głównej myśli w wierszu (zadania: 10., 11.),
- odczytywanie pouczenia z wiersza (zadanie 12.),
- porównywanie czasu trwania zdarzeń (zadanie 19.),
- przedstawianie za pomocą diagramu danych zapisanych w tabeli (zadanie 21.),
- ustalanie sposobu obliczania reszty w obliczeniach pieniężnych (kryterium 22.I),
- tworzenie spójnego tekstu (kryterium 24.V),
- celowe stosowanie środków językowych (kryterium 24.VI),
- przestrzeganie norm językowych (kryterium 24.VII).

Aż 15 zadań (lub czynności) na 25 okazało się dla uczniów umiarkowanie trudnych. Są to zadania nr 2, 5, 8, 13, 15, 17, 20 i kryteria nr: 22.II, 22.III, 24.III, 24.IV, 24.VIII, 24.IX, 25.I, 25.II.

W naszej szkole musimy doskonalić następujące umiejętności:

- umieszczania dat w przedziałach czasowych (zadanie 2.),
- rozpoznawania prostokąta przedstawionego w podanej skali (zadanie 5.),
- wykorzystania w sytuacjach praktycznych własności figur geometrycznych (zadanie 8.),
- odróżniania języka potocznego od poetyckiego (zadanie 13.),
- rozpoznawania porównania (zadanie 15.),
- wykonywania obliczeń procentowych (zadanie 17.),
- wykonywania obliczeń dotyczących czasu (zadanie 20.),
- ustalania sposobu wyznaczania, ile razy jedna liczba mieści się w drugiej (kryterium 22.I),
- wykonywania obliczeń pieniężnych (kryterium 22.III),
- budowania i stosowania argumentów (kryterium 24.III),

- rozumienia zasad zdrowego trybu życia (kryterium 24.IV),
- przestrzegania norm ortograficznych (kryterium 24.VIII),
- przestrzegania norm interpunkcyjnych (kryterium 24.IX),
- formułowania odpowiedzi na zadane pytanie po zrozumieniu czytanego polecenia (kryterium 25.I),
- przestrzegania norm językowych w krótkiej wypowiedzi pisemnej (kryterium 25.II).

Wiele problemów sprawiało uczniom pięć zadań (zadania nr: 7, 18, 22.IV, 22.V, 23), których współczynnik łatwości mieści się w przedziale od 0,20 do 0,49, czyli były to zadania trudne dla naszych uczniów. Nauczyciele w naszej szkole muszą zwrócić szczególną uwagę na doskonalenie umiejętności, które były sprawdzane poprzez te zadania:

- wyjaśnianie na podstawie instrukcji zasad użytkowania telewizora (zadanie 7.),
- obliczanie długości przedziału czasowego, mając podaną jego część (zadanie 18.),
- wykonywanie obliczeń prowadzących do wyznaczenia, ile razy jedna liczba mieści się w drugiej (kryterium 22.IV),
- podawanie odpowiedzi z uwzględnieniem otrzymanego wyniku (kryterium 22.V),
- analizowanie wyniku obliczeń procentowych i ocenianie jego sensowności (kryterium 23.).

Z opanowaniem wymienionych wyżej umiejętności mieli problem nie tylko uczniowie naszej szkoły, dwa zadania (7. i 23.) bowiem okazały się trudne, a 9 (zadania nr: 8, 17, 20 oraz kryteria nr: 22.III, 24.IV, 24.VIII, 24.IX, 25.I, 25.II) umiarkowanie trudne dla uczniów w całym okręgu. Porównanie danych z tabeli nr 16 (raport str. 24), w której zamieszczono *Podział zadań według współczynnika łatwości* z danymi zapisanymi w tabeli nr VII niniejszego raportu pozwala zauważyć, że podobnie jak w całym okręgu, dla uczniów naszej szkoły 6 zadań można określić jako łatwe (zadania nr: 6, 9, 10, 11, 19, 22.I) i 7 – bardzo łatwe (zadania nr: 3, 4, 14, 16, 24.I, 24.II, 24.X).

Wyniki poszczególnych klas w naszej szkole znacznie się różnią, o czym przekonują dane zamieszczone w zastawieniach zatytułowanych „Wyniki sprawdzianu dla uczniów piszących arkusz A1” i „Wyniki punktowe sprawdzianu uzyskane przez uczniów z podziałem na pięć sprawdzanych umiejętności” (str 90 – 95 : tabele I – VI).

Jak już wspomniano, największe problemy z rozwiązaniem zadań zamieszczonych w arkuszu sprawdzianu mieli uczniowie uczęszczający do klasy C. W tej klasie również średnia punktów uzyskanych za poszczególne umiejętności nie jest zadowalająca.

Na 10 punktów możliwych do uzyskania za wykonanie zadań sprawdzających opanowanie umiejętności czytania uczniowie uzyskali 7,2 punktu. Za wykonanie zadań sprawdzających opanowanie umiejętności pisania uczniowie otrzymywali 9 punktów na 12 możliwych.

Z tabeli nr VI prezentującej „Wyniki punktowe sprawdzianu uzyskane przez uczniów z podziałem na pięć sprawdzanych umiejętności” (str. 95) wynika, że najlepiej uczniowie tej klasy opanowali umiejętność korzystania z informacji, ponieważ uzyskali 1,6 punktu na dwa możliwe.

Z zakresu rozumowania oraz wykorzystania wiedzy w praktyce można było uzyskać 8 punktów. Niestety, za zadania w pierwszej z omawianych kategorii umiejętności – czytanie - uczniowie z klasy C uzyskali średnią zaledwie 3,4 punktu, a w drugiej średnią - 2,7 punktu. W klasach A i B średnie wyniki punktowe są wyższe (w klasie A odpowiednio 5,6 i 4,6 punktu, a w klasie B: 5,2 i 4,7 punktu).

Wnioski sformułowane w odniesieniu do całej szkoły, po niewielkiej modyfikacji można by powtórzyć w odniesieniu do klas.

Każdy nauczyciel uczący w naszej szkole dokładnie przeanalizował wskaźniki łatwości poszczególnych zadań (sprawdzanych poprzez nie umiejętności)¹⁷ w klasie, w której uczył i na tej podstawie wyciągnął wnioski do swojej dalszej pracy dydaktycznej. Odpowiedział sobie na pytanie: na doskonalenie jakich umiejętności należy zwrócić szczególną uwagę?

Warto zastanowić się nad przyczyną niepowodzeń uczniów w poszczególnych klasach w czasie sprawdzianu. Czy rzeczywiście we wszystkich przypadkach były to porażki?

Na wyniki uczniów wpływają czynniki zewnętrzne i wewnętrzne¹⁸.

Na początku tego opracowania scharakteryzowano środowisko, z którego wywodzą się uczniowie uczęszczający do klas szóstych naszej szkoły. Zwrócono także uwagę na status społeczno-ekonomiczny rodzin, wykształcenie rodziców oraz ich stosunek do nauki. W tym miejscu można dodać, iż tylko 67% rodziców współpracowało ze szkołą i bywało na zebraniach. Jedynie 19 uczniów przyznawało, że ma własny pokój do nauki, natomiast pozostali odrabiali lekcje w pomieszczeniach, które dzielili z rodzeństwem lub innymi członkami rodziny. W pięciu przypadkach środowisko rodzinne i rówieśnicze nie miało pozytywnego wpływu na uczniów.

¹⁷ Wykaz sprawdzanych umiejętności znajduje się w opisie arkusza egzaminacyjnego na str. 16 raportu.

¹⁸ Zestawienie czynników zewnętrznych i wewnętrznych mających wpływ na uzyskiwane przez uczniów wyniki znajdują się w opracowaniu „Komunikowanie wyników sprawdzianu w klasie VI w roku 2003”, które otrzymały szkoły wraz z wynikami punktowymi sprawdzianu w maju 2003 r.

Wyodrębniając trzy grupy zdolności: bardzo zdolni, średnio zdolni, poniżej przeciętnej, można stwierdzić, że jedenaścioro uczniów to dzieci bardzo zdolne, 35 - średnio zdolne, możliwości 20 uczniów były niewielkie. W naszej populacji szóstoklasistów było jedno dziecko z porażeniem kończyn górnych i pięciu uczniów z dysleksją rozwojową – im wszystkim podczas sprawdzianu przysługiwał wydłużony czas pracy. Dwoje uczniów ujawniało zdolności matematyczne na tyle, że zostali wyróżnieni w Konkursie Matematycznym „Kangur”. Troje uczniów szczególnie interesowało się historią, jedno przyrodą, czworo literaturą (brali udział w konkursie „Złota Rybka” i dotarli do finału, uzyskując jedno wyróżnienie). Większość szóstoklasistów podaje, że jest zainteresowana informatyką, tylko w dwudziestu trzech domach były komputery. Szkoła dysponuje 12 komputerami – wszyscy szóstoklasiści zapoznawali się z ich obsługą podczas lekcji informatyki. W naszej placówce działały i działają: koło informatyczne, teatralne, chór szkolny oraz Szkolne Koło Sportowe (3 grupy). Uczniowie razem z nauczycielami chodzą do kina i co najmniej raz w roku wyjeżdżają do teatru mieszczącego się w odległym o 87 km mieście wojewódzkim.

Frekwencja wynosiła powyżej przeciętnej, czyli uczniowie chętnie uczestniczyli w zajęciach szkolnych. Siedmioro uczniów dojeżdżało do szkoły autobusem, pozostali pokonywali odległość między szkołą a domem - pieszo. Na naukę w domu poświęcali od 0,5 do 3 godzin dziennie.

Biorąc pod uwagę czynniki wewnątrzszkolne, mające wpływ na uzyskiwane przez uczniów wyniki, to z pełną odpowiedzialnością można stwierdzić, że klasy nie były „przepełnione”, a rozkład zajęć był przyjazny uczniom, lekcje bowiem zaczynały się o godzinie 8.00 i kończyły o 13.55. Później odbywały się tylko zajęcia pozalekcyjne. Nauczyciele z sympatią odnosili się do uczniów, rzadko chorowali – poza tym w czasie nieobecności nauczycieli na zajęciach organizowane były zastępstwa. Wszyscy starali się maksymalnie wykorzystać czas lekcyjny. Szkoła była i jest dość dobrze wyposażona w pomoce naukowe (12 komputerów, telewizor w każdej sali, biblioteka, słowniki i encyklopedie w trzech salach polonistycznych, filmoteka, płytoteka, mapy, plansze). Nauczyciele doskonalili metody nauczania, systematycznie sprawdzali i oceniali osiągnięcia oraz umiejętności uczniów, starali się współpracować w zakresie ponadprzedmiotowego kształcenia uczniów.

Przeanalizujmy teraz wyniki uczniów uzyskane podczas sprawdzianu w korelacji z ocenami, jakie uzyskali z poszczególnych przedmiotów, co pozwoli nam ocenić spójność wewnątrzszkolnego i zewnętrznego systemu oceniania, model i program szkoły oraz dobór programów nauczania.

Tabela nr VIII

Oceny końcoworoczne z czterech podstawowych przedmiotów uzyskane przez uczniów uczęszczających do klasy A.

Uczeń	Język polski	Historia	Matematyka	Przyroda	Wynik na sprawdzianie
A 01	6	5	5	5	37
A 02	4	4	3	5	29
A03	5	5	4	5	33
A04	5	5	4	5	35
A05	2	3	2	3	13
A06	5	5	5	5	37
A07	4	4	3	4	21
A08	4	3	2	3	17
A09	5	5	4	4	31
A10	4	3	3	4	22
A11	4	3	4	4	26
A12	6	5	5	5	37
A13	4	4	4	4	28
A14	4	3	3	4	25
A15	6	5	5	5	38
A16	5	5	4	5	35
A17	4	4	4	4	27
A18	3	2	2	3	14
A19	5	5	4	5	36
A20	4	4	3	4	27
A21	5	5	4	5	31
A22	4	3	3	4	23
Średnia ocen	4,45	4,09	3,64	4,32	28,4

Tabela nr IX

Oceny końcoworoczne z czterech podstawowych przedmiotów uzyskane przez uczniów uczęszczających do klasy B.

Uczeń	Język polski	Historia	Matematyka	Przyroda	Wynik na sprawdzianie
B 01	6	5	5	5	38
B 02	5	5	5	5	35
B03	5	5	5	5	36
B04	3	4	4	5	27
B05	3	3	3	3	24
B06	3	3	3	3	27
B07	4	4	5	5	35
B08	4	4	5	5	34
B09	4	4	4	4	33
B10	4	3	4	4	33
B11	4	5	5	4	37
B12	3	3	4	4	29
B13	3	3	3	3	22
B14	4	4	4	4	33
B15	3	3	3	3	28
B16	5	5	6	5	40
B17	4	4	3	3	27
B18	3	3	2	3	26
B19	4	4	4	5	31
B20	4	4	3	3	28
B21	3	4	3	3	24
B22	2	2	2	2	16
Średnia ocen	3,77	3,82	3,86	3,91	30,3

Tabela nr X

Oceny końcoworoczne z czterech podstawowych przedmiotów uzyskane przez uczniów uczęszczających do klasy C.

Uczeń	Język polski	Historia	Matematyka	Przyroda	Wynik na sprawdzianie
C 01	4	4	3	4	27
C 02	3	3	3	3	21
C03	5	4	4	5	33
C04	3	4	3	4	23
C05	2	2	2	2	16
C06	3	3	2	2	26
C07	4	4	4	4	31
C08	3	3	2	2	17
C09	3	3	3	3	29
C10	3	3	3	3	20
C11	3	3	3	3	26
C12	3	3	3	4	25
C13	3	4	3	3	25
C14	4	5	4	4	36
C15	3	2	2	3	18
C16	3	3	3	3	21
C17	4	4	4	4	34
C18	5	5	5	5	36
C19	2	2	2	3	18
C20	2	2	2	2	17
C21	3	3	3	3	22
C22	2	2	2	2	19
Średnia ocen	3,18	3,22	2,95	3,27	24,0

Analiza ocen z przedmiotów i średnich ocen uzyskanych w klasach A, B i C (tabele nr VIII, IX i X) oraz wyników uzyskanych przez uczniów podczas sprawdzianu w kwietniu

2003 r. (tabele nr I – VI) i wykresów współczynnika łatwości dla wszystkich zadań (wykresy nr I – IV) pozwala na wyciągnięcie wniosków dotyczących szkolnego systemu oceniania.

W **klasie A** oceny z języka polskiego były bardzo wysokie (tabela nr VIII). Można by się spodziewać, że uczniowie z tej klasy osiągną maksymalną liczbę punktów za wykonanie zadań z zakresu czytania ze zrozumieniem i pisania. Jednak wykres przedstawiający łatwość zadań zamieszczonych w arkuszu „Przed telewizorem” (wykres nr II) obrazuje, że uczniowie mieli problemy z wykonaniem zadań nr 13 i 15, za pomocą których sprawdzano umiejętności z zakresu czytania. W tej klasie nie zostały też odpowiednio wypracowane umiejętności z zakresu pisania, tzn. celowe stosowanie środków językowych, poprawność ortograficzna, formułowanie krótkiej odpowiedzi na zadane pytanie oraz przestrzeganie norm językowych. Niespójność wyników uzyskanych przez uczniów podczas sprawdzianu ze średnią ocen można wytłumaczyć w ten sposób, że języka polskiego uczyła w tej klasie młoda polonistka – stażystka, która prawdopodobnie oceniała zbyt liberalnie. Niższe wyniki uzyskane za zadania sprawdzające umiejętności z zakresu rozumowania i wykorzystywania wiedzy w praktyce dobrze korelują ze średnią z matematyki uzyskaną przez uczniów z klasy VI A. Można sądzić, iż umiejętności uczniów z tego przedmiotu w procesie edukacyjnym były oceniane bardzo obiektywnie.

Porównanie graficznie przedstawionego wskaźnika łatwości zadań z arkusza egzaminacyjnego (wykres nr III) ze średnimi ocen z czterech podstawowych przedmiotów (tabela nr IX) dla **klasy VI B** pozwala zauważyć, że oprócz matematyki, pozostałe średnie (język polski, historia, przyroda) są niższe niż w klasie VI A, natomiast wskaźniki łatwości zadań wyższe, np. w zadaniach nr: 1, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 13, 14, 15, 17, 18, 21, 24.I, II, IV, V, VI, VIII, X, 25.I i II. Mimo dość dobrych wyników uzyskanych podczas sprawdzianu, uczniowie z klasy VI B w kolejnym etapie edukacyjnym powinni ćwiczyć umiejętności z zakresu rozumowania oraz wykorzystywania wiedzy w praktyce. Natomiast nauczyciel uczący matematyki w tej klasie powinien przeanalizować swoje wymagania na poszczególne oceny, bowiem porównanie wyników wewnątrzszkolnego systemu oceniania z wynikami oceniania zewnętrznego pokazuje, że oceny z matematyki w klasie VI B były zbyt wysokie.

Jak już wspomniano, najniższe średnie wyniki podczas sprawdzianu uzyskali uczniowie z **klasy VI C** (tabele nr III i VI). Oceny końcoworoczne uzyskane przez uczniów tej klasy też były niższe od ocen uzyskanych przez uczniów dwóch poprzednich klas. Klasa C była klasą integracyjną – uczęszczali do niej uczniowie o bardzo zróżnicowanych możliwościach intelektualnych, jednak przeważali uczniowie o możliwościach przeciętnych i poniżej przeciętnych. Sytuacja ekonomiczna większości rodzin była i jest trudna.

Nauczyciele motywowali uczniów do nauki nieco zawyżając wyniki, ale efekt tego należy ocenić pozytywnie – uczniowie podczas sprawdzianu osiągnęli wyniki powyżej oczekiwań. Doświadczony polonista wypracował z uczniami umiejętność pisania na temat i zgodnie z wymaganą formą wypowiedzi. Uczniowie potrafili pisać starannie spójną wypowiedź, wykorzystując celowo środki językowe. Niestety, nie radzili sobie jeszcze z poprawnością językową, ortograficzną i interpunkcyjną. Nieźle rozwiązywali zadania sprawdzające umiejętność czytania ze zrozumieniem. Wyniki uzyskane za rozwiązanie zadań z zakresu rozumowania i wykorzystywania wiedzy w praktyce były niższe, ale również niższa była średnia ocen z matematyki i przyrody. W tej klasie i w klasie B uczył ten sam matematyk, który prawdopodobnie motywując uczniów, nieco zawyżył oceny w obu klasach.

Z zamieszczonych powyżej analiz i opisów wynika, że wewnątrzszkolny system oceniania należy dopracować, uwzględniając elementy zewnętrznego systemu oceniania (np. próbować oceniać kryterialnie chociaż niektóre zadania wykonane przez uczniów). Nauczyciele muszą zweryfikować wybrane przez siebie programy nauczania i być może niektóre z nich wymienić. Podczas kolejnych posiedzeń Rady Pedagogicznej musimy dyskutować o modelu i programie szkoły oraz opracować tzw. „program naprawczy”, w którym zostaną określone cele szczegółowe, zadania, terminy oraz osoby odpowiedzialne za wprowadzenie zmian służących podnoszeniu jakości pracy w naszej szkole.

Przykłady analizy wyników indywidualnych uczniów

Piotr Kowalski (A10) jest dzieckiem dyslektycznym, osiągającym dobre (cztery analizowane przedmioty) i bardzo dobre (pozostałe przedmioty nauczania) wyniki w nauce. Za wykonanie zadań zamieszczonych w arkuszu sprawdzianu uzyskał 22 punkty (nie możemy mu powiedzieć, że liczyliśmy na więcej). Wynik Piotra mieści się w stanie 3 – jest wynikiem niskim (str. 21-23 niniejszego raportu). Taki sam wynik uzyskało w okręgu 2836 uczniów. Tylko około 20% uczniów uzyskało wynik niższy od Piotra. Ze względu na swą dysfunkcję skorzystał z prawa do wydłużonego czasu pracy. Rozwiązał wszystkie zadania zamieszczone w arkuszu egzaminacyjnym, ale udzielił 9 błędnych odpowiedzi w zadaniach zamkniętych oraz źle wykonał 8 czynności w zadaniach otwartych – w sumie „stracił” 18 punktów.

W tabeli nr IV: „Wyniki punktowe sprawdzianu uzyskane przez uczniów z podziałem na pięć sprawdzanych umiejętności” można znaleźć informację, że uczeń za wykonanie zadań sprawdzających opanowanie umiejętności czytania ze zrozumieniem otrzymał 6 punktów

na 10 możliwych. Pozwala to na stwierdzenie, że umie czytać i wyszukiwać informacje zawarte w tekstach literackich, lecz nie potrafi odczytywać danych z tabeli.

Z zakresu pisania Piotr otrzymał 8 punktów na 12 możliwych. Można powiedzieć, że uczeń potrafi pisać na temat, pamiętając o wymogach danej formy wypowiedzi. Trudność sprawia mu redagowanie zdań poprawnych pod względem językowym, lecz jego wypowiedzi są logicznie uporządkowane i komunikatywne. Chłopiec pisze czytelnie, lecz nie potrafi wyrazić intencji wypowiedzi oraz z trudem przedstawia dane z tabeli na wykresie słupkowym.

Za wykonanie zadań sprawdzających umiejętność rozumowania Piotr otrzymał 6 punktów na 8 możliwych. Zasluguje na pochwałę za to, że potrafi umieszczać daty w przedziałach czasowych i porównywać czas trwania zdarzeń, umie też argumentować, rozpoznawać prostokąt, a także ustalać sposób rozwiązania zadania związanego z obliczeniami pieniężnymi. Natomiast powinien doskonalić umiejętność oceniania sensowności otrzymanych wyników, ponieważ za wykonanie zadań oceniających tę umiejętność otrzymał 0 punktów na 2 możliwe.

Uczeń tylko w 50% potrafi korzystać z informacji, bowiem otrzymał 1 punkt (za alfabetyczne porządkowanie wyrazów) na 2 możliwe: z kartoteki sprawdzanych umiejętności i punktacji zamieszczonej w tabeli nr IV wynika, że dziecko nie potrafi dokonywać wyboru z oferty mediów.

Największą trudność sprawiają Piotrkowi zadania wymagające wykorzystywania wiedzy w praktyce – na 8 punktów możliwych do uzyskania otrzymał zaledwie 1. Chłopiec umie wykonywać obliczenia procentowe. Powinniśmy go zachęcić, żeby rozwiązywał problemy praktyczne wykorzystując obliczenia dotyczące czasu i pieniędzy oraz własności figur. Powinien rozwijać przydatną w życiu znajomość zasad zdrowego stylu życia, a także użytkowania urządzeń technicznych zgodnie z instrukcją obsługi.

Pamiętając o drobnych niepowodzeniach, uświadamiamy Piotrkowi, że w gimnazjum powinien starać się doskonalić różnorodne umiejętności, również te opanowane dość dobrze.

Ewa Nowak (C08) uzyskała za wykonanie zadań zawartych w arkuszu sprawdzianu 17 punktów na 40 możliwych, czyli mieści się w staninie 2 – co oznacza wynik bardzo niski. (str. 21 - 23 niniejszego raportu). Taki sam wynik uzyskało 1611 uczniów w okręgu. Tylko około 9% uczniów uzyskało wynik niższy od Ewy. Dziewczynka jest dzieckiem bezrobotnych rodziców, którzy mają wykształcenie podstawowe i utrzymują się z zasiłku. Może liczyć jedynie na pomoc nauczycieli i lepiej uczących się koleżanek. Sama osiąga

w nauce oceny dostateczne i dopuszczające. Chętnie wypożycza książki z biblioteki szkolnej. Można stwierdzić, że „robi, co może”. Prawdopodobnie czytanie książek spowodowało, że uczennica uzyskała dość dobre wyniki za wykonanie zadań sprawdzających umiejętność czytania i pisania. W pierwszym z obszarów umiejętności dziewczynka otrzymała 5 punktów na 10 możliwych. Ewa umie odczytywać dane z tekstu literackiego, lecz nie potrafi wykorzystywać informacji zawartych w tekście popularnonaukowym i tabeli. Należy zachęcić ją, by sięgała po teksty różnego rodzaju .

Wyniki uzyskane przez uczennicę w zakresie pisania są jeszcze wyższe: 9 punktów na 12 możliwych. Dziewczynka pisze starannie, na temat, pamiętając o cechach listu jako formy wypowiedzi. Zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne. Problem stanowi dla niej przestrzeganie norm językowych oraz ujawnianie intencji wypowiedzi. Wiele trudności sprawiły Ewie zadania sprawdzające opanowanie umiejętności rozumowania, korzystania z informacji oraz wykorzystywania wiedzy w praktyce – to z ich powodu test okazał się dla dziewczynki trudny (współczynnik łatwości wszystkich zadań w arkuszu wyniósł dla niej 0,43).

Na 8 punktów możliwych do uzyskania za wykonanie zadań z zakresu rozumowania dziewczynka otrzymała 2. Potrafi ona argumentować i porównywać czas trwania zdarzeń. Niestety nie umie umieszczać dat w przedziałach czasowych, ustalać sposób rozwiązania zadania, w przypadku tego arkusza sprawdzianu, związanego z obliczeniami pieniężnymi; odnosić wyniki obliczeń do swoich doświadczeń i oceniać ich sensowność.

W przypadku umiejętności z zakresu korzystania z informacji nieco szokuje, że Ewa potrafi dokonywać wyboru z oferty mediów, lecz nie umie alfabetycznie porządkować wyrazów, co wydaje się umiejętnością ważną już w nauczaniu początkowym. Uczennica uzyskała 1 punkt na 2 możliwe.

Analizując wyniki z zakresu wykorzystywania wiedzy w praktyce, można mówić o porażce – Ewa nie otrzymała żadnego punktu na 8 możliwych do uzyskania. Odzwierciedleniem trudności dziewczynki podczas sprawdzianu i w nauce jest ocena dopuszczająca z matematyki i przyrody. Należy przekonać uczennicę, aby zechciała liczyć zadania matematyczne, a przede wszystkim rozwiązywać problemy praktyczne z wykorzystaniem obliczeń procentowych i własności figur oraz obliczeń dotyczących czasu i pieniędzy.

Jednak pamiętając o sytuacji rodzinnej dziewczynki, wynik za wszystkie zadania uzyskany przez nią na sprawdzianie należy przedstawić jako jej sukces.

IX. Ewaluacja prawidłowości przebiegu sprawdzianu

1. Obserwacje przebiegu sprawdzianu

W sesji egzaminacyjnej 2003 roku obserwatorzy oraz eksperci powołani przez Dyrektora OKE w Poznaniu stwierdzali prawidłowość organizacji oraz przeprowadzania sprawdzianu. Dodatkowo eksperci kontrolowali: szkolną dokumentację egzaminacyjną, przygotowanie sal egzaminacyjnych, zabezpieczenie materiałów egzaminacyjnych. Obserwatorzy posługiwali się formularzem protokołu prawidłowości przebiegu sprawdzianu, eksperci - formularzem protokołu oceny prawidłowości przebiegu sprawdzianu, opracowanymi przez poznańską Komisję.¹

Byli to przedstawiciele różnych instytucji: kuratoriów oświaty i ich delegatur, ośrodków doskonalenia nauczycieli, urzędów miasta i gminy.

Zwrotnie OKE w Poznaniu otrzymała z poszczególnych województw następujące protokoły:

Lp.	Województwo	„Protokoły obserwacji...”	„Protokoły oceny...”
1.	lubuskie	62	9
2.	wielkopolskie	117	4
3.	zachodniopomorskie	29	3
	łącznie	208	16

Na podstawie analizy ww. dokumentów można stwierdzić, że w obserwowanych szkołach podstawowych za **prawidłowe postępowanie zgodne z prawem i procedurami można uznać:**

1. przechowywanie oraz rozdzielanie (jeśli było to konieczne) materiałów egzaminacyjnych do poszczególnych sal egzaminacyjnych (kasa pancerna, osobne pomieszczenie, stwierdzenie nienaruszalności pakietów, obecność uczniów i przewodniczących zespołów nadzorujących podczas rozdzielania materiałów egzaminacyjnych do poszczególnych sal),
2. przygotowanie sal egzaminacyjnych (odpowiednia odległość między ławkami, tablica do zapisywania czasu rozpoczęcia i zakończenia sprawdzianu itp.),
3. pracę członków zespołów nadzorujących (organizacja zajmowania miejsc w sali egzaminacyjnej, podanie uczniom niezbędnych informacji przed rozpoczęciem sprawdzianu, proceduralne zachowanie się członków zespołu, odbiór prac

¹ Wzory protokołów zamieszczono na stronie internetowej OKE w Poznaniu: www.oke.poznan.pl

- od uczniów, sprawdzenie zestawu egzaminacyjnego każdego ucznia, sporządzenie stosownych protokołów oraz spakowanie materiałów egzaminacyjnych),
4. prowadzenie szkolnej dokumentacji egzaminacyjnej (terminowość wystawienia opinii pedagogiczno - psychologicznych - do 30 września danego roku szkolnego, terminowość powołania - najpóźniej na miesiąc przed sprawdzianem i skład zespołów nadzorujących - przynajmniej jeden z członków był pracownikiem innej szkoły/placówki, kompletność i właściwe wypełnienie protokołów),
 5. dostosowanie i przestrzeganie odpowiednich warunków egzaminacyjnych dla uczniów z dysfunkcjami.

W pojedynczych przypadkach (łącznie w siedmiu szkołach) stwierdzono nieprawidłowości i odstępstwa od procedur.

W jednej ze szkół odnotowano nieprawidłowy skład zespołu nadzorującego (brak nauczyciela z innej szkoły). W innej nie przygotowano oznaczeń miejsc pisania z imieniem, nazwiskiem i kodem dla każdego ucznia (pasków, kartoników, wizytówek itp.). Odbiór prac od uczniów w jednej ze szkół uznano za niezorganizowany i chaotyczny. Kilkakrotnie sygnalizowano kodowanie karty odpowiedzi ołówkiem lub niebieskim długopisem. Czasami nie objaśniano uczniom sposobu kodowania lub nie potwierdzano na liście obecności faktu oddania arkusza egzaminacyjnego. W jednym przypadku nie sporządzono wykazu uczniów, którzy nie przystąpili do sprawdzianu.

2. Analiza dokumentacji egzaminacyjnej

Pracownicy Komisji przeanalizowali wszystkie (2071) protokoły zbiorcze przebiegu sprawdzianu, protokoły przekazania prac uczniów oraz wykazy uczniów, którzy przegrali, bądź nie przystąpili do sprawdzianu. Protokoły zbiorcze można uznać za właściwe i czytelnie wypełnione. Analiza protokołów odbioru prac uczniów wykazała, że prawidłowe zestawienie liczby wykorzystanych i niewykorzystanych arkuszy sprawiało przewodniczącym szkolnych zespołów egzaminacyjnych wielu trudności. Większość protokołów zawierała błędy (często poprawiane podczas przekazywania prac w punktach odbioru): liczba otrzymanych przez szkołę zestawów egzaminacyjnych nie zgadzała się z podsumowaniem poszczególnych arkuszy, mylono status ucznia nieobecnego (np. zwolnienie lekarskie w dniu sprawdzianu, pobyt w sanatorium) z uczniem skreślonym z ewidencji szkoły. W wykazach uczniów, którzy nie przystąpili do sprawdzianu nie zawsze wpisywano przyczynę nieobecności czy zwolnienia bądź niepotrzebnie umieszczano uczniów skreślonych z ewidencji szkoły.

Powyższe nieprawidłowości wskazują na potrzebę kontynuowania przez OKE w Poznaniu szkoleń z zakresu doskonalenia stosowania procedur i instrukcji egzaminacyjnych.

X. Wnioski z badań prowadzonych przez OKE w Poznaniu

A. WYKORZYSTANIE WYNIKÓW SPRAWDZIANU W DOSKONALENIU PROCESU DYDAKTYCZNEGO

I. Problematyka badań

OKE w Poznaniu w roku szkolnym 2002/2003 przeprowadziła ewaluację, dotyczącą wykorzystania wyników sprawdzianu w doskonaleniu procesu dydaktycznego. W projekcie ewaluacji założono, że wyniki sprawdzianu oraz ich omówienie w raporcie OKE powinny dać szkołom podstawę do odpowiedzi na podstawowe pytania: Jakie wyniki osiągnęła szkoła na tle populacji? Dlaczego wyniki są właśnie takie? W jaki sposób je poprawić? Co należy zmienić w pracy szkoły?

Komisja zainteresowana była odpowiedzią na dalsze pytania, *czy przekazane informacje i sugestie dotyczące wykorzystania wyników mają odzwierciedlenie w procesie dydaktycznym, a dalej, czy powodują korzystne zmiany w systemie kształcenia? Czy wprowadzono w szkole (klasie) zmiany w nauczaniu, uwzględniające wymagania egzaminacyjne? Czy przygotowanie do sprawdzianu odbywa się systematycznie w ciągu całego etapu edukacyjnego? Jakiego rodzaju niebezpieczeństwa mogą zaistnieć, gdy działać się będzie pod presją uzyskania wysokiego wyniku, a także czyniąc wynik jedynym źródłem oceny pracy szkoły.*

Celem ewaluacji był:

1. Opis sposobów analizowania wyników sprawdzianu przez szkoły.
2. Opis wykorzystania wyników do doskonalenia procesu dydaktycznego.
3. Opis zmian w pracy szkół.

Badania przeprowadzono na przełomie lutego i marca 2003 roku w kilkunastu szkołach z terenu działalności Okręgowej Komisji egzaminacyjnej w Poznaniu. Analizowano zapisy w: protokolarzach rad pedagogicznych, planach pracy szkoły, planach nadzoru pedagogicznego, protokołach narad z rodzicami. Zapisy z dokumentów porównywano i weryfikowano z zapisami w zeszytach uczniowskich - języka polskiego, matematyki, przyrody oraz wypowiedziami nauczycieli i dyrektorów (kwestionariusz ankiety nauczycieli, wywiad pogłębiony z dyrektorem szkoły).

II. Skrócona interpretacja wyników

Przeprowadzona analiza danych uzyskanych podczas procesu ewaluacyjnego wykazała, że wyniki sprawdzianu wywołały w wielu szkołach, jak to określił jeden z dyrektorów „huragan”. Dyskusje wokół wyników toczyły się w szkołach prawie przez cały bieżący rok szkolny, jednak efekty tych dyskusji nie zawsze przybierały wymiar konkretnych działań. Bardzo często wysokość wyniku sprawdzianu była miarą sukcesu bądź porażki dydaktycznej szkoły.

Szczegółową diagnozę (miniraport szkolny) poziomu opanowania poszczególnych umiejętności swoich uczniów przeprowadziło niewiele szkół. Większość badanych szkół ograniczała się do zredagowania wniosków do dalszej pracy. (Dopiero po styczniowej próbie sprawdzianu niektóre szkoły np. w województwie zachodniopomorskim zamierzały je uszczegółowić.)

W zakresie sposobu analizowania wyników można stwierdzić, że szkoły na ogół prawidłowo odczytywały, interpretowały poziom opanowania wiadomości i umiejętności. Dość sprawnie posługiwano się umiejętnościami badanymi przez poszczególne zadania. W celu pogłębienia diagnozy stosowano współczynnik łatwości zadań. Wynikałoby więc, że sposób interpretacji wyników zamieszczony w raportach OKE w Poznaniu oraz jego omówienie podczas prowadzonych przez Komisję szkoleń, został zrozumiany i wykorzystany do prowadzenia analiz szkolnych. Jednak w pojedynczych przypadkach szkoły miały trudności z właściwym odczytaniem prezentacji wyników, stąd zasadna wydaje się **kontynuacja w przyszłości szkoleń z tego zakresu.**

Badane szkoły nie miały problemów z oceną przyczyn i jakości uzyskanych wyników. Wśród nauczycieli panowała jednak tendencja, by usprawiedliwiać je czynnikami środowiskowymi (patrz pkt B str. 118 niniejszego opracowania), choć należy przyznać, że część pedagogów jakość wyników uzależniała od sposobu pracy szkoły.

Najwięcej problemów przysparzało nauczycielom przełożenie wyników na konkretne działania w procesie dydaktycznym. Generalną strategię procesu dydaktycznego szkoły określały na ogół jako „pracę nad umiejętnościami”. Nauczycielom łatwiej było stwierdzić, że **należy rozwijać** umiejętności określone w standardach wymagań egzaminacyjnych, niż przełożyć je na różnorodne czynności i sytuacje dydaktyczne podczas zajęć lekcyjnych. Wiele wniosków, rekomendacji i planów sformułowanych przez szkoły można określić jako fasadowe, ponieważ nie zostały w większości szkół uszczegółowione i wprowadzone do realizacji (**nawet przy niskich wynikach zewnętrznych i wewnętrznych nie wprowadzono zmian w określaniu wymagań edukacyjnych, kryteriach wyboru programów nauczania, metodach nauczania, liczbie i rodzaju ćwiczeń w zakresie**

różnych przedmiotów, sposobach bieżącej kontroli - badane szkoły zamierzały dopiero wprowadzić tzw. hospitacje diagnozujące). Zestawienie dokumentacji szkolnej i wypowiedzi nauczycieli z zeszytami uczniów nie wypadło zbyt korzystnie. Stwierdzono, że nauczyciele mieli trudności w:

- stosowaniu aktywnych metod nauczania** dostosowanych do kształcenia danej umiejętności,
- uczeniu wykorzystywania wiadomości** w sytuacjach praktycznych, nietypowych, o zróżnicowanych kontekstach, w rozwiązywaniu problemów,
- uczeniu prawidłowego rozwiązywania zadań tekstowych** (zbyt mała ich liczba, brak ustalania zależności w zadaniu, brak określania danych i szukanych, brak rysunków, modeli zadania, brak różnych sposobów rozwiązywania tego samego zadania, brak staranności w zapisie formuły matematycznej, brak interpretacji wyników, a czasem również odpowiedzi),
- uczeniu pisania różnych form wypowiedzi** - wypowiedzi pisemne oraz kształcenie sprawności językowych odnaleziono w zeszytach z języka polskiego, jednak stwierdzono brak przygotowania ćwiczeń dotyczących **sposobów** redagowania różnego typu wypowiedzi pisemnych (np. charakterystyki, opisu),
- redagowaniu pisemnych recenzji** nauczycielskich (na ogół bardzo ubogie, czasami z wyróżnionymi typami błędów np. ort., styl., gr. bez wskazywania sposobów ich poprawiania; we wszystkich zeszytach uczniowskich z objętych badaniami przedmiotów stwierdzono zastraszającą liczbę błędów ortograficznych, interpunkcyjnych, językowych, które nie były poprawiane przez nauczycieli).

Wokół procesu dydaktycznego koncentruje się wiele obszarów pracy szkoły, które zostały również objęte procesem ewaluacyjnym w zakresie wykorzystania wyników sprawdzianu. Szkoły dużo uwagi poświęciły na motywację uczniów do nauki (**nie podano jednak instrumentów, narzędzi, z pomocą których można byłoby na nią wpływać**), doskonaleniu nauczycieli, współpracy z rodzicami, samorządem oraz z kuratoriami oświaty. Harmonijne układanie się współpracy pomiędzy wszystkimi podmiotami procesu edukacyjnego oceniane było jako znaczące w podnoszeniu jakości nauczania.

Wyraźną zmianą w pracy szkół było przyznawanie zajęć wyrównawczych oraz dodawanie godzin języka polskiego i matematyki, choć czasami odbywało się to kosztem innych, „mniej ważnych” zajęć.

Z punktu widzenia instytucji związanej bezpośrednio z zewnętrznym ocenianiem możemy z satysfakcją uznać, że **wyniki organizowanych przez nas egzaminów miały ogromny wpływ na „życie szkół”**. W sposób bardzo konkretny i precyzyjny zdiagnozowano po raz drugi stan wiadomości i umiejętności uczniów. Korzystano z naszych opracowań i wskazówek. Środowisko oświatowe szeroko dyskutowało wyniki i odnosiło je do opracowania strategii podnoszenia jakości pracy szkoły.

Jako jedna z wielu instytucji polskiego systemu edukacyjnego mamy obowiązek wskazania na **niebezpieczeństwa** w realizacji zadań określonych prawem. Część szkół zamierza osiągać wyższe wyniki „**drogą na skróty**”, czyli poprzez „**uczenie pod egzamin**”. Jest to zauważalne w określaniu wymagań edukacyjnych, podporządkowanych tylko standardom wymagań egzaminacyjnych (nieuprawnione porównywanie ocen szkolnych z wynikami sprawdzianu), kształceniu poszczególnych umiejętności i przygotowaniu do sprawdzianu głównie z pomocą rozwiązywania dużej liczby testów i zadań egzaminacyjnych (często tylko zamkniętych).

Wyrażamy nadzieję, że przeprowadzone i przekazane przez OKE w Poznaniu analizy, badania i interpretacja wyników w skali okręgu, gminy, szkoły będą podstawą do wypracowania przez szkoły strategii dotyczącej **sposobu, w jaki** należy kształcić umiejętności sprawdzane poprzez krajowy system egzaminacyjny.

B. WPŁYW WARUNKÓW SPOŁECZNO - RODZINNYCH UCZNIÓW NA WYNIKI SPRAWDZIANU W ROKU 2003

I. Wstęp, kontekst badań

Wysokość wyników osiągniętych przez uczniów podczas sprawdzianu jest wypadkową wielu czynników: możliwości indywidualnych uczniów, zewnętrznych warunków środowiskowych oraz wewnętrznych związanych z pracą szkoły. Stąd jednostronna interpretacja wyniku całej szkoły, jak i poszczególnych uczniów, byłaby na pewno niewskazana.

Istnieje tendencja poszukiwania prostych recept, reguł, które pozwoliłyby na wytłumaczenie określonych zjawisk społecznych, w tym dla przykładu wysokości wyników egzaminacyjnych. Podczas omawiania wyników ubiegłorocznego sprawdzianu, bardzo duży wpływ przypisywano czynnikom pozaszkolnym, szczególnie uwarunkowaniom środowiskowym, posługując się stereotypami myślowymi „*to takie środowisko, słabo wykształceni rodzice, bieda, bezrobocie*”. Stąd zasadny wydawał się wybór tematu niniejszego opracowania, aby przybliżyć środowisku oświatowemu problematykę ewentualnego wpływu czynników społecznych na proces edukacyjny.

Strategia niniejszej ewaluacji skupiła się na analizie ilościowej, która w badaniach społecznych powinna zostać uzupełniona analizą jakościową, jednak wybór określonych wskaźników społecznych był zdeterminowany możliwością uzyskania informacji, dostępnych w szkołach. Nie obejmują one więc całej sytuacji społeczno - rodzinnej uczniów, która stanowi często prywatny i specyficzny kontekst ich życia. Nie badaliśmy postaw i aspiracji edukacyjnych rodzin badanych dzieci, ich udziału w kulturze, sposobów spędzania czasu wolnego, dostępu do dóbr kultury, wzajemnych relacji w rodzinie, indywidualnych predyspozycji intelektualnych i emocjonalnych, które również, a może przede wszystkim mają wpływ na osiągnięte przez nie wyniki. Nasza analiza ma charakter bardzo wybiórczy. Nie uwzględnia szerokiego kontekstu społecznego ucznia, dlatego należy traktować ją jako propozycję, przydatną do formułowania wniosków ogólnych, globalnych, uwzględniających całą populację badanych uczniów. Pamiętajmy, że **każdy uczeń jest inny** i inny jest też wpływ (na ogół niemierzalny) środowiska. Określenie ewentualnego wpływu (tendencji) warunków środowiskowych na wyniki edukacji, ma stanowić **podstawę do wypracowania przez szkoły określonej strategii nauczania i wychowania, a przez instytucje opiekuńcze związane z edukacją, strategię pomocy wobec dzieci**. Jej skutkiem uczniowie powinni mieć coraz wyższe osiągnięcia w szkole i podczas zewnętrznych sprawdzianów.

Warunki środowiskowe nie stanowią „usprawiedliwienia” osiągnięć uczniów, a szkół nie zwalniają z obowiązku utrzymywania wysokiej jakości nauczania.

II. Projekt ewaluacji

Cele/zadania ewaluacji:

1. Charakterystyka warunków społeczno - rodzinnych uczniów osiągających zróżnicowane wyniki sprawdzianu.

Zadania	Pytania kluczowe	Wskaźniki	Metoda/ próba
1. Charakterystyka warunków społeczno - rodzinnych uczniów	1. Czy sytuacje społeczne różnicują grupy uczniów osiągających wysokie, średnie i niskie wyniki sprawdzianu? 2. Czy istnieje zależność pomiędzy wysokością wyniku sprawdzianu, a określonymi wskaźnikami społecznymi?	1. Warunki terytorialne a. położenie terytorialne b. jednostka terytorialna c. położenie szkoły d. sposób dojazdu do szkoły e. liczba godzin poza domem 2. Struktura rodziny a. status rodziny b. sposób zamieszkiwania c. wielodzietność d. niewydolność wychowawcza rodziny 3. Sytuacja finansowa rodziny a. sposób uzyskiwania dochodów przez rodziców b. wysokość dochodu 4. Możliwości poznawcze uczniów a. zaburzenia w funkcjonowaniu dziecka w szkole b. poziom wykształcenia rodziców	kwestionariusz ankiety dla uczniów 91 szkół podstawowych analiza ilościowa

III. Dobór próby, metodologia

Badania przeprowadzono bezpośrednio po sprawdzianie, w kwietniu 2003 roku i objęto nimi tegorocznych szóstoklasistów. Kwestionariusze ankiet² doręczono dyrektorom szkół

² Wzór kwestionariusza ankiety zamieszczono na stronie internetowej OKE w Poznaniu: www.oke.poznan.pl

podstawowych podczas przekazywania arkuszy egzaminacyjnych w punktach odbioru prac na terenie działalności poznańskiej Komisji. Udział w badaniach był całkowicie dobrowolny.

Położenie terytorialne było głównym kryterium doboru próby badawczej. Próbę warstwowano ze względu na województwo oraz jednostkę terytorialną (miasto, wieś), w taki sposób, aby liczba szkół i liczba uczniów w poszczególnych województwach i środowiskach była porównywalna. Liczba szkół wiejskich jest większa, niż liczba szkół miejskich. Z kolei liczba uczniów z różnej wielkości miast jest większa, niż liczba uczniów szkół wiejskich, ponieważ w całej populacji uczniów przystępujących do sprawdzianu występuje proporcja 2:1 na korzyść uczniów uczących się w miastach.

Tabela 1. Zestawienie liczbowe uczniów i szkół objętych badaniami socjologicznymi wg województw

Lp.	Województwo/ jednostka terytorialna	Liczba szkół wylosowanych / liczba szkół, których dane analizowano	Liczba uczniów wylosowanych /liczba uczniów, których dane analizowano
1.	lubuskie łącznie:	32*/30*	1520/1368
	miasta (różnej wielkości)	11/10	1001/886
	wsie	21/20	519/482
2.	wielkopolskie łącznie:	29/22	1654/1284
	miasta (różnej wielkości)	10/7	1097/772
	wsie	19/18	557/512
3.	zachodniopomorskie łącznie:	30/28	1575/1444
	miasta (różnej wielkości)	12/11	992/890
	wsie	18/17	583/554
razem		91/80	4749/4096

* 32 oznacza liczbę szkół, którym przekazano ankiety

* 30 oznacza liczbę szkół, których dane analizowano

Powyższe różnice liczbowe w tabeli są konsekwencją otrzymanej zwrotnie ze szkół mniejszej liczby ankiet oraz tzw. „czyszczeniem danych”, związanym z ustaleniem zgodności kodu i wyniku sprawdzianu każdego ucznia oraz zakłóceniami w odczycie zaznaczeń.

Kwestionariusze ankiet wypełniał dyrektor szkoły lub wychowawca klasy na podstawie dokumentacji szkolnej. W wielu ankietach odnotowano brak odpowiedzi na niektóre pytania, ponieważ szkoły nie dysponowały wszystkimi informacjami dotyczącymi każdego ucznia (załącznik nr 1 str.130 - 138). Uzyskane w ten dane wiążano z sumą punktów ze sprawdzianu danego ucznia.

Badaną populację 4096 uczniów zróżnicowano ze względu na osiąganą przez nich wysokość wyniku sprawdzianu. W celu przejrzystości analizy wprowadzono trzy kategorie wyników, które odpowiadają normalnemu rozkładowi wyników (podobnie jak wiele innych zjawisk społecznych):

1. wysokie - 40 - 34 punkty - uzyskało 23% badanej populacji - 923 uczniów,
2. średnie - 33 - 23 punkty - uzyskało 54% badanej populacji - 2214 uczniów,
3. niskie - 22 - 0 punkty - uzyskało 23% badanej populacji - 959 uczniów.

Do interpretacji danych posłużyła analiza ilościowa. Porównywano procent (czasami liczbę) uczniów w określonych przedziałach wyników ze sprawdzianu ze współczynnikiem korelacji. **Współczynnik korelacji służy określaniu siły zależności między zmiennymi**, czyli w przypadku naszych badań, wpływu różnych warunków społecznych np. sytuacji rodzinnej ucznia (patrz wskaźniki str. 119) na wysokość wyniku sprawdzianu. Na użytek badań zastosowano współczynnik korelacji C Pearsona skorygowany, który przybiera wartości w przedziale $<0 ; 1>$. Jeżeli są one bliskie zeru oznacza to, że korelacja jest niewielka.

Odnosząc się do tabel procentowych w załączniku nr 1 str. 126 - 134, przypominamy, że błąd statystyczny na skutek zakłóceń w danych (np. błędnych informacji podanych w ankietach) wynosi do 4%, skutkiem **tego wskazywano pewne tendencje tylko w przypadku różnic między przedziałami wyników wynoszącymi ponad 4%**.

Ze względu na to, że często spotykany jest stereotyp, że niskie wyniki osiągają uczniowie szkół wiejskich, niektóre wskaźniki np. przebywanie uczniów poza domem powyżej 8 godzin, rodziny wielodzietne, korzystanie z pomocy społecznej korelowano z wysokością wyniku ze względu na jednostkę terytorialną (patrz załącznik 1 str. 130-138) .

IV. Interpretacja wyników

1. Warunki terytorialne

Warunki terytorialne badano ze względu na województwo, jednostkę terytorialną (wieś, miasto), położenie i dojazd do szkoły. W projekcie ewaluacji założono sprawdzenie między innymi, czy czynniki te, w przypadku dzieci (szczególnie wiejskich) dojeżdżających do szkoły i dłużej przebywających poza domem, wpływają na wynik egzaminu. Bardzo często używano tego rodzaju argumentu w szkołach jako przyczyny osiągania niskich wyników w szkole.

a. Położenie terytorialne

W pierwszej kolejności zbadano, czy istnieje zależność pomiędzy wysokością wyniku, a pochodzeniem ucznia z województwa lubuskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego. Po podziale badanej populacji na trzy kategorie wyników sprawdzianu (patrz wyżej) okazało się, że procent uczniów w przedziałach wyników wysokich, średnich i niskich w poszczególnych województwach jest bardzo zrównoważony (po około 33% w każdym z przedziałów, załącznik nr 1. - tabela I.1. str. 130). Współczynnik korelacji jest bliski zeru, można więc całkowicie odrzucić hipotezę, że położenie terytorialne determinuje wysokość

wyniku sprawdzianu (załącznik nr 1. - tabela I.1. str. 130). Województwo nie jest czynnikiem, który różnicuje grupy uczniów, uzyskujących wysokie, średnie czy niskie wyniki sprawdzianu.

b. Jednostka terytorialna

Następnie rozpatrywano, czy istnieje zależność pomiędzy wysokością wyniku, a typem jednostki terytorialnej (wieś, miasto), w której znajduje się szkoła. Innymi słowy, czy istnieje jakaś prawidłowość w osiągniętych wynikach? Czy rzeczywiście uczniowie szkół wiejskich osiągają niższe wyniki? (załącznik nr 1 - tabela I.2. str. 130). Pośród uczniów, którzy osiągają wysokie wyniki, znacznie większy jest procent uczniów z miast. Analizując niskie wyniki można zauważyć, procent uczniów ze szkół miejskich i wiejskich wyrównuje się. Współczynnik korelacji bliski jest zeru, co oznacza, że nie ma wyraźnego związku pomiędzy faktem pochodzenia z miasta lub wsi, a wysokością wyniku sprawdzianu. Można postawić pytanie, dlaczego nie ma takiego związku, choć istnieją wyraźne różnice procentowe? Dlatego że uczniowie ze szkół wiejskich osiągają zarówno wyniki wysokie, jak i średnie, i niskie. To samo stwierdzenie można odnieść do uczniów szkół miejskich. Wzajemne proporcje między wartościami liczbowymi w poszczególnych przedziałach wyników powodują, że korelacja jest bliska zeru. Dopiero interpretując łącznie oba typy obliczeń, wzajemnie weryfikujących się, można stwierdzić, że położenie szkoły w mieście czy na wsi nie determinuje wysokości wyniku uzyskanego przez uczniów podczas sprawdzianu, a tym samym ich nie różnicuje. Należałoby odrzucić zatem powszechnie używany stereotyp myślowy, że uczniowie szkół wiejskich osiągają niższe wyniki.

c. Położenie szkoły

Często używanym argumentem, mającym „usprawiedliwić” wynik sprawdzianu jest położenie szkoły poza miejscowością zamieszkania ucznia, dlatego badaliśmy czy istotnie czynnik ten determinuje wynik sprawdzianu. Większość badanej populacji uczniów szkół podstawowych (około 70%) uczęszcza do szkół położonych w ich miejscu zamieszkania (załącznik nr 1 - tabela I.3. str. 130). Procent uczniów uczęszczających do szkół poza miejscem zamieszkania zwiększa się wraz z obniżaniem się wyniku. Jednak współczynnik korelacji w tym przypadku jest bliski zeru, co pozwala wnioskować, że nie ma istotnego znaczenia dla wysokości wyniku sprawdzianu, gdzie znajduje się szkoła.

d. Dojazd do szkoły

Kontynuacją problemu położenia szkoły jest dojazd do niej. Z uwagi na to, że uczniów dojeżdżających do szkoły w całej badanej populacji jest tylko około 30% można przypuszczać, że fakt dojeżdżania do szkoły nie ma specjalnego znaczenia. Wprawdzie procent uczniów dojeżdżających zwiększa się wraz z obniżaniem się wyniku, jednak

współczynnik korelacji jest tu również bliski zeru (załącznik nr 1. - tabela I.4.a. str. 131). Nie odnotowano również wpływu rodzaju środka transportu na wysokość wyniku (współczynnik korelacji bliski zeru załącznik nr 1 - tabela I.4.b. str. 131). Gros uczniów udaje się do szkoły pieszo (około 70%), pozostali (na ogół dzieci wiejskie) korzystają w zdecydowanej większości z autobusów szkolnych, choć odnośnie ostatniego przypadku wraz z obniżaniem się wyniku wzrasta w nich procent uczniów.

e. Liczba godzin przebywania dziecka poza domem

Nie ma również wyraźnego wpływu na wynik sprawdzianu liczba godzin przebywania dziecka poza domem (tzn. liczba zajęć lekcyjnych oraz czasowa konsekwencja dojazdu). W badanej populacji prawie 88% uczniów przebywa poza domem od 6 do 8 godzin dziennie (załącznik nr 1. - tabela I.5.a. str. 131). Mniej niż 5% badanej populacji jest poza domem od 9 do 10 i powyżej 10 godzin. Czynniki te nie ma wpływu na wysokość wyniku (współczynnik korelacji bliski zeru). Dodatkowo zestawiono również liczby uczniów z miast i wsi, którzy przebywają poza domem dłużej (załącznik nr 1. - tabela I.5.b. str. 132). Przyjmując proporcje 2:1 liczby uczniów miast i wsi widać, że zarówno w miastach, jak na wsiach uczniowie przebywają czasowo poza domem w równym stopniu i nie ma to wpływu na osiągnięty wynik (współczynnik korelacji bliski zeru).

Wnioski:

Na podstawie przedstawionej interpretacji badań można stwierdzić, że czynniki terytorialne nie różnicują grup uczniów osiągających różne wyniki sprawdzianu. Podobne sytuacje społeczne (w tym przypadku terytorialne) występują w każdym punktowym przedziale wyników, choć analiza rozkładu procentowego uczniów sugeruje, że istnieje **niewielka** tendencja do osiągania niższych wyników przez uczniów uczących się w szkole poza miejscem zamieszkania, dojeżdżających autobusem szkolnym (na ogół ze środowiska wiejskiego). **To jednak tylko tendencja**, ponieważ współczynniki korelacji wyraźnie wskazują, że na wynik sprawdzianu nie wpływają warunki terytorialne.

2. Struktura rodziny

Strukturę rodziny badano jedynie poprzez formalne cechy rodziny: jej status, sposób zamieszkiwania oraz liczbę dzieci w rodzinie. Należy jednak pamiętać, że istotniejsze w tym przypadku jest to, co aktualnie dzieje się w rodzinie ucznia. Czy dziecko przeżywa aktualnie dramaty związane z jej rozpadem, śmiercią rodzica lub, nawet jeżeli rodzina jest pełna, czy prawidłowe są relacje między wszystkimi jej członkami. W tym przypadku skoncentrowaliśmy się tylko na cechach formalnych rodziny.

a. Status rodziny

Zdecydowana większość (ponad 83%) badanej populacji uczniów posiada pełną rodzinę (załącznik nr 1 - tabela II.1. str. 132). Pozostali wychowują się w rodzinach niepełnych (śmierć jednego z rodziców, rozwód), w rodzinach zastępczych lub opiekują się nimi inne osoby. W tym przypadku nie możemy wskazać żadnej tendencji, ponieważ różnice procentowe w poszczególnych przedziałach wyników są zbyt małe. Porównując dane procentowe ze współczynnikiem korelacji bliskim zeru, można stwierdzić, że status rodziny nie ma żadnego wpływu na wysokość osiąganego przez uczniów wyniku.

b. Sposób zamieszkiwania

Podobnie wygląda sytuacja zamieszkiwania uczniów (załącznik nr 1. - tabela II.2. str. 132). Około 89% badanych dzieci zamieszkuje z obojgiem rodziców. Pozostali mieszkają tylko z matką lub tylko z ojcem. Współczynnik korelacji bliski jest zera, można więc wnioskować, że sposób zamieszkiwania, a dalej wychowywania dzieci przez samotnych rodziców nie ma wpływu na wysokość osiąganego wyniku. Jednak analiza tej sytuacji dla poszczególnego ucznia w szkole powinna być uzupełniona szerokim kontekstem życia rodziny.

c. Liczba dzieci w rodzinie

Około 57% badanych uczniów wychowuje się w rodzinach z jednym lub dwojgiem dzieci i uzyskują oni różne wyniki (załącznik nr 1 - tabela II.3. str. 133). 25% badanych, uzyskujących wyniki zarówno wysokie, średnie i niskie, przebywa w rodzinach z trojgiem dzieci. Pozostali uczniowie (około 18%) w rodzinach z czworgiem, pięciorgiem i więcej dziećmi (około 60% spośród nich to rodziny wiejskie - załącznik nr 1. - tabela II.4. str. 133). Procent uczniów z rodzin wielodzietnych wzrasta wraz z obniżaniem się wyników. Jednak wynik korelacji jest bliski zeru, stąd można wnioskować, że liczba dzieci w rodzinie nie determinuje wysokości osiąganego wyniku.

d. Niewydolność wychowawcza rodziny

W całej badanej populacji uczniów stwierdzono 44 rodziny niewydolne wychowawczo. Rodziny te mają nadzór kuratora sądowego (załącznik nr 1. - tabela II.5. str. 133). Wraz z obniżaniem się wyników sprawdzianu liczba uczniów z takich rodzin wzrasta, jednak bezpośredniej zależności nie odnotowano (współczynnik korelacji bliski zeru, dzieci ze średnim, a nawet wysokim wynikiem objęte są również taką opieką).

Wnioski:

Przedstawiona interpretacja badań wyraźnie sugeruje, że struktura rodziny nie ma wpływu na wysokość osiąganego wyniku. Istnieje **niewielka** tendencja do osiągnięcia niższego wyniku przez dzieci z rodzin wielodzietnych wiejskich, jednak równie wiele dzieci z rodzin wielodzietnych na wsi osiąga wynik przynajmniej średni. Należy jednak pamiętać, jak już wspomniano wyżej, że większe znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania dziecka mają relacje w rodzinie, niż jej formalna struktura. Można stwierdzić, że struktura rodziny nie różnicuje uczniów ze względu na wysokość osiąganego wyniku.

3. Sytuacja finansowa rodziny

Sytuację finansową badano analizując sposób uzyskiwania dochodów przez rodziny oraz fakt korzystania przez uczniów z pomocy społecznej. W projekcie ewaluacji zakładano, że dla poczucia bezpieczeństwa sytuacji finansowej ważna jest stałość w uzyskiwaniu dochodów oraz jego wysokość, którą można określić jako wystarczającą, jeżeli uczeń nie korzysta z pomocy społecznej. Często też spotykano się z argumentem, że dlatego wyniki są niższe, ponieważ jest duży wskaźnik bezrobocia.

a. Sposób uzyskiwania dochodów przez rodziców

W pierwszej kolejności badano, czy istnieje zależność pomiędzy wysokością wyniku sprawdzianu, a sposobem uzyskiwania dochodu przez ich rodziców. W badanych rodzinach średnio 56% ojców i 46% matek uzyskuje dochody poprzez pracę etatową, procent uczniów tej grupy nieznacznie maleje wraz z obniżaniem się wyniku (załącznik nr 1 - tabela III.1.a,b str. 134). Podobna tendencja występuje w przypadku uzyskiwania dochodu z własnej firmy, bądź indywidualnego gospodarstwa rolnego (około 17% ojców i 10% matek).

W badanej populacji średnio 12% ojców i 35% matek jest bezrobotnych i odpowiednio 8% ojców i 5% matek pracuje tylko dorywczo. W obu przypadkach procent uczniów wzrasta wraz z obniżaniem się wyniku. Jednak z uwagi na to, że w każdym przedziale wyników egzaminu występują np. rodzice bezrobotni, czy pracujący tylko dorywczo, współczynnik korelacji jest bliski zeru, co oznacza, że sposób uzyskiwania dochodów przez ojca i matkę nie wpływa bezpośrednio na wyniki egzaminu.

W celu pogłębienia analizy wybrano uczniów, których oboje rodzice jednocześnie mają taki sam sposób uzyskiwania dochodu (załącznik nr 1 - tabela III.1.c str. 134). Tendencja jest tu podobna, przy stałym dochodzie z pracy etatowej procent uczniów zwiększa się wraz ze wzrostem wyniku oraz zmniejsza się on w przypadku obojga rodziców bezrobotnych. Współczynnik korelacji jest jednak i w tym przypadku bliski zeru, stąd można wnioskować,

że sposób uzyskiwania dochodu nie determinuje bezpośrednio wysokości wyniku sprawdzianu.

b. Wysokość dochodu rodziny

Badaliśmy również, czy wysokość dochodu rodziny warunkuje wysokość wyniku sprawdzianu (załącznik nr 1. - tabela III.2.a - e str. 135). W badanej populacji uczniów około 30% dzieci korzysta z różnych form pomocy społecznej. W przypadku tych dzieci wyraźnie wzrasta procent uczniów wraz z obniżaniem się wyniku. Aż 57% uczniów, którzy uzyskali niski wynik sprawdzianu korzysta z pomocy społecznej, a 30% dzieci z niskimi wynikami pochodzi z rodzin, w których można spodziewać się niskich dochodów (zasiłki, renty, nieregularne dochody z pracy dorywczej rodziców). Współczynnik korelacji jest niewielki (odpowiednio 0,221 i 0,110), jednak większy niż w poprzednio analizowanych przypadkach. Można wnioskować, że istnieje słaba zależność pomiędzy wysokością dochodu, a wysokością wyniku. Nie stwierdzono natomiast zależności pomiędzy formą pomocy oraz ich liczbą a wysokością wyniku (spośród korzystających z pomocy najwięcej dzieci, bez względu na wysokość wyniku, korzysta z darmowych posiłków - średnio 55% oraz korzysta tylko z jednej formy pomocy - ponad 70 %). Dodatkowo zestawiono dzieci korzystające z darmowych posiłków (jako najczęściej występujących) na wsi i w mieście, badając, czy jednostka terytorialna warunkuje osiągnięty wynik (załącznik nr 1. - tabela III.2.e str. 136). Z tej formy pomocy uczniowie wsi korzystają w większym stopniu niż w mieście, jednak nie determinuje ona ich wyników, rozkład procentowy uczniów w poszczególnych przedziałach wyników dla wsi i dla miast przy podobnych dochodach jest w tym przypadku zrównoważony.

Wnioski:

Specyficzna sytuacja ekonomiczna w naszym kraju powoduje, że sposoby uzyskiwania dochodu przez rodziny nie zawsze są stabilne, często sytuacja zawodowa rodzin zmienia się z dnia na dzień. Przeprowadzona interpretacja danych wykazała, że istnieje **niewielka** tendencja do uzyskiwania niskich wyników przez dzieci osób bezrobotnych, jednak w skali całej populacji sposób uzyskiwania dochodu przez rodziców nie ma wpływu na osiągnięty wynik. Można z dużym prawdopodobieństwem przypuszczać, że w tym przypadku dużo istotniejsze znaczenie mają postawy i aspiracje edukacyjne rodziców, niż aktualna utrata pracy. Bardziej wyraźnie przedstawia się interpretacja dotycząca wysokości dochodu i wysokości wyniku. Ten wskaźnik w większym stopniu różnicuje uczniów. Współczynnik korelacji wskazuje na słabą zależność między zmiennymi, można więc wnioskować,

że badani uczniowie pochodzący z rodzin o bardzo niskich dochodach uzyskiwali niższe wyniki sprawdzianu.

4. Możliwości poznawcze uczniów

Możliwości poznawcze uczniów badano poprzez analizę poziomu wyników sprawdzianu, jaką osiągają dzieci z różnorodnymi zaburzeniami dotyczącymi funkcjonowania w szkole oraz wpływu poziomu wykształcenia rodziców na osiągnięcia dzieci. Taka analiza jest bardzo zubożona, ponieważ nie uwzględnia wszystkich możliwości intelektualnych uczniów (postaw, aspiracji, indywidualnych zdolności dziecka, stopnia rozwoju poznawczego i emocjonalnego). W projekcie ewaluacji zakładano, że różnorodne zaburzenia mogą wpływać na poziom osiąganych przez uczniów wyników (wyeliminowano dzieci dyslektyczne, ponieważ wobec nich stosowano inne, korzystniejsze kryteria oceniania i punktowania, uwzględniające tego rodzaju dysfunkcję).

Poziom wykształcenia rodziców może wpływać na kształtowanie się postaw wobec edukacji, co pośrednio może wpływać na wysokość wyniku.

a. Zaburzenia w funkcjonowaniu dziecka w szkole

W badanej populacji uczniów około 20% dzieci nie funkcjonuje w szkole prawidłowo. Stwierdzono słabą zależność (współczynnik korelacji wynosi 0,237) pomiędzy wysokością wyniku, a posiadaniem opinii lub orzeczenia stwierdzającego u dzieci różnego rodzaju dysfunkcje i zaburzenia. Procent uczniów wzrasta wraz z obniżaniem się wyniku i to w dość znacznym stopniu (załącznik nr 1. - tabela IV.1.a. str. 136).

Stwierdzono również bardzo słabą zależność pomiędzy wysokością wyniku, a rodzajem zaburzeń, można więc sądzić, że uczniowie z opinią o trudnościach w nauce, kłopotach wychowawczych lub występujących obu tych dysfunkcji łącznie będą osiągali niższe wyniki sprawdzianu (załącznik nr 1. - tabela IV.1.b,c str. 137). Natomiast fakt choroby, inwalidztwa czy słabość widzenia uczniów nie ma wpływu na wysokość wyniku sprawdzianu.

b. Poziom wykształcenia rodziców

W badanej populacji uczniów stwierdzono, że średnio 11% ojców i 15% matek posiada wykształcenie podstawowe, zawodowe odpowiednio 48% i 36%, średnie 28% i 37%, wyższe 11% i 12%. Wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia rodziców wzrasta procent uczniów osiągających coraz wyższe wyniki sprawdzianu (załącznik nr 1. - tabela IV.2.a,b str. 138). Współczynniki korelacji w obu przypadkach są bliskie zeru, nie można więc jednoznacznie określić siły wpływu poziomu wykształcenia matki czy ojca na wynik sprawdzianu, nie prowadząc badań pogłębiających ten problem, a dotyczących postaw i aspiracji edukacyjnych rodziców.

Wybierając dzieci, których rodzice posiadają taki sam poziom wykształcenia można stwierdzić, że fakt ten ma nieznaczny wpływ na wysokość wyniku (załącznik nr 1. - tabela IV.2.c. str. 138). Im niższy poziom wykształcenia obojga rodziców, tym wzrasta udział procentowy dzieci osiągających niższy wynik sprawdzianu.

Wnioski:

Wydawało się, że fakt posiadania przez dziecko jakiegoś rodzaju dysfunkcji, będzie miał istotny wpływ na wysokość wyniku. Okazało się jednak, że wpływ ten jest bardzo słaby, ponieważ dzieci, które według opinii pedagogiczno - psychologicznych mają trudności w nauce, osiągają również średnie, a nawet wysokie wyniki sprawdzianu (przy dostosowanej formie i warunkach sprawdzianu). Dlatego można stwierdzić, że istnieje tylko **niewielka** tendencja uzyskiwania **niskich wyników przez dzieci z opiniami i orzeczeniami pedagogiczno - psychologicznymi**.

Podobnie można skomentować wpływ poziomu wykształcenia rodziców, jest on niewielki, choć z pewnością zestawienia procentowe wskazują na **niewielką** tendencję, że **dzieci rodziców bardziej wykształconych osiągają wyższe wyniki sprawdzianu**.

Podsumowanie końcowe:

Wracając do pytań kluczowych, które zadaliśmy sobie na początku procesu ewaluacyjnego, można na nie odpowiedzieć negatywnie:

1. Sytuacje społeczne nie różnicują grup uczniów osiągających wysokie, średnie czy niskie wyniki sprawdzianu.
2. Nie ma zależności statystycznej pomiędzy wysokością wyniku sprawdzianu, a określonymi wskaźnikami społecznymi.

Z pewnością część czytelników niniejszego opracowania poczuje się zawiedziona, że nie odnalazła w nim potwierdzenia swoich refleksji na temat oddziaływania środowiska na wyniki edukacji dzieci.

Istnieje niewielka tendencja do uzyskiwania niskich wyników (bo takie wszystkich bardziej interesują) przez uczniów uczących się w szkole poza miejscem zamieszkania, dojeżdżających autobusem szkolnym (na ogół ze środowiska wiejskiego) lub pochodzących z rodzin wielodzietnych wiejskich, lub dzieci osób bezrobotnych, lub pochodzących z rodzin o bardzo niskich dochodach, lub dzieci z opiniami i orzeczeniami pedagogiczno – psychologicznymi, lub dzieci mających rodziców z niskim poziomem wykształcenia. Są to warunki stanowiące obciążenie dla dzieci, jednak w grupie uczniów osiągających średnie, a nawet wysokie wyniki sprawdzianu występują podobne warunki (choć nie w takim

nasileniu). Prawdopodobne jest, że połączenie u jednego ucznia wszystkich lub kilku ww. sytuacji społecznych może wpływać niekorzystnie na jego osiągnięcia szkolne, **zwłaszcza jeżeli taki uczeń nie uzyska pomocy**. Liczba takich dzieci w badanej populacji jest niewielka. Odnaleziono sześcioro uczniów obciążonych wszystkimi wymienionymi cechami, w tym jeden uzyskał wysoki wynik sprawdzianu. Wśród uczniów, u których nakładają się przynajmniej cztery badane cechy (dojazd do szkoły, szkoła poza miejscem zamieszkania, podstawowe wykształcenie obojga rodziców, niskie dochody oraz orzeczenie o trudnościach w nauce) 33 uczniów uzyskało niski wynik sprawdzianu, 5 uzyskało wynik średni, 1 wysoki. Łącznie tak duże obciążenia występują u zaledwie 1% badanej populacji, stąd wszelkie uogólnienia należy formułować ostrożnie. Niemniej można przyjąć tezę, że im więcej sytuacji społecznych mogących stanowić obciążenie dla ucznia, tym niższy wynik sprawdzianu.

Na podstawie bardzo podobnych sytuacji społecznych uczniów całej populacji można wnioskować, że nie determinują one jednoznacznie wysokości wyniku sprawdzianu. Warunki środowiskowe uczniów należy brać pod uwagę planując pracę opiekuńczą, wychowawczą i dydaktyczną szkoły, jednak nie można im przypisywać roli determinującej ich osiągnięcia. Warunki środowiskowe w aspektach omówionych w niniejszym opracowaniu nie mogą być wytłumaczeniem czy usprawiedliwieniem niskich wyników szkoły. Oczywiście, istnieje splot wielu okoliczności, o który należy wzbogacić każdą prowadzoną diagnozę, w tym i cech społecznych (nie stanowiących przedmiotu niniejszej analizy). Zadaniem szkoły jest wyjaśnienie wszystkich zależności mogących wpływać na osiągnięcia ucznia i przedsięwzięcie odpowiednich środków zaradczych. Nie można powiedzieć, że dziecko osiąga słabe wyniki w nauce, bo ma słabo wykształconych rodziców. Przyczyna tego, że osiąga ono słabe wyniki może tkwić w bardziej złożonych uwarunkowaniach, bądź w niskiej jakości pracy szkoły.

Na podstawie przeprowadzonej analizy można zaryzykować stwierdzenie, że nie ma przeszkód środowiskowych, aby uczniowie z przedziału niskich wyników mogli osiągać przynajmniej średnie wyniki sprawdzianu.

I. WARUNKI TERYTORIALNE

1. Podział wyników uczniów ze względu na położenie			
województwo	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
lubuskie	31,64%	33,79%	34,20%
wielkopolskie	30,55%	32,66%	29,09%
zachodniopomorskie	37,81%	33,55%	36,71%
liczba uczniów	923	2214	959
liczba uczniów ogółem	4096		
C Pearsona skorygowany	0,018		

2. Podział wyników uczniów ze względu na terytorium			
jednostka terytorialna	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
miasto	69,77%	62,65%	53,91%
wieś	30,23%	37,35%	46,09%
liczba uczniów	923	2214	959
liczba uczniów ogółem	4096		
C Pearsona skorygowany	0,075		

3. Położenie szkoły			
miejsce szkoły	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
w miejscu zamieszkania ucznia	81,64%	75,03%	65,47%
poza miejscem zamieszkania ucznia	18,36%	24,97%	34,53%
liczba uczniów	904	2167	944
liczba uczniów ogółem	4015		
C Pearsona skorygowany	0,078		

4. a. Dojazd do szkoły			
sposób	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
dojeżdża	24,73%	28,56%	35,66%
nie dojeżdża	75,27%	71,44%	64,34%
liczba uczniów	922	2213	959
liczba uczniów ogółem	4094		
C Pearsona skorygowany	0,053		

4. b. Sposób dojazdu do szkoły			
rodzaj środka transportu	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
pieszo	75,27%	71,44%	64,34%
autobus szkolny	13,99%	21,10%	30,24%
autobus PKS	2,93%	3,93%	3,96%
pociąg	0,00%	0,00%	0,00%
samochód prywatny	7,81%	3,53%	1,46%
liczba uczniów	922	2213	959
liczba uczniów ogółem	4094		
C Pearsona skorygowany	0,050		

5.a. Liczba godzin przebywania dziecka poza domem			
liczba godzin	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
do 5 godzin dziennie	6,53%	6,42%	5,84%
od 6 - 8 godzin dziennie	88,68%	88,08%	87,46%
od 9 - 10 godzin dziennie	3,92%	4,32%	4,89%
powyżej 10 godzin dziennie	0,87%	1,18%	1,81%
liczba uczniów	919	2197	941
liczba uczniów ogółem	4057		
C Pearsona skorygowany	0,005		

5.b. Przebywanie dzieci poza domem 9 - 10 i powyżej 10 godzin dziennie			
jednostka terytorialna	wysokość wyników/ liczba uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
wieś	10	31	23
miasto	34	80	40
liczba uczniów	44	111	63
liczba uczniów ogółem	218		
C Pearsona skorygowany	0,069		

II. S T R U K T U R A R O D Z I N Y

1. Sytuacja rodzinna uczniów			
status rodziny	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
rodzina pełna	88,31%	84,05%	81,43%
śmierć jednego z rodziców	2,19%	3,51%	4,20%
rozwód rodziców	6,56%	8,52%	9,34%
powtórny związek małżeński	2,08%	2,92%	3,78%
rodzina zastępcza	0,64%	0,68%	0,94%
dom dziecka	0,00%	0,00%	0,00%
inni opiekunowie	0,22%	0,32%	0,31%
liczba uczniów	915	2195	953
liczba uczniów ogółem	4063		
C Pearsona skorygowany	0,026		

2. Sposób zamieszkiwania uczniów			
zamieszkiwanie	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
z rodzicami	91,02%	88,50%	86,80%
tylko z matką	7,97%	10,55%	12,32%
tylko z ojcem	1,01%	0,95%	0,88%
liczba uczniów	891	2105	909
liczba uczniów ogółem	3905		
C Pearsona skorygowany	0,017		

3. Liczba dzieci w rodzinie			
Liczba dzieci	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
1 dziecko	17,15%	11,66%	8,89%
2 dzieci	52,56%	45,27%	35,36%
3 dzieci	21,83%	26,45%	25,27%
4 dzieci	5,79%	9,83%	15,08%
5 i więcej dzieci	2,67%	6,79%	15,40%
liczba uczniów	898	2136	922
liczba uczniów ogółem	3956		
C Pearsona skorygowany	0,053		

4. Rodziny wielodzietne - (4, 5 i więcej dzieci w rodzinie)			
jednostka terytorialna	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
miasto	57,89%	39,15%	37,01%
wieś	42,11%	60,85%	62,99%
liczba uczniów	76	355	281
liczba uczniów z rodzin wielodzietnych ogółem	712		
C Pearsona skorygowany	0,086		

5. Niewydolność wychowawcza rodziny			
nadzór kuratora nad rodziną	wysokość wyników/ liczba uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
liczba uczniów	2	13	29
liczba uczniów ogółem	44		
C Pearsona skorygowany	0,015		

III. SYTUACJA FINANSOWA RODZINY

1.a. Sposób uzyskiwania dochodów			
charakter pracy ojca	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
bezrobotny	8,36%	11,19%	16,31%
praca etatowa	61,44%	55,97%	51,18%
własna firma/gosp. indyw.	20,44%	17,24%	13,95%
emeryt/rencista	4,77%	7,00%	7,21%
pracuje dorywczo	4,99%	8,60%	11,35%
liczba uczniów	861	2001	846
liczba uczniów ogółem	3708		
C Pearsona skorygowany	0,036		

1.b. Sposób uzyskiwania dochodów			
charakter pracy matki	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
bezrobotna	22,56%	33,55%	46,64%
praca etatowa	59,82%	46,92%	31,35%
własna firma/gosp. indyw.	11,90%	9,82%	8,92%
emeryt/rencista	3,03%	4,69%	5,61%
pracuje dorywczo	2,69%	5,02%	7,48%
liczba uczniów	891	2110	909
liczba uczniów ogółem	3910		
C Pearsona skorygowany	0,098		

1.c. Sposób uzyskiwania dochodów			
charakter pracy obojga rodziców	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
bezrobotni	5,08%	11,27%	24,07%
praca etatowa	77,48%	67,41%	51,29%
własna firma/gosp. indyw.	15,24%	15,29%	18,34%
emeryci/renciści	0,88%	2,79%	2,58%
pracują dorywczo	1,32%	3,24%	3,72%
liczba uczniów	453	896	349
liczba uczniów ogółem	1698		
C Pearsona skorygowany	0,092		

2.a. Korzystanie uczniów z pomocy społecznej			
korzysta z pomocy	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
	11,70%	25,52%	57,00%
liczba uczniów	923	2214	959
liczba uczniów ogółem	4096		
C Pearsona skorygowany	0,221		

2. b. Korzystanie uczniów z pomocy społecznej			
Formy pomocy	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
darmowe posiłki w szkole	55,28%	57,07%	53,14%
pomoc rzeczowa	19,26%	15,38%	13,72%
pomoc finansowa	12,42%	12,67%	14,31%
nadzór kuratora nad rodziną	1,24%	1,60%	4,23%
pomoc innych instytucji społecznych	11,80%	13,28%	14,60%
liczba różnych form pomocy	161	813	685
liczba różnych form pomocy ogółem	1659		
C Pearsona skorygowany	0,019		

2.c.Sposób uzyskiwania dochodów			
Sposób uzyskiwania dochodów przez oboje rodziców	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
zasiłek, renta, dochody nieregularne	7,28%	17,30%	30,37%
liczba uczniów	453	896	349
liczba uczniów ogółem	1698		
C Pearsona skorygowany	0,110		

2.d. Korzystanie z pomocy społecznej			
uczeń korzysta z:	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
1 formy pomocy	77,78%	61,06%	76,56%
2 form pomocy	16,67%	16,81%	14,47%
3 form pomocy	2,78%	20,35%	7,14%
4 form pomocy	2,77%	1,43%	1,10%
5 form pomocy	0,00%	0,35%	0,73%
liczba uczniów	108	565	546
liczba uczniów korzystających z pomocy ogółem	1219		
C Pearsona skorygowany	0,084		

2.e.Uczniowie korzystający z darmowych posiłków			
jednostka terytorialna	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
wieś	61,80%	57,33%	58,52%
miasto	38,20%	42,67%	41,48%
liczba uczniów	89	464	364
liczba uczniów korzystających z posiłków ogółem	917		
C Pearsona skorygowany	0,018		

IV. MOŻLIWOŚCI POZNAWCZE UCZNIÓW

1. a. Zaburzenia w funkcjonowaniu dzieci w szkole			
zaburzenia w funkcjonowaniu dziecka	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
	10,22%	17,07%	36,41%
liczba uczniów	923	2214	959
liczba uczniów ogółem	4096		
C Pearsona skorygowany	0,233		

1.b. Rodzaje zaburzeń w funkcjonowaniu dzieci w szkole			
Rodzaj zaburzeń	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
dzieci objęte opieką pedagoga - kłopoty wychowawcze	12,84%	24,44%	25,12%
nadzór kuratora sądowego	0,00%	0,62%	2,92%
długotrwała choroba, inwalidztwo	13,76%	6,57%	4,70%
opinia o trudnościach w nauce	11,93%	23,41%	42,46%
opinia o trudnościach w zachowaniu	6,42%	12,32%	11,67%
orzeczenie dziecka słabo widzącego	55,05%	32,64%	13,13%
liczba zaburzeń razem	109	487	617
liczba zaburzeń ogółem	1213		
C Pearsona skorygowany	0,111		

1. c. Zaburzenia w funkcjonowaniu dzieci w szkole			
Liczba zaburzeń	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
1	98,95%	87,30%	80,12%
2	1,05%	10,85%	15,20%
3	0,00%	1,85%	4,68%
4	0,00%	0,00%	0,00%
5	0,00%	0,00%	0,00%
6	0,00%	0,00%	0,00%
liczba uczniów	95	378	342
liczba uczniów ogółem	815		
C Pearsona skorygowany	0,064		

2.a. Wykształcenie rodziców			
poziom wykształcenia ojca	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
podstawowe	3,86%	8,29%	21,90%
zawodowe	33,76%	53,24%	58,29%
średnie	37,15%	30,42%	18,42%
wyższe	25,23%	8,05%	1,39%
liczba uczniów	856	2038	863
liczba uczniów ogółem	3757		
C Pearsona skorygowany	0,096		

2.b. Wykształcenie rodziców			
poziom wykształcenia matki	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
podstawowe	3,91%	11,92%	28,13%
zawodowe	22,32%	38,93%	45,74%
średnie	48,55%	38,73%	24,36%
wyższe	25,22%	10,42%	1,77%
liczba uczniów	896	2130	903
liczba uczniów ogółem	3929		
C Pearsona skorygowany	0,099		

2.c. Wykształcenie rodziców			
poziom wykształcenia obojga rodziców	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
podstawowe	2,04%	8,06%	24,71%
zawodowe	26,79%	51,31%	57,39%
średnie	42,13%	33,08%	17,12%
wyższe	29,04%	7,55%	0,78%
liczba uczniów	489	1179	514
liczba uczniów ogółem	2182		
C Pearsona skorygowany	0,121		

.....
miejsowość

data

						-				

identyfikator szkoły

numer sali

**PROTOKÓŁ
PRAWIDŁOWOŚCI PRZEBIEGU
SPRAWDZIANU/EGZAMINU GIMNAZJALNEGO -
cz. humanistycznej/cz. matematyczno – przyrodniczej*
w roku szkolnym 2002/2003**

1. Warunki przechowywania materiałów egzaminacyjnych są zgodne z procedurami.**.....	Tak	Nie
2. W sali egzaminacyjnej zapewniono warunki gwarantujące samodzielność pracy ucznia (<i>m.in. odpowiednią odległość pomiędzy stolikami uczniów</i>).	Tak	Nie
3. Uczniom z dysfunkcjami zapewniono odpowiednio dostosowane warunki.	Tak	Nie
4. Uczniowie wchodzili do wyznaczonej sali pojedynczo, według kolejności na liście.	Tak	Nie
5. Przewodniczący zespołów nadzorujących odebrali nienaruszone paczki z zestawami egzaminacyjnymi od przewodniczącego szkolnego zespołu egzaminacyjnego.	Tak	Nie
6. Nienaruszone materiały egzaminacyjne otwarto w obecności zdających.	Tak	Nie
7. Przewodniczący zespołu nadzorującego poinformował uczniów o:		
a. sposobie kodowania	Tak	Nie
b. obowiązku zapoznania się z instrukcją/ informacją wydrukowaną na pierwszej stronie zestawu	Tak	Nie
c. konieczności sprawdzenia kompletności zestawów egzaminacyjnych.	Tak	Nie
8. Czas rozpoczęcia i zakończenia sprawdzianu/egzaminu zapisano na tablicy (planszy).	Tak	Nie
9. Czas przeznaczony na sprawdzian/egzamin został przekroczony.	Tak	Nie
10. Podczas sprawdzianu/egzaminu stwierdzono przypadki niesamodzielnej pracy ucznia.	Tak	Nie
11. Podczas sprawdzianu/egzaminu zaistniały nieprzewidziane zdarzenia. Jeżeli tak, prosimy o ich opisanie	Tak	Nie

.....
.....
.....
.....
.....
.....

* właściwy egzamin oraz jego część należy podkreślić
**wybraną odpowiedź należy przekreślić symbolem „X”

12. Nauczyciele wchodzący w skład zespołu nadzorującego przestrzegali procedur określających ich sposób zachowania (*tzn. zachowywali ciszę, nie zaglądali do prac uczniów, nie wychodzili z sali itp.*) Tak Nie
13. W skład zespołu nadzorującego wchodził przynajmniej jeden nauczyciel zatrudniony w innej szkole/placówce..... Tak Nie
14. Odbiór prac od uczniów zorganizowano sprawnie (*tzn. bez zamieszania i kolejek*). Tak Nie
15. Członkowie zespołu nadzorującego, odbierając prace od uczniów sprawdzili:
- a. poprawność kodowania Tak Nie
- b. kompletność materiałów Tak Nie
- c. wypełnienie karty odpowiedzi Tak Nie
16. Potwierdzono obecność oraz oddanie zestawu egzaminacyjnego przez uczniów na liście przesłanej z OKE. Tak Nie
17. Sporządzono protokół przebiegu sprawdzianu/egzaminu w danej sali. Tak Nie
18. Członkowie zespołu nadzorującego oraz ekspert/obserwator podpisali protokół przebiegu sprawdzianu/egzaminu gimnazjalnego. Tak Nie
19. Zestawy egzaminacyjne z danej sali spakowano według instrukcji. Tak Nie
20. Uwagi dotyczące przebiegu sprawdzianu/egzaminu gimnazjalnego.

1.
imię i nazwisko obserwatora podpis obserwatora

2.
imię i nazwisko przewodniczącego
zespołu nadzorującego podpis przewodniczącego
zespołu nadzorującego

3.
imię i nazwisko przewodniczącego s.z.e. podpis przewodniczącego s.z.e.

.....
 miejscowość

data

						-				

identyfikator szkoły

**PROTOKÓŁ OCENY
PRAWIDŁOWOŚCI PRZEBIEGU SPRAWDZIANU/EGZAMINU GIMNAZJALNEGO -
cz. humanistycznej/cz. matematyczno – przyrodniczej*
w roku szkolnym 2002/2003**

I. Dokumentacja egzaminacyjna – załączniki 1.2.a., 1.2.b., 1.2.c.

1. uczniów
2. zespołów nadzorujących
3. protokołów egzaminacyjnych

Kryteria oceny

- ❖ kompletność danego rodzaju dokumentów
- ❖ poprawność i kompletność ich wypełnienia
- ❖ czytelność

II. Warunki techniczne w szkole

III. Sala egzaminacyjna

IV. Zabezpieczenie materiałów egzaminacyjnych

V. Warunki organizacyjne

VI. Przebieg sprawdzianu/egzaminu w danej sali

VII. Zakończenie - spakowanie i zabezpieczenie zestawów egzaminacyjnych

Instrukcja:

1. Przed podjęciem oceny prawidłowości przebiegu sprawdzianu/egzaminu należy dokładnie zapoznać się ze strukturą oraz zawartością „Protokołu oceny...”. Istotna jest odpowiedź na każde pytanie, których kolejność jest umowna, a ekspert powinien odszukać pytanie adekwatne do danej sytuacji egzaminacyjnej.
2. Ekspert powinien przybyć do szkoły około 1, 5 godziny przed rozpoczęciem egzaminu. Wiele pytań w protokole dotyczy bowiem warunków organizacyjno – technicznych szkoły, które należy sprawdzić wcześniej.
3. Analizę dokumentacji egzaminacyjnej należy przeprowadzić przed sprawdzianem/egzaminem - dokumentacja uczniów oraz po ich zakończeniu - protokoły egzaminacyjne, zespoły nadzorujące.
4. Ekspert przebywa podczas trwania sprawdzianu/egzaminu w jednej z sal egzaminacyjnych.
5. Ekspert nie uczestniczy w przeprowadzaniu sprawdzianu/egzaminu.

**właściwy egzamin oraz jego część należy podkreślić*

I. OCENA PRAWIDŁOWOŚCI PROWADZENIA DOKUMENTACJI EGZAMINACYJNEJ
W SZKOLE

ZAŁĄCZNIK 1.2.a.

1. DOKUMENTACJA DOTYCZĄCA UCZNIÓW:						
Lp.	Imię, nazwisko, kod ucznia	Rodzaj opinii, orzeczenia, zwolnienia ¹	Data wystawienia ²	Nazwa poradni ³	Dostosowanie formy i warunków egzaminacyjnych ⁴	Dosto - sowano ⁵

¹ np. dysleksja, upośledzenie w stopniu lekkim, uczeń słabo widzący, zwolnienie lekarskie, wnioski rodziców lub dyrektora szkoły o zwolnienie ucznia, decyzja o zwolnieniu wystawiona przez Dyrektora OKE w Poznaniu

² data wystawienia opinii, orzeczenia, zwolnienia

³ pełna nazwa poradni

⁴ np. wydłużenie czasu, typ arkusza np. A8, dostosowane stanowisko w sali egzaminacyjnej, przyjmowanie leków itp. - wynika z opinii poradni

⁵ prosimy wpisać słowa „tak” lub „nie” po sprawdzeniu w salach egzaminacyjnych lub po zakończeniu sprawdzianu/egzaminu

1. DOKUMENTACJA DOTYCZĄCA UCZNIÓW cd.:

<i>Lp.</i>	<i>Imię, nazwisko, kod ucznia</i>	<i>Rodzaj opinii, orzeczenia, zwolnienia</i>	<i>Data wystawienia</i>	<i>Nazwa poradni</i>	<i>Dostosowanie formy i warunków egzaminacyjnych</i>	<i>Dosto - sowano</i>

LAUREACI

<i>Lp.</i>	<i>Imię, nazwisko, kod ucznia</i>	<i>Decyzja dyrektora OKE w Poznaniu ⁶ (data wystawienia, część egzaminu)</i>

Potwierdzenie prawidłowości (nieprawidłowości) analizowanej dokumentacji:

.....

.....

.....

.....

⁶ prosimy o wpisanie daty wystawienia decyzji oraz części egzaminu gimnazjalnego

Lp.	Rodzaj protokołu	Jest ¹¹	Kompletność wypełnienia ¹²	Poprawność wypełnienia ¹³	Czytelność wypełnienia ¹⁴
1.	Protokoły przebiegu sprawdzianu/egzaminu gimnazjalnego z każdej sali egzaminacyjnej (liczba - ... <i>zespory nadzorujące</i> ⁷)				
2.	Zbiórca protokołów przebiegu sprawdzianu/egzaminu gimnazjalnego* <i>Data powołania</i> ⁸ <i>Liczba członków zespołu nadzorującego</i> ⁹ <i>Jeden z członków zespołu nadzorującego jest zatrudniony w innej szkole/placówce (nazwa i adres)*</i> ⁹ <i>Członkowie zespołu nie uczą przedmiotów danej części egzaminu gimnazjalnego</i> ¹⁰				
3.	Wykaz uczniów, którzy przegrali lub nie przystąpili do sprawdzianu/egzaminu gimnazjalnego* ⁵				
4.	Decyzja o przerwaniu sprawdzianu/egzaminu gimnazjalnego*				
5.	Protokół przekazania/odbioru zestawów egzaminacyjnych				
6.	Oświadczenie przewodniczącego s.z.e. w sprawie zabezpieczenia dokumentów egzaminacyjnych				
7.	Powołanie eksperta do sprawdzenia prawidłowości przebiegu sprawdzianu/egzaminu gimnazjalnego*		Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
8.	Upoważnienie dla obserwatora do obserwacji przebiegu sprawdzianu/egzaminu gimnazjalnego*		Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
9.	Listy uczniów przesłane przez OKE w Poznaniu ¹⁶				

ZAŁĄCZNIK 1.2.b.
Potwierdzenie prawidłowości (nieprawidłowości) analizowanej dokumentacji:

.....

.....

.....

.....

⁷ według numeracji sal np. 001, 002, lub A, B lub aula, sala gimn. itp.

⁸ analiza „Powołania szkolnych zespołów nadzorujących”

⁹ prosimy o wpisanie nazwy i adresu szkoły/placówki

¹⁰ dotyczy tylko egzaminu gimnazjalnego, prosimy o wpisanie „tak” lub „nie” na podstawie ustnego wyjaśnienia dyrektora szkoły/ dokumentu mianowania

Potwierdzenie prawidłowości (nieprawidłowości) analizowanej dokumentacji:

.....

.....

.....

¹¹ prosimy o wpisanie znaku „X”

¹² prosimy wpisać „tak” lub „nie”

¹³ prosimy wpisać „tak” lub „nie”

¹⁴ prosimy wpisać „tak” lub „nie”

¹⁵ w tym uczniowie czasowo przebywający poza szkołą (domy dziecka, sanatoria itp.)

* właściwy egzamin prosimy podkreślić

¹⁶ dotyczy tylko naniesionych poprawek przez przewodniczącego s.z.e.

II. WARUNKI TECHNICZNE W SZKOLE

1. Szkoła dysponuje specjalnym pomieszczeniem lub sejfem (metalową szafą) do przechowywania materiałów egzaminacyjnych.....	☐ Tak	☐ Nie
2. Szkoła dysponuje stale dostępnym, sprawnym połączeniem telefonicznym.....	☐ Tak	☐ Nie
3. Szkoła dysponuje sprawnym kserografem.....	☐ Tak	☐ Nie

III. SALE EGZAMINACYJNE

1. Sale egzaminacyjne posiadają warunki zgodne z podstawowymi przepisami bhp (<i>wielkość sali, oświetlenie, wentylacja</i>).....	☐ Tak	☐ Nie
2. W salach egzaminacyjnych zapewniono warunki do samodzielnej pracy uczniów:		
a. oddzielny stolik dla każdego ucznia.....	☐ Tak	☐ Nie
b. odległość stolików uniemożliwia kontaktowanie się uczniów.....	☐ Tak	☐ Nie
c. stoliki ustawione są w jednym kierunku.....	☐ Tak	☐ Nie
d. zapewniono miejsca dla zespołu nadzorującego, ekspertów i obserwatorów.....	☐ Tak	☐ Nie
3. W salach egzaminacyjnych znajduje się tablica, plansza.....	☐ Tak	☐ Nie
4. W salach egzaminacyjnych znajduje się zegar.....	☐ Tak	☐ Nie
5. W salach egzaminacyjnych zapewniono warunki (miejsca, osobna sala) dostosowane do dysfunkcji uczniów (zgodnie z wykazem w załączniku 1.1).....	☐ Tak	☐ Nie
6. W salach egzaminacyjnych znajdują się pomoce dydaktyczne (mapy, eksponaty itp.).....	☐ Tak	☐ Nie

IV . ZABEZPIECZENIE, PRZEKAZANIE MATERIAŁÓW EGZAMINACYJNYCH

1. Materiały egzaminacyjne znajdowały się w zabezpieczonym miejscu.....	☐ Tak	☐ Nie
2. Stwierdzono nienaruszalność paczek/kopert z zestawami egzaminacyjnymi.....	☐ Tak	☐ Nie
3. Materiały egzaminacyjne (zestawy egzaminacyjne, listy uczniów, druk protokołu przebiegu sprawdzianu/egzaminu) przekazano przewodniczącym zespołów nadzorujących w obecności ich członków oraz przedstawicieli uczniów.....	☐ Tak	☐ Nie

V. WARUNKI ORGANIZACYJNE W SZKOLE

1. Szkoła zapewniła warunki wykluczające możliwość kontaktowania się uczniów z innymi osobami (np. podczas korzystania z toalety).....	☐ Tak	☐ Nie
2. Przygotowano zapasowe przybory piśmienne.....	☐ Tak	☐ Nie
3. Przygotowano kartki (dla wszystkich uczniów) z imieniem i nazwiskiem ucznia oraz jego trzyznakowym kodem.....	☐ Tak	☐ Nie
4. Powiadomiono najbliższy zespół opieki zdrowotnej o terminie sprawdzianu/egzaminu.....	☐ Tak	☐ Nie
5. Zapewniono warunki ciszy i spokoju na terenie szkoły podczas sprawdzianu/egzaminu.....	☐ Tak	☐ Nie
6. Czynności organizacyjne rozpoczęto odpowiednio wcześniej.....	☐ Tak	☐ Nie

7. Przewodniczący s.z.e. przekazał przewodniczącym zespołów nadzorujących informacje dotyczące uczniów z dysfunkcjami oraz zalecenia lekarskie (np. przyjmowanie przez uczniów leków)..... Tak Nie
8. Uczniowie zostali zapoznani z „Informacją dla ucznia przystępującego do sprawdzianu/egzaminu” co najmniej na tydzień przed terminem sprawdzianu/egzaminu (**Patrz procedura 5., załącznik 5.1.**) Tak Nie

Uwagi :

.....

.....

.....

**VI. PRZEBIEG SPRAWDZIANU/EGZAMINU GIMNAZJALNEGO -
cz. humanistycznej/cz. matematyczno – przyrodniczej**
(właściwy egzamin oraz jego część należy podkreślić)

numer sali

1. Uczniowie wnieśli do sali egzaminacyjnej tylko przybory do pisania i rysowania oraz legitymację szkolną..... Tak Nie
2. Uczniowie wchodzili do wyznaczonej sali pojedynczo, według kolejności na liście. Tak Nie
2. Uczniowie zajmowali wyznaczone miejsca..... Tak Nie
3. Przewodniczący zespołu nadzorującego poinformował uczniów o:
- a. sposobie kodowania Tak Nie
- b. obowiązku zapoznania się z instrukcją wydrukowaną na pierwszej stronie zestawu Tak Nie
- c. konieczności sprawdzenia kompletności zestawów egzaminacyjnych. Tak Nie
4. Czas rozpoczęcia i zakończenia sprawdzianu/egzaminu zapisano na tablicy (planszy)..... Tak Nie
5. Czas przeznaczony na sprawdzian/egzamin został przekroczony. Tak Nie
6. Podczas sprawdzianu/egzaminu stwierdzono przypadki niesamodzielnej pracy ucznia. Tak Nie
7. Podczas sprawdzianu/egzaminu zaistniały nieprzewidziane zdarzenia. Tak Nie
Jeżeli tak, prosimy o ich opisanie

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Nauczyciele wchodzący w skład zespołu nadzorującego przestrzegali procedur określających ich sposób zachowania (*tnz. zachowywali ciszę, nie zaglądali do prac uczniów, nie wychodzili z sali itp.*) Tak .. Nie
9. Odbiór prac od uczniów zorganizowano sprawnie (*tnz. jednocześnie od wszystkich uczniów, bez zamieszania i kolejek*)..... Tak .. Nie
10. Członkowie zespołu nadzorującego, odbierając prace od uczniów sprawdzili*:
- a. poprawność kodowania Tak .. Nie
- b. kompletność materiałów Tak .. Nie
- c. wypełnienie karty odpowiedzi Tak .. Nie
- d. zakodowano arkusze i karty odpowiedzi uczniów zwolnionych i nieobecnych..... Tak .. Nie
11. Potwierdzono obecność oraz oddanie zestawu egzaminacyjnego przez uczniów na liście przesłanej z OKE. Tak .. Nie
12. Sporządzono protokół przebiegu sprawdzianu/egzaminu w danej sali. Tak .. Nie
13. Członkowie zespołu nadzorującego oraz ekspert/obserwator podpisali protokół przebiegu sprawdzianu/egzaminu gimnazjalnego. Tak .. Nie
14. Zestawy egzaminacyjne z danej sali spakowano według instrukcji. Tak .. Nie
15. Uwagi dotyczące przebiegu sprawdzianu/egzaminu gimnazjalnego.
-
-
-

*sprawdzenie poprawności czynności zespołu nadzorującego - należy losowo wybrać 10 zestawów egzaminacyjnych - prosimy wpisać słowa „tak” lub „nie” w każdą rubrykę

Lp.	Kod ucznia	Właściwe zaznaczenie kodu przez zespół nadzorujący	Kompletność zestawu	Właściwe wypełnienie karty odpowiedzi
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

VII. ZAKOŃCZENIE

1. Przewodniczący s.z.e. skompletował i spakował zestawy egzaminacyjne z poszczególnych sal.....	☐ Tak	☐ Nie
2. Przewodniczący s.z.e. pozostawił w dokumentacji szkoły następujące dokumenty:		
a. powołanie, o którym mowa w Procedurze 4., pkt 7. ,.....	☐ Tak	☐ Nie
b. protokoły przebiegu sprawdzianu/egzaminu z poszczególnych sal.....	☐ Tak	☐ Nie
c. kopie:		
- zweryfikowanych list zdających z poszczególnych sal egzaminacyjnych.....	☐ Tak	☐ Nie
- zbiorczego protokołu przebiegu sprawdzianu/egzaminu z ewentualną decyzją o przerwaniu sprawdzianu/egzaminu.....	☐ Tak	☐ Nie
- zbiorczego wykazu uczniów, którzy przegrali sprawdzian/egzamin lub do niego nie przystąpili.....	☐ Tak	☐ Nie
- protokołu przekazania/odbioru dokumentacji egzaminacyjnej.....	☐ Tak	☐ Nie
3. Przewodniczący odwiózł do punktu odbioru prac zabezpieczone zestawy egzaminacyjne.....	☐ Tak	☐ Nie

Uwagi końcowe dotyczące oceny przebiegu sprawdzianu/egzaminu gimnazjalnego

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

imię i nazwisko eksperta.....*podpis*.....

imię i nazwisko przewodniczącego s.z.e.*podpis*.....

Poznań, dnia

**Na podstawie protokołu oceny prawidłowości przebiegu sprawdzianu/egzaminu
gimnazjalnego sporządzonego przez eksperta:**

.....
imię nazwisko

w szkole.....

*nazwa, adres szkoły***stwierdza się, że:**

- Dokumentacja egzaminacyjna
- Warunki techniczne w szkole
- Sale egzaminacyjne
- Zabezpieczenie materiałów egzaminacyjnych
- Warunki organizacyjne w szkole
- Przebieg sprawdzianu/egzaminu w danej sali
- Zakończenie - spakowanie i zabezpieczenie zestawów egzaminacyjnych

**Zaznaczone () obszary kontroli były zgodne z prawem (rozporządzeniem MENiS
z dnia 21 marca 2001 (Dz U Nr 29 poz.323 ze zmianami) i 7 stycznia 2003
oraz z instrukcjami i procedurami wydanymi przez OKE w Poznaniu).**

Za nieprawidłowe zostały uznane:.....
.....
.....**Rekomendacje:**.....
.....
.....

Dyrektor OKE w Poznaniu

.....

I. WARUNKI TERYTORIALNE

1. Podział wyników uczniów ze względu na położenie			
województwo	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
lubuskie	31,64%	33,79%	34,20%
wielkopolskie	30,55%	32,66%	29,09%
zachodniopomorskie	37,81%	33,55%	36,71%
liczba uczniów	923	2214	959
liczba uczniów ogółem	4096		
C Pearsona skorygowany	0,018		

2. Podział wyników uczniów ze względu na terytorium			
jednostka terytorialna	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
miasto	69,77%	62,65%	53,91%
wieś	30,23%	37,35%	46,09%
liczba uczniów	923	2214	959
liczba uczniów ogółem	4096		
C Pearsona skorygowany	0,075		

3. Położenie szkoły			
miejsce szkoły	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
w miejscu zamieszkania ucznia	81,64%	75,03%	65,47%
poza miejscem zamieszkania ucznia	18,36%	24,97%	34,53%
liczba uczniów	904	2167	944
liczba uczniów ogółem	4015		
C Pearsona skorygowany	0,078		

4. a. Dojazd do szkoły			
sposób	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
dojeżdża	24,73%	28,56%	35,66%
nie dojeżdża	75,27%	71,44%	64,34%
liczba uczniów	922	2213	959
liczba uczniów ogółem	4094		
C Pearsona skorygowany	0,053		

4. b. Sposób dojazdu do szkoły			
rodzaj środka transportu	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
pieszo	75,27%	71,44%	64,34%
autobus szkolny	13,99%	21,10%	30,24%
autobus PKS	2,93%	3,93%	3,96%
pociąg	0,00%	0,00%	0,00%
samochód prywatny	7,81%	3,53%	1,46%
liczba uczniów	922	2213	959
liczba uczniów ogółem	4094		
C Pearsona skorygowany	0,050		

5.a. Liczba godzin przebywania dziecka poza domem			
liczba godzin	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
do 5 godzin dziennie	6,53%	6,42%	5,84%
od 6 - 8 godzin dziennie	88,68%	88,08%	87,46%
od 9 - 10 godzin dziennie	3,92%	4,32%	4,89%
powyżej 10 godzin dziennie	0,87%	1,18%	1,81%
liczba uczniów	919	2197	941
liczba uczniów ogółem	4057		
C Pearsona skorygowany	0,005		

5.b. Przebywanie dzieci poza domem 9 - 10 i powyżej 10 godzin dziennie			
jednostka terytorialna	wysokość wyników/ liczba uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
wieś	10	31	23
miasto	34	80	40
liczba uczniów	44	111	63
liczba uczniów ogółem	218		
C Pearsona skorygowany	0,069		

II. STRUKTURA RODZINY

1. Sytuacja rodzinna uczniów			
status rodziny	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
rodzina pełna	88,31%	84,05%	81,43%
śmierć jednego z rodziców	2,19%	3,51%	4,20%
rozwód rodziców	6,56%	8,52%	9,34%
powtórny związek małżeński	2,08%	2,92%	3,78%
rodzina zastępcza	0,64%	0,68%	0,94%
dom dziecka	0,00%	0,00%	0,00%
inni opiekunowie	0,22%	0,32%	0,31%
liczba uczniów	915	2195	953
liczba uczniów ogółem	4063		
C Pearsona skorygowany	0,026		

2. Sposób zamieszkiwania uczniów			
zamieszkiwanie	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
z rodzicami	91,02%	88,50%	86,80%
tylko z matką	7,97%	10,55%	12,32%
tylko z ojcem	1,01%	0,95%	0,88%
liczba uczniów	891	2105	909
liczba uczniów ogółem	3905		
C Pearsona skorygowany	0,017		

3. Liczba dzieci w rodzinie			
Liczba dzieci	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
1 dziecko	17,15%	11,66%	8,89%
2 dzieci	52,56%	45,27%	35,36%
3 dzieci	21,83%	26,45%	25,27%
4 dzieci	5,79%	9,83%	15,08%
5 i więcej dzieci	2,67%	6,79%	15,40%
liczba uczniów	898	2136	922
liczba uczniów ogółem	3956		
C Pearsona skorygowany	0,053		

4. Rodziny wielodzietne - (4, 5 i więcej dzieci w rodzinie)			
jednostka terytorialna	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
miasto	57,89%	39,15%	37,01%
wieś	42,11%	60,85%	62,99%
liczba uczniów	76	355	281
liczba uczniów z rodzin wielodzietnych ogółem	712		
C Pearsona skorygowany	0,086		

5. Niewydolność wychowawcza rodziny			
nadzór kuratora nad rodziną	wysokość wyników/ liczba uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
liczba uczniów	2	13	29
liczba uczniów ogółem	44		
C Pearsona skorygowany	0,015		

III. SYTUACJA FINANSOWA RODZINY

1.a. Sposób uzyskiwania dochodów			
charakter pracy ojca	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
bezrobotny	8,36%	11,19%	16,31%
praca etatowa	61,44%	55,97%	51,18%
własna firma/gosp. indyw.	20,44%	17,24%	13,95%
emeryt/rencista	4,77%	7,00%	7,21%
pracuje dorywczo	4,99%	8,60%	11,35%
liczba uczniów	861	2001	846
liczba uczniów ogółem	3708		
C Pearsona skorygowany	0,036		

1.b. Sposób uzyskiwania dochodów			
charakter pracy matki	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
bezrobotna	22,56%	33,55%	46,64%
praca etatowa	59,82%	46,92%	31,35%
własna firma/gosp. indyw.	11,90%	9,82%	8,92%
emeryt/rencista	3,03%	4,69%	5,61%
pracuje dorywczo	2,69%	5,02%	7,48%
liczba uczniów	891	2110	909
liczba uczniów ogółem	3910		
C Pearsona skorygowany	0,098		

1.c. Sposób uzyskiwania dochodów			
charakter pracy obojga rodziców	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
bezrobotni	5,08%	11,27%	24,07%
praca etatowa	77,48%	67,41%	51,29%
własna firma/gosp. indyw.	15,24%	15,29%	18,34%
emeryci/renciści	0,88%	2,79%	2,58%
pracują dorywczo	1,32%	3,24%	3,72%
liczba uczniów	453	896	349
liczba uczniów ogółem	1698		
C Pearsona skorygowany	0,092		

2.a. Korzystanie uczniów z pomocy społecznej			
korzysta z pomocy	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
		11,70%	25,52%
liczba uczniów	923	2214	959
liczba uczniów ogółem	4096		
C Pearsona skorygowany	0,221		

2. b. Korzystanie uczniów z pomocy społecznej			
Formy pomocy	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
	darmowe posiłki w szkole	55,28%	57,07%
pomoc rzeczowa	19,26%	15,38%	13,72%
pomoc finansowa	12,42%	12,67%	14,31%
nadzór kuratora nad rodziną	1,24%	1,60%	4,23%
pomoc innych instytucji społecznych	11,80%	13,28%	14,60%
liczba różnych form pomocy	161	813	685
liczba różnych form pomocy ogółem	1659		
C Pearsona skorygowany	0,019		

2.c.Sposób uzyskiwania dochodów			
Sposób uzyskiwania dochodów przez oboje rodziców	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
	zasiłek, renta, dochody nieregularne	7,28%	17,30%
liczba uczniów	453	896	349
liczba uczniów ogółem	1698		
C Pearsona skorygowany	0,110		

2.d. Korzystanie z pomocy społecznej			
uczeń korzysta z:	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
1 formy pomocy	77,78%	61,06%	76,56%
2 form pomocy	16,67%	16,81%	14,47%
3 form pomocy	2,78%	20,35%	7,14%
4 form pomocy	2,77%	1,43%	1,10%
5 form pomocy	0,00%	0,35%	0,73%
liczba uczniów	108	565	546
liczba uczniów korzystających z pomocy ogółem	1219		
C Pearsona skorygowany	0,084		

2.e.Uczniowie korzystający z darmowych posiłków			
jednostka terytorialna	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
wieś	61,80%	57,33%	58,52%
miasto	38,20%	42,67%	41,48%
liczba uczniów	89	464	364
liczba uczniów korzystających z posiłków ogółem	917		
C Pearsona skorygowany	0,018		

IV. MOŻLIWOŚCI POZNAWCZE UCZNIÓW

1. a. Zaburzenia w funkcjonowaniu dzieci w szkole			
zaburzenia w funkcjonowaniu dziecka	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
	10,22%	17,07%	36,41%
liczba uczniów	923	2214	959
liczba uczniów ogółem	4096		
C Pearsona skorygowany	0,233		

1.b. Rodzaje zaburzeń w funkcjonowaniu dzieci w szkole			
Rodzaj zaburzeń	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
dzieci objęte opieką pedagoga - kłopoty wychowawcze	12,84%	24,44%	25,12%
nadzór kuratora sądowego	0,00%	0,62%	2,92%
długotrwała choroba, inwalidztwo	13,76%	6,57%	4,70%
opinia o trudnościach w nauce	11,93%	23,41%	42,46%
opinia o trudnościach w zachowaniu	6,42%	12,32%	11,67%
orzeczenie dziecka słabo widzącego	55,05%	32,64%	13,13%
liczba zaburzeń razem	109	487	617
liczba zaburzeń ogółem	1213		
C Pearsona skorygowany	0,111		

1. c. Zaburzenia w funkcjonowaniu dzieci w szkole			
Liczba zaburzeń	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
1	98,95%	87,30%	80,12%
2	1,05%	10,85%	15,20%
3	0,00%	1,85%	4,68%
4	0,00%	0,00%	0,00%
5	0,00%	0,00%	0,00%
6	0,00%	0,00%	0,00%
liczba uczniów	95	378	342
liczba uczniów ogółem	815		
C Pearsona skorygowany	0,064		

2.a. Wykształcenie rodziców			
poziom wykształcenia ojca	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
podstawowe	3,86%	8,29%	21,90%
zawodowe	33,76%	53,24%	58,29%
średnie	37,15%	30,42%	18,42%
wyższe	25,23%	8,05%	1,39%
liczba uczniów	856	2038	863
liczba uczniów ogółem	3757		
C Pearsona skorygowany	0,096		

2.b. Wykształcenie rodziców			
poziom wykształcenia matki	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
podstawowe	3,91%	11,92%	28,13%
zawodowe	22,32%	38,93%	45,74%
średnie	48,55%	38,73%	24,36%
wyższe	25,22%	10,42%	1,77%
liczba uczniów	896	2130	903
liczba uczniów ogółem	3929		
C Pearsona skorygowany	0,099		

2.c. Wykształcenie rodziców			
poziom wykształcenia obojga rodziców	wysokość wyników/procent uczniów		
	wysokie	średnie	niskie
podstawowe	2,04%	8,06%	24,71%
zawodowe	26,79%	51,31%	57,39%
średnie	42,13%	33,08%	17,12%
wyższe	29,04%	7,55%	0,78%
liczba uczniów	489	1179	514
liczba uczniów ogółem	2182		
C Pearsona skorygowany	0,121		

Szanowni Państwo Dyrektorzy i Wychowawcy!

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu jest zainteresowana poziomem wiadomości i umiejętności uczniów oraz czynnikami, które mogą na niego wpływać. Ankieta zawiera zestaw pytań dotyczący sytuacji rodzinnej i społecznej uczniów. Analiza tych warunków pozwoli nam na ustalenie ewentualnej zależności pomiędzy uzyskanymi przez uczniów wynikami sprawdzianu/egzaminu gimnazjalnego, a różnorodnymi wskaźnikami społecznymi. Informacje uzyskane za pośrednictwem tej ankiety zostaną wykorzystane tylko i wyłącznie do zbiorczych analiz i zestawień. Zapewniamy, że nie zostaną udostępnione innym osobom, ani instytucjom.

Badania należy przeprowadzić bezpośrednio po sprawdzianie/egzaminie gimnazjalnym, choć udzielenie odpowiedzi na niektóre z pytań będzie wymagało sprawdzenia informacji w dokumentacji szkoły (pedagoga, psychologa szkolnego, wychowawcy). Istotne jest również zachowanie indywidualnego kodu ucznia, ponieważ wynik ankiety wiązany będzie z jego wynikiem ze sprawdzianu/egzaminu gimnazjalnego. Załączone naklejki z kodami szkół należy umieścić w wyznaczonym miejscu - w górnym prawym rogu kwestionariusza.

Wypełnione ankiety należy odesłać w terminie do 20 kwietnia br.(szkoły podstawowe) i do 20 maja br. (gimnazja) na adres Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej ul. Grobla 10, 61-858 Poznań.

Po opracowaniu danych, wyniki udostępniemy w tegorocznych raportach ze sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego.

Dziękujemy za współpracę

Dyrektor OKE w Poznaniu

Zofia Hryhorowicz

Przed wypełnieniem ankiety należy uważnie przeczytać wszystkie pytania, polecenia oraz możliwości odpowiedzi.

W ankiecie należy umieścić maksymalną liczbę wiarygodnych informacji o danym uczniu, zaznaczyć je bardzo starannie, wyeliminować pomyłki oznaczając je symbolem: .

Ankieta dla dyrektora szkoły/wychowawcy
(informacje dotyczą poszczególnych uczniów piszących arkusze standardowe A1, A4, A5)

**Wybraną odpowiedź prosimy
zaczernić czarnym długopisem
w odpowiedniej kratce** ■

Kod ucznia

Miejsce na naklejkę
z kodem

1. Status rodziny <i>(prosimy zaczernić tylko jedną odpowiedź)</i>		2. Osoby zamieszkujące wspólnie <i>(można zaczernić kilka odpowiedzi)</i>	
rodzina pełna (oboje rodzice)	☐	oboje rodzice	☐
rodzina niepełna (śmierć jednego z rodziców)	☐	jedno z rodziców: matka ☐ ojciec ☐	
rodzina niepełna (rozwód rodziców)	☐	liczba dzieci: 1 ☐ , 2 ☐ , 3 ☐ , 4 ☐ , 5 i więcej ☐	
rodzina pełna (powtórny związek małżeński jednego z rodziców)	☐	dziadkowie: dziadek ☐ , babcia ☐	
dziecko przebywa w rodzinie zastępczej *	☐	ojczym ☐ , macocha ☐ , inne osoby ☐	
dziecko przebywa w domu dziecka <i>(nie dotyczy pkt 2)</i>	☐		
dziecko przebywa u innych opiekunów*	☐		
3. Pomoc opieki społecznej/szkoły/ instytucji ds. nieletnich <i>(można zaczernić kilka odpowiedzi)</i>			
dziecko korzysta z darmowych posiłków w szkole	☐	nadzór kuratora sądowego <i>(niewydolność wychowawcza rodziny)</i>	☐
dziecko korzysta z innej pomocy rzeczowej	☐	pomoc innych instytucji społecznych	☐
dziecko korzysta z formy pomocy finansowej	☐		
4. Wykształcenie rodziców <i>(prosimy zaczernić tylko jedną odpowiedź u ojca i jedną u matki)</i>		5. Praca rodziców <i>(prosimy zaczernić tylko jedną odpowiedź u ojca i jedną u matki)</i>	
Ojciec	Matka	Ojciec	Matka
niepełne podstawowe ☐	niepełne podstawowe ☐	bezrobotny ☐	bezrobotna ☐
podstawowe ☐	podstawowe ☐	praca etatowa ☐	praca etatowa ☐
zawodowe ☐	zawodowe ☐	ind. gosp. rolne** ☐	ind. gosp. rolne ☐
średnie ☐	średnie ☐	własna firma ☐	własna firma ☐
wyższe ☐	wyższe ☐	emeryt/rencista ☐	emeryt/rencista ☐
		pracuje dorywczo ☐	pracuje dorywczo ☐
6. Zaburzenia w funkcjonowaniu dziecka <i>(można zaczernić kilka odpowiedzi)</i>		7. Opinie, orzeczenia dziecka <i>(można zaczernić kilka odpowiedzi)</i>	
dziecko objęte opieką pedagoga szkolnego <i>(np. kłopoty wychowawcze, wagary)</i>	☐	opinia o trudnościach w nauce <i>(obniżenie wymagań edukacyjnych)</i>	☐
nadzór kuratora sądowego <i>(wyrok sądowy dla nieletnich)</i>	☐	opinia o trudnościach w zachowaniu <i>(np. nadpobudliwość, defekty uwagi)</i>	☐
długotrwała choroba, inwalidztwo	☐	orzeczenie dziecka słabo widzącego	☐
8. Dojazd do szkoły			
a. Szkoła znajduje się: <i>(prosimy zaczernić tylko jedną odpowiedź)</i>		9. Liczba godzin (zegarowych) przebywania dziecka poza domem - średnio w tygodniu <i>(zajęcia lekcyjne + konsekwencja dojazdu do szkoły)</i> <i>(prosimy zaczernić tylko jedną odpowiedź)</i>	
w miejscowości zamieszkania ucznia	☐	do 5 godzin dziennie	☐
poza miejscowością zamieszkania ucznia	☐	6 – 8 godzin dziennie	☐
		9 – 10 godzin dziennie	☐
		powyżej 10 godzin dziennie	☐

*w przypadku przebywania dziecka w rodzinie zastępczej lub innych opiekunów należy uwzględnić wszystkie informacje dotyczące osób (patrz punkt 2,4,5) traktując je jako „matkę”, „ojca”

**indywidualne gospodarstwo rolne

***w przypadku dzieci dochodzących do szkoły pieszo nie zaznaczamy żadnej odpowiedzi